

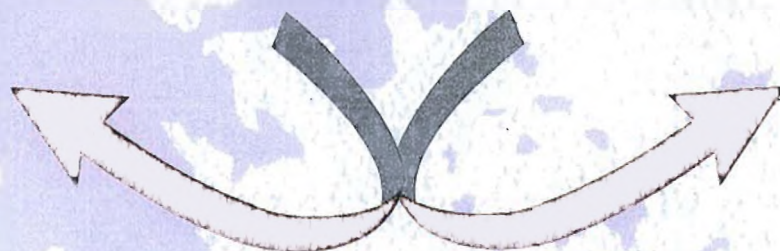
ΑΝΩΤΑΤΟ
ΤΕΙ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

Τμήμα Στελεχών Συνεταιριστικών
Οργανώσεων & Εκμεταλλεύσεων

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΒΙΣΑΓΩΓΗΣ - ΕΞΑΓΩΓΗΣ & Ο ΡΟΛΟΣ ΠΟΥ
ΑΔΑΡΜΑΤΙΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ”

Επιβλέπων Καθηγητής:
κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΟΥΦΡΑΣ

Σπουδάστριες:
ΓΙΑΝΝΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2002

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η έλευση του Ευρώ είναι γεγονός. Η συμμετοχή της χώρας μας στην οικονομική και νομισματική ένωση επιφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα, τόσο άμεσα όσο και μελλοντικά. Το Ευρώ είναι ένα νόμισμα διεθνούς εμβέλειας, ένα ισχυρότερο νόμισμα της δραχμής και η ευρωζώνη αποτελείται πλέον από 300.000 εκατομμύρια κατοίκους. Η ένταξή μας στην ΟΝΕ εγκαινιάζει νέες ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις, οι οποίες απευθύνονται πλέον σε μια τεράστια και ενιαία αγορά. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα – μέλος της ΟΝΕ που κείται στα Βαλκάνια και βρίσκεται κοντύτερα στην Ρωσία, Τουρκία (Ασία), Αφρική και επομένως ανοίγονται νέοι ορίζοντες για τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις προς τα εκεί. Αναμένεται όφελος τόσο από την φθηνότερη εισαγωγή αγαθών από την πλούσια ενιαία αγορά όσο και από την αύξηση των εξαγωγών. Οι προκλήσεις μεγάλες αλλά και τα εμπόδια πολλά. Το πόσο καλά θα πορευθούμε θα εξαρτηθεί από την δυνατότητά μας να εκσυγχρονιστούμε, να εκπαιδευτούμε κατάλληλα, να αρπάξουμε τις ευκαιρίες.

..... 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

ΑΓΟΡΕΣ ΣΥΧΟΚΟΙ	61
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	61
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	62
ΗΡΩΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (ΗΠΑ)	63
ΚΩΔΑ	64
ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	65
ΤΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	65
ΑΕΠ	66
Εξαγωγές - Εξορισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση	69
ΠΡΟΣΠΤΙΚΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΕΩΓΡΦΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΣΤΗΝ Ε. ΕΝΩΣΗ (ΕΥ 15) 70	
Συνοψή	70
Η Ε.Ε. ΑΠΟΚΤΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	73
AGENDA 2000	74
Η μεταρρύθμιση των ευρωπαϊκών πολιτικών	74
Η Διαρθρωτική Πολιτική	75
Το Περιβάλλον	75
Η διαύρευση	75
Το δημοσιονομικό πλαίσιο 2000-2006	75
Αιχμήρος ανάπτυξη	76
Δημοσιονομικές προοπτικές 2000-2006	76
Διαρθρωτικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής	77
Διαύρευση	78
Ίδιος πόρος	79
Εκκλησιολόγοι για τους οποίους πρέπει να αναμένεται ότι το Ευρώ τελικά θα γίνει ένα αποδοτικό νόμισμα	80
Οι βασικές προτάσεις προοδούν:	83
Πώς διαρθρώνεται το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης	84
Η Κοινή Πορεία της Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής Οικονομίας	86
ΕΛΛΑΔΑ, ΕΣΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΒΕΛΤΩΣΕΩΝ (Ε.Σ.Ε.)	88
Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΕΛΤΩΣΕΩΝ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ – ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ	90
ΟΙ ΒΥΚΑΛΙΕΣ - ΠΡΟΣΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΡΗΣΕΙΣ I	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	94
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	95
ΕΛΛΗΝΙΚΗ	95
ΞΕΝΗ	95
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	96
ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ	98
INTERNET	98

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η είσοδος της Ελλάδας στην οικονομική και νομισματική ένωση (ONE) και η πορεία των ελληνικών εξαγωγών αλλά και εισαγωγών τα τελευταία χρόνια χρίζουν ιδιαίτερης σημασίας. Στην παρούσα μελέτη θα παρουσιάσουμε την διαχρονική τους πορεία για μια σειρά ετών στο χώρο των Βαλκανίων, της Ασίας, της Ευρώπης (Ευρωπαϊκής Ένωσης) και του υπόλοιπου κόσμου.

Η σημασία της εξαγωγικής δραστηριότητας για κάθε χώρα είναι τεράστια, ως γνωστόν. Με τις εξαγωγές γίνεται εισροή χρήματος και συναλλάγματος, τονώνεται η εγχώρια παραγωγή και εργασία, αυξάνεται το εισόδημα των πολιτών και γενικά δημιουργούνται συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη.

Οι εισαγωγές αγαθών έχουν θετικά καθώς και αρνητικά αποτελέσματα για κάθε χώρα. Εισαγωγές σημαίνει εκροή χρήματος, πληρωμή παραγωγικών συντελεστών που δεν εργάστηκαν στην χώρα και επομένως, αύξηση ανεργίας και μείωση της οικονομικής ανάπτυξης. Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών όμως σε πολλές περιπτώσεις έχουν θετικά αποτελέσματα, αν αναφέρονται σε προϊόντα που δεν μπορεί να παράγει η χώρα ή μπορεί να παράγει με υψηλό κόστος, λόγω έλλειψης πλουτοπαραγωγικών ή άλλων μέσων, όπως τεχνολογία, τεχνοδομή. Η εισαγωγή τέτοιου είδους αγαθών ικανοποιεί τις ανάγκες των καταναλωτών και επιτρέπει στους παραγωγικούς συντελεστές της χώρας να εργαστούν εκεί που αποδίδουν περισσότερο (θεωρίες περί εισαγωγών – εξαγωγών και γενικότερα για το διεθνές εμπόριο διατυπώθηκαν από διάφορους κλασικούς οικονομολόγους όπως ο Adam Smith, ο David Ricardo, οι Eli Heckscher- Bertil Ohlin κ.ά.)

Συνεπώς, η μελέτη και η ανάλυση των εξαγωγών και εισαγωγών είναι απαραίτητη για κάθε χώρα, για κάθε επιχείρηση και οργανισμό που εξάγει ή εισάγει προϊόντα και υπηρεσίες ή για αυτές τις επιχειρήσεις που σκοπεύουν να ασχοληθούν στο μέλλον.

ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΑΛΥΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η σημασία της ένταξης της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Η ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ σημαίνει εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου, μείωση του κόστους των διασυνοριακών συναλλαγών καθώς και επικράτηση διαφάνειας στις τιμές σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, οπότε το Ευρώ θα βελτιώσει την πρόσβαση στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά. Το Ευρώ θα επιτρέψει σε επιχειρήσεις διαφορετικών χωρών να "μιλούν" την ίδια οικονομική γλώσσα και επομένως θα διευκολύνει το εμπόριο μεταξύ των κρατών-μελών που συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Αυτό, θα ισχύει επί εξαγωγών, εισαγωγών, άμεσων επενδύσεων, συμμαχιών... Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αποτελεί τελικώς μία εγχώρια αγορά μεγαλύτερη από εκείνη των Ηνωμένων Πολιτειών. Επομένως θα υπάρχει ευκολότερη πρόσβαση στις ευρωπαϊκές αγορές.

Για τις επιχειρήσεις που ήδη δραστηριοποιούνται στις ευρωπαϊκές αγορές, το Ευρώ θα παίζει το ρόλο καταλύτη και θα επιταχύνει τις τάσεις παγκοσμιοποίησης της αγοράς. Στις επιχειρήσεις που προς το παρόν δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε εγχώριες αγορές, το Ευρώ θα μπορούσε να δώσει την ευκαιρία να επεκτείνουν τις εργασίες τους και εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ευρώ θα οδηγήσει σε σημαντικές μειώσεις του κόστους που σχετίζεται με συναλλαγές σε συνάλλαγμα: το "hedging" (πράξεις εξασφάλισης έναντι συναλλαγματικών κινδύνων) θα καταστεί περιττό, οι τιμοκατάλογοι θα εκφράζονται μόνο σε Ευρώ, κλπ. Οι επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να διαμορφώσουν χαμηλότερες τιμές στις αγορές στις οποίες πραγματοποιούν εξαγωγές.

Το κόστος προστασίας έναντι συναλλαγματικών κινδύνων, εκτιμάται σε 1-2% των πωλήσεων και των προμηθειών των μικρών επιχειρήσεων. Η δυνατότητα συναλλαγών με Ευρώ θα επιτρέψει στις εταιρείες αυτές να αποφύγουν τη δαπάνη με συνέπεια να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά τους.

Η ευκολότερη πρόσβαση στις ευρωπαϊκές αγορές θα επηρεάσει τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις εγχώριες αγορές, αφού θα διευκολύνει την πρόσβαση σε αυτές, ξένων ανταγωνιστών. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει επομένως να εκτιμήσουν αν η εισαγωγή του Ευρώ θα εντείνει τον ανταγωνισμό στις αγορές τους,

και αν ναι, να εκτιμήσουν το πώς θα επηρεαστούν οι ίδιες - είτε λόγω των αυξημένων εισαγωγών είτε λόγω άμεσων επενδύσεων από τρίτες χώρες.

Όταν εξαλειφθεί το συναλλαγματικό εμπόδιο, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να επανεξετάσουν την οριοθέτηση των αγορών τους. Εναλλακτικά κριτήρια θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν οριοθέτηση βάσει γλωσσικών ή πολιτισμικών συγγενειών.

Οι κατάλογοι προϊόντων και οι διαφημιστικές εκστρατείες θα μπορούν να ξεπερνούν τα εθνικά σύνορα.

Το Ευρώ θα μπορούσε να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επανεξετάσουν και να οργανώσουν ορθολογικά τη διάρθρωση του συστήματος πωλήσεών τους: Οι εξαγωγικές πωλήσεις στην Ευρώπη θα μπορούσαν τώρα να θεωρούνται ως εγχώριες πωλήσεις, θα απαιτηθούν νέα δίκτυα διανομών για τις νέες αγορές, ενδεχομένως θα απαιτηθεί εκπαίδευση του προσωπικού, κλπ. Η επικράτηση του Ευρώ θα συμπέσει με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, το οποίο επίσης ευνοεί την άμεση πρόσβαση στους καταναλωτές.

Διευκολύνοντας την πρόσβαση στις ευρωπαϊκές αγορές, το Ευρώ μπορεί να μειώσει τις ανάγκες για διαμεσολαβητές. Οι επιχειρήσεις θα μπορούν να αυξήσουν το μερίδιο άμεσων πωλήσεών τους αναπτύσσοντας νέες μεθόδους διανομής: άμεσο μάρκετινγκ, ηλεκτρονικές πωλήσεις, πολυμέσα, συμμαχίες, κλπ.

Νέα προϊόντα

Το Ευρώ, θα δημιουργήσει μία αγορά 370 εκατομμυρίων καταναλωτών και την ευκαιρία για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να εισέλθουν σε νέες αγορές. Αυτό ίσως απαιτήσει την τροποποίηση προϊόντων και υπηρεσιών, έτσι ώστε να ικανοποιούνται οι ανάγκες των ευρωπαϊών καταναλωτών.

Η ίδια η μετάβαση στο Ευρώ θα μπορούσε να παράσχει ευκαιρίες για ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, όπως λογιστικό λογισμικό, εργαλεία /δυνατότητες παροχής υπηρεσιών συμβούλου, ταμειακές μηχανές, αριθμομηχανές, συσκευές μετατροπής συναλλάγματος, ανταλλαγής νομισμάτων κλπ.

Πριν διεισδύσουν σε νέες αγορές, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εξετάσουν αν τα προϊόντα τους θα πρέπει να προσαρμοστούν (πρότυπα ποιότητας, συσκευασία) ώστε να ικανοποιούν ανάγκες διαφορετικών κατηγοριών πελατών. Το Ευρώ θα οδηγήσει σε εντονότερο ανταγωνισμό και μεγαλύτερη διαφάνεια στις τιμές στην

ευρωπαϊκή αγορά και επίσης θα δημιουργήσει πίεση στις τιμές, ειδικώς στα τυποποιημένα προϊόντα. Οι επιχειρήσεις ίσως θα πρέπει να προσαρμόσουν ορισμένα προϊόντα, έτσι ώστε να καθιερώσουν νέα, εμπορικά αποδεκτά επίπεδα τιμών, ή να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενη όξυνση του ανταγωνισμού.

Εξυπηρέτηση πελατών

Ο εντονότερος ανταγωνισμός στο εσωτερικό της ευρωπαϊκής αγοράς, θα αναγκάσει τις επιχειρήσεις να αναζητήσουν νέες μεθόδους διαφοροποίησης, βασισμένες σε παράγοντες άλλους από το προϊόν ή την τιμή. Οι επιχειρήσεις θα μπορούσαν να επικεντρώσουν το ενδιαφέρον τους στην ικανοποίηση του πελάτη, με βελτιώσεις στο επίπεδο της εξυπηρέτησης.

Ένας τοπικός κατασκευαστής θα μπορούσε να βελτιώσει σημαντικά το επίπεδο εξυπηρέτησης που παρέχει στους πελάτες τους, για να αντιμετωπίσει την όξυνση του ανταγωνισμού από πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Τιμολόγηση

Οι διαφορές των τιμών εντός της Ευρώπης -λόγω πολιτισμικών διαφοροποιήσεων, διαφορών στη φορολογία, και το εργατικό κόστος- δεν είναι πάντοτε προφανείς, διότι εκφράζονται σε διαφορετικά νομίσματα. Το Ευρώ θα διευκολύνει την εναρμόνιση των τιμών, καθιστώντας ευκολότερη τη σύγκριση τιμών ομοειδών προϊόντων σε διαφορετικές χώρες. Αυτό πιθανώς να είναι αντιπαραγωγικό για τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται συγκεκριμένες θέσεις στην αγορά, εξέλιξη που θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με μεγαλύτερη διαφοροποίηση των προϊόντων.

ΕΛΛΑΔΑ: Οικονομικά Στοιχεία- Δείκτες

Για να προβούμε σε ορθότερη και αντικειμενικότερη ανάλυση σχετικά με το ύψος και την πορεία των εισαγωγών και εξαγωγών που έχει η Ελλάδα, κρίνεται σκόπιμο να παρουσιάσουμε τα κυριότερα στοιχεία που συνθέτουν την ελληνική οικονομία καθώς και την πορεία που είχαν τα τελευταία χρόνια¹.

ΙΣΟΤΙΜΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ: 1 U.S.\$ = 310,338 δρχ. (Αύγουστος 1999)

ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (1996)

- Έσοδα: 14.578.000.000.000 Dr
- Έξοδα: 14.590.553.000.000 Dr

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ: 85.885.000.000 U.S.\$ (1995)

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑ: 8.210 U.S.\$ (1995)

ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΕΠ

Πρωτογενής τομέας: 16%

Δευτερογενής τομέας: 28%

Τριτογενής τομέας: 56%

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ: 25.421.000.000 U.S.\$ (1995)

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Έσοδα: 3.770.600.000 U.S.\$ (1997)
- Έξοδα: 1.176.800.000 U.S.\$ (1996)

¹ Πηγή στοιχείων Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

ΕΡΓΑΣΙΑ

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός: 40,6% του συνολικού πληθυσμού (1995)

Ανεργία: 9,6% (1997)

Απασχόληση των εργαζομένων κατά τομείς (1997)

Πρωτογενής τομέας: 19,8%

Δευτερογενής τομέας: 22,5%

Τριτογενής τομέας: 57,7%

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Μήκος σιδηροδρομικού δικτύου: 2.474 χλμ. (1994)

Μήκος οδικού δικτύου: 116.440 χλμ. (1995)

Αριθμός πολιτικών αεροδρομίων: 36

Αριθμός μεγάλων λιμανιών: 4

ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γεωργία

Βιομηχανικά φυτά (ζαχαρότευτλα, βαμβάκι, καπνός) ρύζι, οπωροφόρα δέντρα, αμπέλια, λαχανικά, δημητριακά, όσπρια, κτηνοτροφικά φυτά (τριφύλλι, βίκος, βρόμη, κριθάρι, καλαμπόκι, σόργο κ.ά.), καρπούζια και πεπόνια, κηπευτικά (ντομάτες, πατάτες, κρεμμύδια κ.ά.), ξηροί καρποί κ.ά.

Κτηνοτροφία

Βοοειδή (γάλα, τυρί, ακατέργαστο μαλλί προβάτων, δέρματα), πτηνοτροφία (κρέας, αυγά), αιγοπροβάτων (γάλα, τυρί), μελισσοκομία (μέλι) κ.ά.

Βιομηχανία

Επεξεργασμένα κτηνοτροφικά προϊόντα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, είδη ένδυσης και υπόδησης, μεταλλικά έπιπλα, επεξεργασμένα δέρματα, πλαστικά είδη οικιακής χρήσης, χημικά προϊόντα, αέρια βιομηχανικής σημασίας, φαρμακευτικά προϊόντα, καλλυντικά, προϊόντα μη μεταλλοφόρων ορυκτών, μεταλλουργικά προϊόντα, γεωργικά μηχανήματα, μηχανήματα παραγωγής ειδών διατροφής, κ.ά.

Ορυκτός πλούτος

Λιγνίτης, μάρμαρα, καολίνη, μπεντονίτη, σχιστόλιθος, αργιλοχώματα, λευκοχώματα, δολομίτης, γύψος, αμμοληψίες, πετρέλαιο, βωξίτης, λευκόλιθος, σιδηρονικέλιο, χρώμιο, μαγγάνιο χαλκός, σιδηροπυρίτης, κ.ά.

Από αυτά τα παραπάνω προϊόντα, πολλά εξάγονται στο εξωτερικό, όπως αναλυτικά και λεπτομερώς αναφέρονται σε παρακάτω κεφάλαια.

Εξωτερικό Εμπόριο

Κύρια προϊόντα που εισάγονται

Μηχανήματα και υλικό μεταφορών, μηχανολογικό εξοπλισμό, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, οπτικά είδη, αντικείμενα οικιακής χρήσης, αργό πετρέλαιο, ποτά και καπνός, πρώτες ύλες, ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά, έλαια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης, χημικά προϊόντα, ξυλεία, χαρτί, τρόφιμα και ζώντα ζώα, κρέας, βούτυρο και τυριά, ενδύματα κ.ά.

Χώρες προέλευσης των εισαγόμενων προϊόντων

Γερμανία 17,9%, Ιταλία 15,7%, Αμερική 9%, Γαλλία 8,2%, Μ. Βρετανία 6,9%, Ολλανδία 6,6%, Βέλγιο - Λουξεμβούργο 3,4%, Ισπανία 2,9%

Οι εισαγωγές ανήλθαν σε 6.816.137,7δρχ. το 1997.

Κύρια προϊόντα που εξάγονται

Τρόφιμα, προϊόντα πετρελαίου, ορυκτά προϊόντα, βαμβάκι, υφάσματα

Χώρες προορισμού των εξαγόμενων προϊόντων

- Γερμανία 27,7%,
- Αμερική 17,7%,
- Ιταλία 8,4%,
- Μ. Βρετανία 6,6%,
- Γαλλία 6,6%

Οι εξαγωγές ανήλθαν σε 3.485.711,8 δρχ. το 1997.

Το εμπορικό ισοζύγιο² το έτος 1997 ήταν παθητικό (αρνητικό) κατά 3.077.100 δρχ. ενδοκοινοτικά και παθητικό επίσης κατά 907.139.000 δρχ. σε σχέση με Τρίτες χώρες.

1. Ακαθάριστο Εθνικό προϊόν (ΑΕΠ)

Το τρίτο τρίμηνο του 2001 το ΑΕΠ αυξήθηκε σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000 κατά 4,4. Σε σχέση επίσης με το δεύτερο τρίμηνο του 2001 το ΑΕΠ παρουσίασε μια αύξηση της τάξεως του 1,7 %. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να κριθεί ιδιαίτερα ικανοποιητική αν ληφθεί υπόψη ότι η αύξηση αυτή διαδέχεται τις ιδιαίτερα σημαντικές αυξήσεις του ΑΕΠ το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 2001 κατά 6,1% και 4,9 αντίστοιχα (Τα στοιχεία αυτά είναι εναρμονισμένα με το ESA (European System of Accounts) 1995, (Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε.)

² Από 01.01.2001, με την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, υπεύθυνη για το τυχόν έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου είναι πλέον η Ευρωπαϊκή Τράπεζα.

2. Τελική Κατανάλωση

Οι δαπάνες για τελική κατανάλωση το τρίτο τρίμηνο του 2001 αυξήθηκαν σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους κατά 2,6% συμβάλλοντας κατά 1,63% στην αύξηση της συνολικής ζήτησης. Η αύξηση αυτή υπολείπεται σημαντικά από την αντίστοιχη αύξηση του ΑΕΠ γεγονός που έχει ως συνέπεια τη μείωση του σχετικού μεριδίου της τελικής κατανάλωσης στη συνολική ζήτηση.

Επίσης σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2001 η τελική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 1,6% . (Τα στοιχεία αυτά είναι εναρμονισμένα με το ESA (European System of Accounts) 1995, Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε.)

3. Επενδύσεις

Οι επενδύσεις στο τρίτο τρίμηνο του 2001 αυξήθηκαν κατά 10.4% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Η σημαντική αυτή αύξηση των επενδύσεων η οποία είναι από τις μεγαλύτερες της περιόδου 1998-2001, συνέβαλε στην αύξηση της συνολικής ζήτησης της οικονομίας κατά 2,05% .

Ο ρυθμός ανόδου των επενδύσεων ξεπερνά κατά πολύ τον αντίστοιχο ρυθμό του ΑΕΠ με αποτέλεσμα να αυξηθεί το σχετικό μερίδιο των επενδύσεων στην τελική ζήτηση της οικονομίας. Η αυξημένη συμμετοχή των επενδύσεων στην τελική ζήτηση του τριμήνου πραγματοποιήθηκε σε βάρος της τελικής κατανάλωσης.

Σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2001 οι επενδύσεις πραγματοποίησαν μια αύξηση της τάξεως του 2.8%. Η αύξηση αυτή κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική αν ληφθεί υπ' όψιν ότι κατά το δεύτερο τρίμηνο οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 11.6% σε ετήσια βάση.

4. Εξαγωγές

Το τρίτο τρίμηνο του 2001 οι εξαγωγές αυξήθηκαν σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000 κατά 7,7%. συνεισφέροντας στην αύξηση της συνολικής ζήτησης της οικονομίας με ποσοστό 1,34%. Η αύξηση αυτή ξεπερνά σημαντικά την αντίστοιχη αύξηση του ΑΕΠ γεγονός που έχει ως συνέπεια την αύξηση του σχετικού μεριδίου των εξαγωγών στη συνολική ζήτηση. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα η

αύξηση της σχετικής σπουδαιότητας των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε σε βάρος της τελικής κατανάλωσης. Επίσης σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2001 οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3.1%

Παρακάτω παρουσιάζονται οι ελληνικές εξαγωγές κατά χώρες και γεωγραφικές περιοχές για τα έτη 1996-1999 σε εκατομμύρια \$.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ								
ΙΑΝ-ΔΕΚ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ				ΣΥΝΘΕΣΗ			% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	1999	1998	1997	1996	1997	1998	1999	99/98
(mil \$)								
ΣΥΝΟΛΟ	10.509,60	10.822,30	11.128,00	11.438,90	100%	100%	100%	-2,89%
Ε.Ε	5.432,00	5.813,30	5.838,70	6.077,90	52,47%	53,72%	51,69%	-6,56%
ΓΑΛΛΙΑ	434,10	503,40	482,20	561,50				
	143,90	175,60	174,10	161,30				
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	311,70	328,90	279,50	285,00				
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.664	1.988,60	2.071,60	2.028,10				
ΙΤΑΛΙΑ	1.422	1.286,10	1.413,20	1.502,10				
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	670,60	754,10	717,20	663,60				
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	38,10	41,40	26,50	31,00				
ΔΑΝΙΑ	75,50	79,70	78,80	79,10				
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	49,80	53,40	43,50	80,40				
ΙΣΠΑΝΙΑ	329,40	275,60	225,00	339,70				
ΣΟΥΗΔΙΑ	125,90	147,20	139,30	138,40				
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	57,90	50,20	67,20	66,60				
ΑΥΣΤΡΙΑ	109,70	129,10	120,60	141,10				
ΕΖΕΣ	140,60	127,70	111,30	138,50	1,00%	1,18%	1,34%	10,10%
ΕΛΒΕΤΙΑ	92,40	84,40	83,50	104,70				
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	45,20	42,40	26,90	32,70				
ΓΣΛΑΝΔΙΑ	3,00	0,90	0,90	1,00				
ΑΜΕΡΙΚΗ & ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	706,50	649,30	608,90	579,10	5,40%	6,00%	6,72%	8,81%

ΗΠΑ	593,10	514,20	486,50	454,70				
ΚΑΝΑΔΑΣ	50,90	66,60	56,50	51,80				
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	57,80	59,70	60,70	68,10				
Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	4,70	8,80	5,20	4,50				
ΠΡΩΗΝ ΕΣΣΔ	353,90	433,80	660,20	584,40	5,93%	4,01%	3,37%	-18,42%
ΕΣΘΟΝΙΑ	2,20	3,20	1,30	2,00				
ΛΕΤΤΟΝΙΑ	6,60	5,20	5,70	5,10				
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	6,80	8,20	19,90	5,30				
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	44,30	82,90	130,20	138,60				
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	1,90	4,20	5,80	8,50				
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	12,90	8,10	9,40	9,80				
ΡΩΣΙΑ	247,10	267,90	418,30	360,60				
ΓΕΩΡΓΙΑ	9,90	23,60	24,80	18,80				
ΑΡΜΕΝΙΑ	11,00	9,50	7,00	4,30				
ΑΖΕΡΜΠΑΙΤΖΑΝ	3,20	10,70	17,10	2,30				
ΚΑΖΑΚΕΤΑΝ	4,60	4,50	13,50	17,60				
ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ	0,20	0,40	0,10	0,20				
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	2,60	3,90	4,90	7,40				
ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ	0,10	0,50	0,50	1,40				
ΚΙΡΓΙΣΙΑ	0,50	1,00	1,70	2,50				
ΚΕΝΤΡ. & ΑΝΑΤΟΛ. ΕΥΡΩΠΗ	193,30	212,80	205,60	194,60	1,85%	1,97%	1,84%	-9,16%
ΠΟΛΩΝΙΑ	84,80	93,40	86,10	75,70				
ΤΣΕΧΙΑ	47,90	53,00	49,50	47,20				
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	11,40	12,50	13,70	17,30				
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	49,20	53,90	56,30	54,40				
ΒΑΛΚΑΝΙΑ	1.442,80	1.336,90	1.270,40	1.248,80	11,42%	12,35%	13,73%	7,92%
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	213,50	200,20	176,00	173,90				
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	409,60	441,10	318,60	323,80				
ΑΛΒΑΝΙΑ	220,80	193,50	250,90	323,00				
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	21,90	22,50	18,80	12,40				
ΚΡΟΑΤΙΑ	26,70	18,60	27,40	13,70				
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	13,30	6,30	4,20	1,40				
ΣΕΡΒΙΑ & ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	113,20	186,50	202,10	168,50				
ΠΡ.ΠΙΟΥΤΚ.ΔΗΜ.ΜΑΚΕΔ.	423,80	268,20	272,40	232,10				

Β.ΑΦΡΙΚΗ&Μ.ΑΝΑΤΟΛΗ	199,60	221,60	216,20	260,70	1,94%	2,05%	1,90%	-9,93%
ΛΙΒΥΗ	41,10	53,60	41,80	55,90				
ΙΡΑΝ	4,50	9,90	17,10	13,10				
ΙΡΑΚ	1,20	2,10	0,20	0,10				
Σ. ΑΡΑΒΙΑ	60,00	71,30	81,70	107,20				
ΚΟΥΒΕΙΤ	7,60	12,60	13,00	13,30				
ΜΠΑΧΡΕΙΝ	5,60	2,80	2,20	2,10				
ΚΑΤΑΡ	1,60	3,20	4,30	3,70				ζ
ΗΝ. ΑΡ. ΕΜΙΡΑΤΑ	63,40	49,00	43,90	44,20				
ΟΜΑΝ	1,70	2,40	3,50	2,00				
ΥΕΜΕΝΗ	12,90	14,70	8,50	19,10				
ΝΟΤΙΕΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	1.291,80	1.344,30	1.399,90	1.437,20	12,58%	12,42%	12,29%	-3,91%
ΜΑΡΟΚΟ	24,10	17,70	17,20	12,00				
ΑΛΓΕΡΙΑ	12,20	18,60	22,90	19,20				
ΤΥΝΗΣΙΑ	26,30	38,50	41,90	63,30				
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	87,20	114,10	103,70	86,90				
ΛΙΒΑΝΟΣ	105,00	113,70	107,00	189,80				
ΤΟΥΡΚΙΑ	334,40	343,40	435,50	354,10				
ΣΥΡΙΑ	39,10	39,60	44,40	41,70				
ΙΣΡΑΗΛ	113,50	123,80	129,80	128,80				
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	25,90	17,20	16,10	13,70				
ΚΥΠΡΟΣ	411,60	414,40	370,10	417,10				
ΜΑΛΤΑ	112,50	103,30	111,30	110,60				
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	96,10	32,70	79,10	123,00				
ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	96,10	32,70	79,10	123,00				
ΑΣΙΑ	277,50	243,60	331,90	428,80	2,98%	2,25%	2,64%	13,92%
ΤΑΙΒΑΝ	13,50	12,70	18,40	24,00				
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	27,40	13,30	33,20	74,80				
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	43,70	18,70	42,50	27,30				
ΧΟΓΚ ΚΟΓΚ	41,60	52,60	56,80	49,50				
ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ	22,00	33,90	15,50	55,10				
ΤΑΙΛΑΝΔΗ	11,50	9,20	13,40	44,20				
ΙΝΔΙΑ	34,80	10,00	20,70	23,40				
ΙΑΠΩΝΙΑ	63,70	75,80	74,10	82,00				

ΚΙΝΑ	19,30	17,40	57,30	48,50				
ΛΑΤ. ΑΜΕΡΙΚΗ	136,60	124,80	130,50	166,00	1,17%	1,15%	1,30%	9,46%
ΜΕΞΙΚΟ	15,00	4,50	8,10	7,70				
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	28,10	27,40	23,80	70,80				
ΜΠΑΧΑΜΕΣ	33,30	23,30	34,30	18,90				
ΑΓ. ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ	9,90	11,50	7,10	7,20				
ΟΝΔΟΥΡΑ	1,40	1,50	3,30	3,10				
ΠΑΝΑΜΑΣ	48,90	56,60	53,90	58,30				
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	238,90	281,50	275,30	199,70	2,47%	2,60%	2,27%	-15,13%

5. Εισαγωγές

Το τρίτο τρίμηνο του 2001 οι εισαγωγές αυξήθηκαν σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000 κατά 6,3%. Η αύξηση αυτή ξεπερνά την αντίστοιχη αύξηση του ΑΕΠ υποδηλώνοντας την αύξηση του σχετικού μεριδίου των εισαγωγών στη συνολική προσφορά της οικονομίας. Παρόλα αυτά η αύξηση των εισαγωγών είναι μικρότερη από την αύξηση των εξαγωγών, γεγονός που μαρτυρά την αύξηση της σχετικής συμβολής των ημεδαπών προϊόντων στην εγχώρια τελική ζήτηση. Σε σχέση επίσης με το δεύτερο τρίμηνο του 2001 οι εισαγωγές παρουσίασαν μια σημαντική αύξηση της τάξεως του 3.1%. (Τα στοιχεία αυτά είναι εναρμονισμένα με το ESA (European System of Accounts) 1995, Πηγή Ε.Σ.Υ.Ε.)

Παρακάτω παρουσιάζονται οι ελληνικές εισαγωγές κατά χώρες και γεωγραφικές περιοχές για τα έτη 1996-1999 σε εκατομμύρια \$.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΑ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ								
	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΣΥΝΘΕΣΗ			%
	1999	1998	1997	1996	1997	1998	1999	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΙΑΝ-ΔΕΚ								99/98
(mil \$)								
ΣΥΝΟΛΟ	28.693,70	30.215,90	27.046,20	27.675,00	100,00%	100,00%	100,00%	-5,04%

Ε.Ε	19.210,40	19.795,80	17.793,30	17.677,80	65,79%	65,51%	66,95%	-2,96%
ΓΑΛΛΙΑ	2.581,90	2.592,20	2.399,90	2.175,80				
ΒΕΛΓΙΟ	1.038,40	1.035,10	977,50	947,00				
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	1.800,50	1.872,40	1.676,00	1.698,80				
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4.272,40	4.499,80	3.811,00	3.910,00				
ΙΤΑΛΙΑ	4.380,30	4.814,10	4.545,90	4.655,10				
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	1.811,40	1.924,40	1.753,10	1.794,10				
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	223,00	211,40	206,70	238,60				
ΔΑΝΙΑ	353,80	424,60	400,10	359,00				
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	96,60	96,50	100,50	109,80				
ΙΣΠΑΝΙΑ	1.443,30	1.070,10	949,20	911,20				
ΣΟΥΗΔΙΑ	528,00	606,90	462,30	367,30				
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	388,40	349,50	231,90	203,90				
ΑΥΣΤΡΙΑ	292,40	298,80	279,20	307,20				
ΕΖΕΣ	571,60	571,50	538,50	547,10	2,10%	1,89%	1,99%	0,02%
ΕΛΒΕΤΙΑ	505,90	475,40	466,70	470,60				
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	61,60	91,20	64,60	62,70				
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	4,10	4,90	7,20	13,80				
ΑΜΕΡΙΚΗ & ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	1.634,10	1.597,60	1.097,50	1.098,80	4,06%	5,29%	5,69%	2,28%
ΗΠΑ	1.471,30	1.392,50	924,00	940,90				
ΚΑΝΑΔΑΣ	103,10	133,90	114,40	107,90				
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	30,80	34,80	23,70	20,00				
Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	28,90	36,40	35,40	30,00				
ΠΡΩΗΝ ΕΕΣΔ	693,50	654,70	804,10	877,50	2,97%	2,17%	2,42%	5,93%
ΕΣΘΟΝΙΑ	1,40	3,60	0,70	1,00				
ΛΕΤΤΟΝΙΑ	1,50	5,70	1,70	0,90				
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	1,40	2,10	2,20	3,10				
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	73,80	66,50	58,60	104,80				
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	2,00	1,40	2,00	3,60				
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	2,30	3,60	7,00	7,00				
ΡΩΣΙΑ	470,60	488,40	634,40	694,20				
ΓΕΩΡΓΙΑ	12,30	6,80	2,50	7,40				
ΑΡΜΕΝΙΑ	0,20	0,50	0,20	0,30				
ΑΖΕΡΜΠΑΙΤΖ ΑΝ	12,40	0,10	1,90	0,10				
ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	92,40	54,10	74,90	20,20				
ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣ ΤΑΝ	1,10	3,40	1,20	0,90				
ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤ ΑΝ	9,00	1,60	8,40	28,00				
ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ	13,10	16,90	8,40	6,00				
ΚΙΡΓΙΖΙΑ	0,00	0,00	0,00	0,00				

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	292,20	350,00	312,40	335,50	1,16%	1,16%	1,02%	-16,51%
ΠΟΛΩΝΙΑ	100,60	105,30	86,90	99,90				
ΤΣΕΧΙΑ	89,60	115,70	99,60	104,50				
ΕΛΟΒΑΚΙΑ	25,80	33,50	36,30	35,30				
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	76,20	95,50	89,60	95,80				
ΒΑΛΚΑΝΙΑ	745,40	822,80	1.106,30	702,20	4,09%	2,72%	2,60%	-9,41%
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	208,40	196,60	203,90	143,80				
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	348,20	394,00	416,10	368,30				
ΑΛΒΑΝΙΑ	37,80	36,80	36,10	35,90				
ΕΛΟΒΕΝΙΑ	22,20	25,10	24,00	26,50				
ΚΡΟΑΤΙΑ	30,60	11,80	6,60	10,50				
ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	3,60	2,60	0,90	0,50				
ΣΕΡΒΙΑ&ΜΑΥ ΡΟΒΟΥΝΙΟ	35,30	96,20	133,40	77,50				
ΠΡ.ΓΙΟΥΓΚ.ΔΗ Μ.ΜΑΚΕΔ.	59,30	59,70	60,20	39,20				
Β.ΑΦΡΙΚΗ&Μ. ΑΝΑΤΟΛΗ	911,90	1.289,50	1.165,40	1.522,80	4,31%	4,27%	3,18%	-29,28%
ΛΙΒΥΗ	82,70	120,30	110,50	206,00				
ΙΡΑΝ	432,80	615,70	511,70	915,50				
ΙΡΑΚ	79,10	75,20	18,30	0,00				
Σ. ΑΡΑΒΙΑ	290,80	461,80	496,60	390,50				
ΚΟΥΒΕΙΤ	1,30	0,30	2,60	0,10				
ΜΠΑΧΡΕΙΝ	2,40	2,20	0,30	1,10				
ΚΑΤΑΡ	0,00	0,90	0,00	0,00				
ΗΝ. ΑΡ. ΕΜΙΡΑΤΑ	22,20	10,40	20,30	5,60				
ΟΜΑΝ	0,50	2,00	2,40	1,70				
ΥΕΜΕΝΗ	0,10	0,70	2,70	2,30				
ΝΟΤΙΕΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕ Σ ΧΩΡΕΣ	867,20	1.067,80	1.058,20	1.290,00	3,91%	3,53%	3,02%	-18,79%
ΜΑΡΟΚΟ	52,50	41,30	36,80	26,40				
ΑΛΓΕΡΙΑ	24,50	15,80	11,80	9,60				
ΤΥΝΗΣΙΑ	11,20	20,00	34,00	24,30				
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	187,70	400,30	458,10	617,70				
ΛΙΒΑΝΟΣ	7,20	5,00	7,90	9,90				
ΤΟΥΡΚΙΑ	364,40	369,20	296,60	231,30				
ΣΥΡΙΑ	18,70	28,70	22,00	184,70				
ΙΣΡΑΗΛ	128,10	121,90	111,70	111,90				
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	11,30	10,10	16,30	21,60				
ΚΥΠΡΟΣ	53,70	51,80	53,80	49,90				

ΜΑΛΤΑ	7,90	3,70	9,20	2,70				
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	0,00	0,20	0,00	0,00				
ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,00	0,20	0,00	0,00				
ΑΣΙΑ	3.034,60	3.173,50	2.470,10	2.610,70	9,13%	10,50%	10,58%	-4,38%
ΤΑΙΒΑΝ	202,80	200,20	194,30	184,10				
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	105,40	133,30	114,50	115,80				
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	27,90	29,70	31,50	52,80				
ΧΟΓΚ ΚΟΓΚ	52,70	52,50	48,70	58,80				
ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ	709,10	947,70	507,20	635,40				
ΤΑΙΛΑΝΔΗ	146,10	117,50	106,30	78,10				
ΙΝΔΙΑ	97,90	111,80	109,50	114,20				
ΙΑΠΩΝΙΑ	1.145,30	990,30	881,80	909,80				
ΚΙΝΑ	547,40	590,50	476,30	461,70				
ΛΑΤ. ΑΜΕΡΙΚΗ	127,80	148,60	259,60	221,40	0,96%	0,49%	0,45%	-14,00%
ΜΕΞΙΚΟ	15,30	20,30	31,10	17,70				
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	102,10	105,70	177,60	166,30				
ΜΠΑΧΑΜΕΣ	0,10	3,70	11,50	0,10				
ΑΓ. ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ	0,60	4,80	0,80	1,80				
ΟΝΔΟΥΡΑ	0,50	0,60	0,60	0,60				
ΠΑΝΑΜΑΣ	9,20	13,50	38,00	34,90				
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	605,00	743,90	665,90	791,10	2,46%	2,46%	2,11%	-18,67%

Η Ανεργία και η Απασχόληση στην Ελλάδα

Το πρώτο τρίμηνο του 2001 το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 10,9%, έναντι 12,1% κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000. Ο αριθμός των ανέργων εκτιμάται σε 476,6 χιλιάδες, παρουσιάζοντας μείωση 10,8% (57,6 χιλιάδες άτομα) σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000. Το α' τρίμηνο του 2001 η ανεργία μειώθηκε ταχύτερα για τις γυναίκες κατά 1,9 ποσοστιαίες μονάδες, έναντι 0,7% για τους άνδρες, τα δε ποσοστά ανεργίας ανέρχονται σε 16,3% και 7,2% αντιστοίχως.

Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο

	Άρρενες	Θήλειες	Σύνολο
1998 I	7,9%	17,5%	11,7%
II	7,0%	16,5%	10,8%
III	6,8%	16,8%	10,7%
IV	7,3%	17,3%	11,3%
1999 I	8,0%	17,7%	11,9%
II	7,6%	17,9%	11,7%
III	7,6%	17,6%	11,6%
IV	8,3%	18,6%	12,4%
2000 I	7,9%	18,2%	12,1%
II	7,3%	16,7%	11,1%
III	7,0%	16,3%	10,7%
IV	7,0%	16,1%	10,7%
2001 I	7,2%	16,3%	10,9%

Από το συνολικό αριθμό των ανέργων, το 43,6% (207,7 χιλιάδες) αναζητούσε αποκλειστικά πλήρη απασχόληση και το 1,9% (9,2 χιλιάδες) αποκλειστικά μερική απασχόληση.

Κατά το α' τρίμηνο του 2001, εντάχθηκαν στην αγορά εργασίας 52.149 άτομα, που κατά το προηγούμενο έτος είχαν δηλώσει νοικοκυρές, εκ των οποίων 18.114 είχαν απασχόληση και 34.035 δήλωσαν άνεργες. Επίσης, 44.149 άτομα, τα οποία δήλωσαν άνεργα, το προηγούμενο έτος ήταν σπουδαστές ή μαθητές, έναντι 45.146 το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000.

Ο αριθμός των νέων ανέργων (όσων, δηλαδή, δεν έχουν εργαστεί ποτέ στο παρελθόν) ανήλθε σε 214,9 χιλιάδες, έναντι 229,2 χιλιάδων το α' τρίμηνο του 2000, παρουσιάζοντας μείωση 6,2%.

Ο αριθμός των ανέργων νέας ηλικίας (15-29 ετών) παρουσίασε μείωση κατά 37,9 χιλιάδες άτομα, ή 13,8%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000. Στην ίδια περίοδο το ποσοστό των ανέργων νέας ηλικίας στο σύνολο των ανέργων μειώθηκε από 51,3% σε 49,6%, ενώ το ποσοστό ανεργίας σε αυτή την ομάδα πληθυσμού μειώθηκε από 24,8% σε 22,6%.

Επίσης, μείωση παρατηρείται και στον αριθμό των μακροχρόνια (περισσότερο από 12 μήνες) ανέργων, από 302,5 χιλιάδες το α' τρίμηνο του 2000, σε 249,5 χιλιάδες το αντίστοιχο τρίμηνο του 2001 (μείωση 17,5%).

Οι κάτοχοι πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης παρουσιάζουν ποσοστό ανεργίας 9,6%, έναντι 13,4% των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και 9,9% των υπολοίπων.

Τη μεγαλύτερη μείωση στο ποσοστό ανεργίας σε σχέση με το α' τρίμηνο 2000 παρουσίασαν οι περιφέρειες Ν. Αιγαίου, Κρήτης και Αττικής. Τα χαμηλότερα, συγκριτικά, ποσοστά παρουσίασαν οι περιφέρειες Κρήτης, Β. Αιγαίου. Πελονήσου και Αν. Μακεδονίας και Θράκης, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας παρουσίασαν οι περιφέρειες Ν. Αιγαίου, Δυτικής Μακεδονίας και Στ. Ελλάδας και Εύβοιας.

Ανεργία (α' τρίμηνο) κατά περιφέρεια

Περιφέρεια	2000	2001
Α. Μακεδονία & Θράκη	9,0%	9,2%
Κεντρική Μακεδονία	11,6%	11,1%
Δ. Μακεδονία	15,3%	15,6%
Ηπειρος	10,7%	11,4%
Θεσσαλία	12,5%	11,5%
Ιόνιοι νήσοι	14,0%	13,1%
Δ. Ελλάδα	11,1%	10,1%
Στ. Ελλάς & Εύβοια	14,0%	14,6%
Αττική	12,9%	10,9%
Πελονήσος	9,2%	9,2%
Β. Αιγαίο	7,0%	6,8%
Ν. Αιγαίο	19,5%	16,2%
Κρήτη	8,7%	6,5%
Σύνολο Χώρας	12,1%	10,9%

Αύξηση της μισθωτής απασχόλησης

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της έρευνας, η αύξηση στο σύνολο της απασχόλησης κατά το α' τρίμηνο του 2001 ήταν οριακή και ανήλθε σε 0,1% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2000. Συνεχίστηκε η αύξηση της απασχόλησης των μισθωτών με ρυθμό 2,9%, η οποία όμως αντισταθμίστηκε από τη μείωση των αυτοαπασχολούμενων και των συμβοηθούτων μελών κατά 2,6% και 7,8% αντιστοίχως.

Επίσης, το α' τρίμηνο 2001 σε σχέση με το α' τρίμηνο 2000 η απασχόληση αυξήθηκε κατά 0,3% στις αστικές περιοχές, ενώ μειώθηκε κατά 0,7% στις ημιαστικές περιοχές και 0,1% στις αγροτικές περιοχές.

Απασχόληση κατά θέση στο επάγγελμα

(χιλιάδες)

	Μισθωτοί	Αυτοαπασχο- λούμενοι	Συμβοηθούοντα μέλη *	Σύνολο
1998 I	2.193	1.296	431	3.919
II	2.245	1.288	434	3.967
III	2.254	1.293	434	3.981
IV	2.239	1.279	425	3.943
1999 I	2.250	1.275	430	3.955
II	2.296	1.262	382	3.940
III	2.294	1.266	380	3.939
IV	2.253	1.272	373	3.898
2000 I	2.256	1.278	363	3.897
II	2.305	1.277	365	3.946
III	2.323	1.270	369	3.962
IV	2.327	1.258	348	3.932
2001 I	2.320	1.244		

Για τα συμβοηθούοντα μέλη υπήρξε αλλαγή του ορισμού από το β' τρίμηνο του 1999

Η απασχόληση στο τριτογενή τομέα της οικονομίας, που καταλαμβάνει το 61% του συνόλου, αυξήθηκε κατά 1,5% σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2000, ενώ η απασχόληση στο δευτερογενή τομέα αυξήθηκε κατά 0,5%. Αντίθετα, στο πρωτογενή τομέα παρατηρήθηκε μείωση 5,6%.

Οι διαρθρωτικοί δείκτες της ελληνικής οικονομίας

Παρακάτω παραθέτουμε πίνακες με τους διαρθρωτικούς δείκτες της ελληνικής οικονομίας, που αφορούν την τελευταία δεκαετία (1991–2001), όπως είναι δημοσιευμένα στο site της Eurostat ([www. Eurostat. gr](http://www.Eurostat.gr))

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
A1. ΑΕγχΠ κατά κεφαλή σε ΜΑΔ Μ.Ο.Ε.Ε =100,0	Eurostat	60,6	62,2	64,1	64,9	65,9	66,7	65,9	66,8	68,2f	69,2f	70,9f
a2. Ρυθμός μεταβολής (%) ΑΕγχΠ σε τιμές αγοράς (EUR-σταθερές τιμές 1995=100,0) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	3,1	0,7	-1,6	2,0	2,1	2,4	3,6	3,4	3,4	4,3	4,1f
	:		1,3	-0,4	2,7	2,4	1,6	2,5	2,9	2,6	3,3	1,6f
B1. Παραγωγικότητα εργασίας ανά απασχολούμενο (ΑΕγχΠ σε ΜΑΔ/απασχολούμενο) Μ.Ο.Ε.Ε =100,0	Eurostat	73,74	73,97	74,34	73,83	74,79	76,38	76,48	75,69	79,02f	81,68f	83,6f
B2. Παραγωγικότητα εργασίας ανά εργατοώρα (ΑΕγχΠ σε ΜΑΔ ανά ώρα εργασίας σε σχέση με ΗΠΑ=100) Μ.Ο.Ε.Ε =100,0	OECD	63,83	62,94	62,32	62,96	63,75	64,31	64,87	63,90	65,99f	67,86f	:
C Αύξηση απασχόλησης Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	-1,4	1,0	1,2	1,7	0,5	-0,4	-0,5	4,1	-0,7	-0,3	:
	:	:	:	:	:	1,0	0,5	0,9	1,6	1,6	1,8	1,6
C1 Αύξηση απασχόλησης – γυναίκες Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	-4,0	3,2	1,9	2,8	2,0	0,6	0,6	4,5	0,6	0,6	:
	:	:	:	:	:	1,4	1,2	1,3	2,1	2,5	2,4	2,0
C2 Αύξηση απασχόλησης – άνδρες Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	-0,1	-0,1	0,8	1,1	-0,3	-1,0	-1,2	3,9	-1,5	-0,8	:
	:	:	:	:	:	0,8	0,1	0,7	1,3	1,0	1,4	1,3
D. Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	19,4	15,9	14,4	10,9	9,3	7,9	5,4	4,5	2,1	2,9	3,7
		5,3~e	4,0~e	3,4~e	2,8~e	2,8~e	2,4~e	1,7~e	1,3	1,2	2,1	2,4
E. Ρυθμός μεταβολής του πραγματικού κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (ο λόγος των αποπληθωρισμένων αμοιβών ανά	Eurostat	:	:	:	:	:	-1,38	2,18	0,84	-1,69	-1,90	:

εργαζόμενο προς τη μεταβολή της παραγωγικότητας εργασίας)													
M.O.E.E		:	:	:	:	:	-0,90	-0,85	-0,97	0,13f	0,00f	:	
F. Δημόσιο έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης (ως % ΑεγχΠ)	Eurostat	-11,4	-11,1	-13,4	-9,4	-10,2	-7,4	-4,0~r	-2,4~r	-1,8~r	-1,1~r	:	
M.O.E.E		:	:	:	:	:	-4,2r	-2,4~r	-1,6~r	-0,7~r	1,2~r	:	
G. Συνολικό ακαθάριστο χρέος του ευρύτερου Δημόσιου τομέα (ως % ΑεγχΠ)	Eurostat	82,2	87,8	110,1	107,9	108,7	111,3	108,2	105,0	103,9	102,7	:	
M.O.E.E					66,3	70,6	72,5	71,1	68,9	68,0	64,1	:	

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1.1 Ποσοστό Απασχόλησης M.O.E.E	Eurostat	53,1 :	53,7 60,9	53,7 59,9	54,2 59,6	54,7 59,9	55,0 60,1	55,1 60,4	55,5 61,2	55,3 62,3	55,7 63,2	:
1.2 Ποσοστό Απασχόλησης γυναικών M.O.E.E	Eurostat	34,9 :	36,2 49,7	36,6 49,2	37,3 49,2	38,1 49,6	38,7 50,1	39,3 50,6	40,2 51,5	40,6 52,8	41,2 54,0	:
1.3 Ποσοστό Απασχόλησης ανδρών M.O.E.E	Eurostat	72,3 :	72,4 72,1	72,1 70,6	72,4 70,1	72,5 70,2	72,7 70,1	72,1 70,3	71,6 71,0	70,8 71,7	71,1 72,5	:
2.1 Ποσοστό Απασχόλησης για τους εργαζομένους ηλικίας 55-64 ετών (σύνολο) M.O.E.E	Eurostat	39,0 :	39,8 36,1	39,5 35,8	40,1 35,8	41,0 36,0	41,2 36,3	40,9 36,4	39,0 36,7	39,1 37,2	39,6 37,8	:
2.2 Ποσοστό Απασχόλησης για τους εργαζομένους ηλικίας 55-64 ετών (γυναίκες) M.O.E.E	Eurostat	20,8 :	22,0 23,8	22,3 24,2	23,0 24,7	24,1 25,4	24,3 25,9	24,6 26,2	23,4 26,4	24,0 27,2	23,9 28,0	:
2.3 Ποσοστό Απασχόλησης για τους εργαζομένους ηλικίας 55-64 ετών (άνδρες) M.O.E.E	Eurostat	57,9 :	58,8 49,2	57,9 48,1	58,9 47,5	59,6 47,3	59,8 47,3	59,1 47,2	55,8 47,4	55,4 47,6	54,9 48,1	:
3. Gender pay gap – (Μέσος όρος	Eurostat	:	:	:	87	83	85	89	87	:	:	:

μικτών αποδοχών ανά ώρα των γυναϊκών ως % του μέσου όρου των μικτών αποδοχών ανά ώρα των ανδρών) Μ.Ο.Ε.Ε												
4. Φορολογία σε χαμηλόμισθους (μισθωτός εργένης χωρίς τέκνα) Μ.Ο.Ε.Ε	OECD	:	:	:	:	:	34,9	35,0	35,1	34,3	34,3e	:
		:	:	:	:	:	40,5	40,7	40,2	39,0	38,4e	:
5. Δια βίου μάθηση (% πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών που συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	:	1,2	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,2	1,1	1,1
		:	:	:	:	:	:	:	:	8,2	8,4	8,4
6.1 Ποιότητα στην εργασία (εργατικά ατυχήματα ανά 100.000 άτομα) – σοβαρά Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	:	:	:	100	94	102	89	79	:	:	:
		:	:	:	100	94	93	90	90	93	:	:
6.2 Ποιότητα στην εργασία (εργατικά ατυχήματα ανά 100.000 άτομα) – θανατηφόρα Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	:	:	:	100	100	86	65	86	:	:	:
		:	:	:	100	95	92	87	87	:	:	:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
7.1 Ποσοστό Ανεργίας (σύνολο) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	7,0	7,9	8,6	8,9	9,2	9,6	9,8	10,9	11,6	11,1	
		:	:	10,7	11,1	10,7	10,8	10,6	9,9	9,1	8,2	7,7
7.2 Ποσοστό Ανεργίας (γυναίκες) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	11,8	13,0	13,6	13,7	14,1	15,2	15,2	16,7	17,6	16,7	
		:	:	12,2	12,7	12,4	12,4	12,3	11,7	10,8	9,7	9,0
7.3 Ποσοστό Ανεργίας (άνδρες) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	4,4	5,0	5,7	6,0	6,2	6,1	6,4	7,1	7,5	7,3	
		:	:	9,6	9,9	9,4	9,6	9,3	8,6	7,9	7,0	6,7

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1. Δημόσιες Δαπάνες για την εκπαίδευση % ΑεγγΠ	UNESCO, OECD, Eurostat	:	:	2,7	36,0	2,9	3,1	3,4	3,5	3,7	3,5	3,5
M.O.E.E		:	:	5,5	5,3	5,2	5,2	5,1	5,0	5,0	5,1	:
2.1 Δαπάνες Επιχειρήσεων για Έρευνα και Ανάπτυξη (BERD)	Eurostat, OECD	0,09	:	0,13	:	0,14	0,12	0,13	:	0,19	:	:
M.O.E.E		1,24~s	1,22~s	1,22~s	1,20~s	1,19~s	1,18~s	1,19~s	1,19~s	1,25~s	1,24~s	:
2.2 Δαπάνες Επιχειρήσεων για Έρευνα & Ανάπτυξη % ΑΕΠ (GERD)	Eurostat, OECD	0,362	:	0,47	:	0,49	:	0,51	:	0,68	:	:
M.O.E.E		1,94~s	1,93~s	1,95~s	1,91~s	1,90~s	1,88~s	1,86~s	1,87~s	1,92~s	1,90~s	:
3.1 Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (ποσοστό νοικοκυριών που έχουν πρόσβαση στο internet στο σπίτι)	DG INESO								7,1			9,9
M.O.E.E									8,3	12	28,4	37,7
3.2 Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (ποσοστό επιχειρήσεων με >9 άτομα που έχουν πρόσβαση στο internet)	DG INFSO	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	54
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
4. Κάτοχοι διδακτορικών ανά 1000 άτομα ηλικίας 25-29 ετών	Eurostat, UNESCO, OECD	:	:	3,8	:	:	:	:	:	:	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
5. Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας ανά 1.000.000 κατοίκους	European Patent Association	1,0	0,9	0,9	1,6	1,1	2,2	1,7	2,4	2,7	2	:
M.O.E.E		51,1	48,6	46,8	45,9	46,6	48,7	51,4	66,7	69,2	74	:
6.1 Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (επενδύσεις ως % ΑΕΠ) early stage	European Venture Capital Association	:	:	:	:	0,004	0,006	0,005	0,004	0,017	0,007	0,014
M.O.E.E		:	:	:	:	0,005	0,006	0,01	0,02	0,038	0,075	0,036

6.2 Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (επενδύσεις % ΑΕΠ) – expansion & replacement Μ.Ο.Ε.Ε	European Venture Capital Association	:	:	:	:	0,006	0,026	0,010	0,014	0,040	0,151	0,099
		:	:	:	:	0,038	0,046	0,053	0,068	0,104	0,155	0,099
7.1 Δαπάνες για Τεχνολογία, Πληροφορική, % ΑΕΠ (ICT) Μ.Ο.Ε.Ε	ΕΙΤΟ	:	0,71	0,80	0,84	0,92	0,90	0,93	1,00	1,09	1,20	:
		:	3,03	3,23	3,13	3,13	3,17	3,43	3,57	3,90	4,15	:
7.1 Δαπάνες για Τεχνολογία, Επικοινωνίες, % ΑΕΠ (ICT) Μ.Ο.Ε.Ε	ΕΙΤΟ	:	1,5	1,4	2,6	2,7	2,9	3,1	3,2	3,5	3,8	:
		:	2,1	2,2	2,1	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,7	:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1.α Σχετικά επίπεδα τιμών (δείκτης) Μ.Ο.Ε.Ε =100,0	<i>Eurostat</i>	77	77	78	78	78	81	83	80	82	80	:
1.β Σύγκλιση τιμών		18,9	18,9	15,5	16,4	18,0	15,8	14,9	14,5	14,7	15,5	:
2. Τιμές κοινής ωφέλειας (network industries)	DG INFSO											
2.1 Τηλεπικοινωνίες – τοπική κλήση σε Ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ Μ.Ο.Ε.Ε		:	:	:	:	:	:	0,16	0,18	0,21	0,31	0,36
								0,37	0,41	0,41	0,41	0,41
2.2 Τηλεπικοινωνίες – υπεραστική κλήση σε Ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ Μ.Ο.Ε.Ε	DG INFSO	:	:	:	:	:	:	0,16	0,18	0,21	0,31	0,36
								0,37	0,41	0,41	0,41	0,41
2.3 Τηλεπικοινωνίες – κλήση προς ΗΠΑ σε Ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ Μ.Ο.Ε.Ε	DG INFSO	:	:	:	:	:	:	7,00	5,82	5,82	3,26	2,91
								6,96	5,07	4,09	3,39	2,65
3.1 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (% μεριδίου αγοράς του μεγαλύτερου παραγωγού)	<i>DG INFSO</i>	:	:	:	:	:	:	:	:	98	:	:

M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
3.2.1 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (τοπική κλήση) (% μεριδίου αγοράς του κυρίαρχου πριν την απελευθέρωση της αγοράς)	<i>DG</i> <i>INFSO</i>	:	:	:	:	:	:	:	:	100~e	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
3.2.2 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (εθνική κλήση) (% μεριδίου αγοράς του κυρίαρχου πριν την απελευθέρωση της αγοράς)	<i>DG</i> <i>INFSO</i>	:	:	:	:	:	:	:	:	100~e	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
3.2.3 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (διεθνής κλήση) (% μεριδίου αγοράς του κυρίαρχου πριν την απελευθέρωση της αγοράς)	<i>DG</i> <i>INFSO</i>	:	:	:	:	:	:	:	:	100~e	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
3.3 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (κινητή τηλεφωνία) (% μεριδίου αγοράς του κυρίαρχου πριν την απελευθέρωση της αγοράς)	:	:	:	:	:	:	:	:	:	37
M.O.E.E	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

3.3.1 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας (τοπική κλήση)	:	:	:	:	:	:	:	:	100	100	:
M.O.E.E	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
3.3.2 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας (υπεραστική κλήση)	:	:	:	:	:	:	:	:	100	100	:
M.O.E.E	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
3.3.3 Διάρθρωση της αγοράς στον τομέα της κινητής τηλεφωνίας (διεθνής κλήση)	:	:	:	:	:	:	:	:	100	100	:
M.O.E.E	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
4. Δημόσιες Συμβάσεις ως % του ΑεγχΠ	:	3,43~eu	5,27~eu	4,65~eu	4,87~eu	5,45~eu	5,89~eu	5,1~eu	4,37~eu	:	:
M.O.E.E	:	0,98~e	1,28~e	1,44~e	1,57~e	1,74~e	1,8~e	1,82~e	2,41~e	:	:
5. Κλαδικές και ad hoc κρατικές ενισχύσεις	:	0,87 (90+91+92)	0,94 (92+93+94)	0,94 (93+94+95)	0,94 (94+95+96)	0,90 (95+96+97)	0,82 (96+97+98)	0,72 (97+98+99)	:	:	:
M.O.E.E	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
6. Κεφαλαιοποίηση κεφαλαιαγορών ως % του	Federation Intern des Bourses	:	:	:	0,9	0,4	0,5	1,6	3,3	10,8	9,7	:

ΑεγχΠ (κεφάλαια που αντλούνται από το χρηματιστήριο) Μ.Ο.Ε.Ε	de Valeurs.											
		:	:	:	:	:	:	1,1	1,8	2,8	4,5	:
7.1 Εμπορική Ενοποίηση (εξαγωγές & εισαγωγές προς το διπλάσιο του ΑΕΠ) Intra-EU trade GDP ratio Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	10,8	11,3	10,1	10,0	10,5	9,9	9,6	10,6	10,6	9,4	8,2e
		14,1	13,8	12,8	13,8	14,9	15,1	15,6	16,2	16,3	17,8e	17,6e
7.2 Εμπορική Ενοποίηση (εξαγωγές & εισαγωγές προς το διπλάσιο του ΑΕΠ) Total EU trade GDP ratio Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	16,7	16,9	16,3	15,4	15,7	16,1	15,8	16,9	16,7	17,2	17,1e
		7,6	7,3	7,7	8,2	8,5	8,7	9,6	9,5	9,6	11,5e	11,5e
8. Επιχειρηματικές Επενδύσεις % ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	:	:	:	:	15,4	16,3	17,6	18,5	18,9	19,8	:
		:	:	:	:	17,2	17,1	17,1	17,5	17,9	18,3	:

Για τον δείκτη με αριθμηση 5, τα δεδομένα είναι οι μέσοι ετήσιοι όροι της περιόδου t, t-1 και t-2. Για τον λόγο αυτό τα στοιχεία του έτους 1999 είναι οι μέσοι ετήσιοι όροι των αποτελεσμάτων της περιόδου 1997-1999.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Εκπομπές ούλων που ενθύνονται για το φαινόμενο του θερμοκηπίου (1990=100,0) Μ.Ο.Ε.Ε	ΕΕΑ, ETC ACC, UNFCCC	100	101	102	104	105	109	113	118	117	:
		100	98	96	96	97	99	98	98	96	:
2. Ενταση ενέργειας στην οικονομία (διακύμανση της κατανάλωσης ενέργειας στην οικονομία) Μ.Ο.Ε.Ε	Eurostat	257,3	262,6	261,9	268,2	268,6	276,2	268,9	274,1	264,0	:
		216,8	212,4	213,3	207,7	207,0	211,1	205,6	203,4	199,1	:
3.1 Δείκτης όγκου μεταφοράς εμπορευμάτων (τονοχλιόμετρα) σε σχέση με το ΑΕγχΠ (1995=100,0)	Eurostat	95,5	96,3	92,4	95,3	100	97,3	:	:	:	:

M.O.E.E		94,4	94,5	93,7	97,3	100	99,6	103,4	105,5	104,1	:
3.2. Δείκτης όγκου μεταφοράς επιβατών (χιλιομετρικοί επιβάτες) σε σχέση με το ΑΕγγΠ (1995=100,0)	Eurostat	89	91	96	98	100	102	102	103	105	:
M.O.E.E		100	102	104	102	100	100	100	99	98	:
4.1 Ποσοστό συμμετοχής των οδικών εμπορευματικών μεταφορών στο σύνολο των μεταφορών (τονοχιλιόμετρα)	Eurostat	20	17	23	22	17	18	:	:	:	:
M.O.E.E		39,20~e	39,70~e	41	40,40e	41	42	42,40~e	43,60~e	43,40~e	:
4.2 Ποσοστό συμμετοχής των μεταφορών επιβατών με οχήματα στο σύνολο των μεταφορών (χιλιομετρικοί επιβάτες)	Eurostat	68	67	68	69	69	69	70	71	72	:
M.O.E.E		80	81	81	81	81	81	81	81	81	:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1 Κατανομή εισοδήματος (αναλογία εισοδηματικών πεμπτημορίων S80/S20)	Eurostat	:	:	:	:	6,5	6,4	6,8	6,5	:	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	5,7	5,5	5,3	5,4	:	:	:
2.1 Ποσοστό φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (ποσοστό πληθυσμού κάτω από τη γραμμή φτώχειας)	Eurostat	:	:	:	:	23	23	24	23	:	:	:

M.O.E.E		:	:	:	:	27	26	26	26	:	:	:
2.2 Ποσοστό φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (ποσοστό πληθυσμού κάτω από τη γραμμή φτώχειας)	Eurostat	:	:	:	:	22	21	23	22	:	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	18	17	17	18	:	:	:
3. Μακροχρόνια φτώχεια	Eurostat	:	:	:	:	:	:	15	14	:	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	10	11	:	:	:
4. Περιφερειακή Συνοχή (Συντελεστής διακύμανσης του ΔΕγγΠ ανά περιφέρεια)	Eurostat	27,3	26,9	28,4	27,2	24,3	28,0	24,7	18,3	17,4	17,3	:
M.O.E.E		57,2	54,9	54,3	54,4	56,6	56,2	54,8	56,9	59,5	63,8	:
5. Ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-24 ετών με κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο)	Eurostat	:	25,2	25,0	23,2	22,4	20,7	19,9	19,8	17,8	17,1	17,1e
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	:	:	18,7	17,8	17,7
6. Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας	Eurostat	:	3,8	4,2	4,4	4,6	5,2	5,3	5,9	6,5	6,1	:
M.O.E.E		:	4,0	4,6	5,2	5,2	5,2	5,1	4,7	4,2	3,6	3,9
7. Νοικοκυριά ανέργων	Eurostat	3,0	3,0	3,4	3,7	3,7	3,7	3,7	4,1	4,4	4,2	4,2
M.O.E.E		:	:	:	:	5,9	6	5,9	5,6	5,1	4,5	4,1

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	Πηγή	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
4.3 Ποσοστό συμμετοχής μεταφορών επιβατών από αέρος στο σύνολο των μεταφορών (χιλιομετρικοί επιβάτες)	Eurostat	4,3	140569 4,7	4,6	4,9	4,8	4,8	5,2	4,5	4,3	:
M.O.E.E		2,0	2,2	2,3	2,4	2,4	2,6	2,9	3,1	3,0	:

5.1 Δείκτης ποιότητας αέρα στις αστικές περιοχές – όζον	EEA ETC/ACC	:	:	:	:	68	84	53	78	94	:
M.O.E.E		:	:	:	:	28	25	22	30	31	:
5.2 Δείκτης ποιότητας αέρα στις αστικές περιοχές – σωματίδια	EEA ETC/ACC	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
M.O.E.E		:	:	:	:	:	:	26	22	40	:
6.1 Συλλογή δημοτικών αποβλήτων (κιλά /άτομο το έτος)	Eurostat	304	311	:	:	306	:	372	:	:	:
M.O.E.E		479 e	:	:	:	490 e	501 e	513 e	528 e	545 e	:
6.2 Υγειονομική ταφή αποβλήτων	Eurostat	296	:	:	:	:	:	340	:	:	:
M.O.E.E		310 e	:	:	:	245 e	233 e	229 e	237 e	242 e	:
6.3 Αποτέφρωση αποβλήτων	Eurostat	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
M.O.E.E		130 e	:	:	:	125 e	128 e	137 e	143 e	161 e	:
7. Συμμετοχή του ηλεκτρικού ρεύματος που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως προς την μικτή παραγωγή (όπου εθνική παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, ιδιοπαραγωγή συν εισαγωγές μείον εξαγωγές)	Eurostat	8,5	5,8	5,9	6,4	8,4	10,0	8,6	7,9	10,0	:
M.O.E.E		12,9	13,7	13,9	14,2	13,7	13,4	13,8	14,0	14,0	:

Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Σύμφωνα με στοιχεία από τη Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος ανακοινώνεται ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, με βάση το έτος 1999=100,0 του μηνός Δεκεμβρίου 2001, η εξέλιξη του οποίου για το σύνολο της χώρας συνοψίζεται στις επόμενες γραμμές.

Από τη σύγκριση του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Γ.Δ.Τ.Κ.) του μηνός Δεκεμβρίου 2001, προς τον αντίστοιχο Δείκτη του Δεκεμβρίου 2000, προκύπτει αύξηση κατά 3,0%, έναντι αυξήσεων 3,9% και 2,7% που σημειώθηκαν, αντίστοιχα κατά την ίδια σύγκριση των Δεικτών των ετών 2000 προς 1999 και 1999 προς 1998.

Ο Γενικός Δείκτης κατά το μήνα Δεκέμβριο 2001 σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα Νοέμβριο 2001 παρουσίασε αύξηση κατά 0,9% .

Κατά την ίδια σύγκριση των ετών 2000 και 1999 σημειώθηκαν αυξήσεις κατά 0,3% και 0,6% αντίστοιχα.

Τέλος, ο μέσος Δείκτης του δωδεκαμήνου, Ιανουαρίου '01–Δεκεμβρίου '01 σε σύγκριση προς τον ίδιο Δείκτη του προηγούμενου δωδεκαμήνου Ιανουαρίου '00 – Δεκεμβρίου '00 παρουσίασε αύξηση 3,4% έναντι αυξήσεων 3,2% και 2,6% που σημειώθηκαν κατά τα αντίστοιχα δύο προηγούμενα δωδεκάμηνα. Οι κυριότερες μεταβολές των τιμών διαχρονικά παρουσιάζονται κάτωθι.

Κυριότερες μεταβολές τιμών από τη σύγκριση δεικτών, του Δεκεμβρίου 2001 με τον Νοέμβριο 2001, και επιπτώσεις αυτών στο Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή

Αγαθά – Υπηρεσίες	Μεταβολή (%)	Επίπτωση	Παρατηρήσεις
Ψωμί	0,6	0,01	
Μοσχάρι νωπό	0,8	0,01	
Αρνί και κατσίκι (νωπά)	3,4	0,02	
Ψάρια νωπά	4,9	0,05	
Φρούτα νωπά	-2,2	-0,03	
Λαχανικά νωπά	45,4	0,65	
Πατάτες νωπές	3,5	0,02	
Ενοίκια κατοικιών	0,3	0,01	
Πετρέλαιο θέρμανσης	-6,9	-0,12	
Βενζίνη	-1,7	-0,05	
Ταξί	12,0	0,07	Δώρο Χριστουγέννων
Καφέ – εστιατόρια	2,1	0,18	Δώρο Χριστουγέννων
Είδη ατομικής φροντίδας	0,4	0,01	
Κουρέια – κομμωτήρια	8,4	0,04	Δώρο Χριστουγέννων
Διάφορες μικροαυξήσεις	-	0,03	

Κυριότερες μεταβολές τιμών από τη σύγκριση δεικτών, του Δεκεμβρίου 2001 με το Δεκέμβριο 2000, και επιπτώσεις αυτών στο Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή

Αγαθά – Υπηρεσίες	Μεταβολή (%)	Επίπτωση
Δημητριακά και παρασκευάσματα	6,3	0,15
Μοσχάρι νωπό	2,6	0,05

Χοιρινό νωπό	5,5	0,03
Πουλερικά νωπά	6,8	0,04
Αλλαντικά	6,7	0,02
Ψάρια νωπά	7,6	0,07
Γάλα νωπό	5,9	0,05
Τυρί (φέτα)	4,7	0,04
Τυριά σκληρά	4,8	0,03
Φρούτα νωπά	18,0	0,21
Λαχανικά νωπά	59,9	0,80
Πατάτες νωπές	35,2	0,13
Γλυκά - ζαχαρωτά	4,1	0,02
Αναψυκτικά	5,7	0,02
Τσιγάρα	6,5	0,22
Είδη ένδυσης	3,3	0,25
Είδη υπόδησης	5,7	0,14
Ιατρικές - Οδοντιατρικές υπηρεσίες	3,3	0,14
Νοσήλεια	3,6	0,03
Αυτοκίνητα Ι.Χ	1,4	0,06
Βενζίνη	-10,9	-0,39
Υπηρεσίες μεταφορών	5,3	0,10
Τηλεφωνικά τέλη	-1,9	-0,06
Πετρέλαιο θέρμανσης	-30,5	-0,76
Ενοίκια κατοικιών	4,1	0,16
Δημοτικά τέλη	4,5	0,02
Ηλεκτρικό ρεύμα	4,2	0,07
Υδρευση	4,8	0,03
Επισκευή και συντήρηση κατοικίας	3,3	0,08
Οικιακές υπηρεσίες	2,2	0,02
Είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού	2,3	0,05
Δίδακτρα	3,6	0,10
Υπηρεσίες αναψυχής	3,9	0,04
Φαγητό εκτός οικίας	3,9	0,22
Αναψυκτικά-καφές-ποτά (σερβιριζόμενα)	2,3	0,07
Έξοδα ξενοδοχείου	9,6	0,05
Κουρεία - κομμωτήρια	-4,3	-0,02
Είδη ατομικής φροντίδας	2,8	0,07
Βιβλία-Εφημερίδες-Περιοδικά	5,7	0,09
Ασφάλιση μεταφορών	6,2	0,06

Εξέλιξη ετήσιας μεταβολής Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΒΑΣΗ: 1999=100,0

	A	B
Ετος	Σύγκριση δείκτη Δεκεμβρίου κάθε έτους με τον αντίστοιχο δείκτη του προηγούμενου έτους	Σύγκριση μέσου ετησίου δείκτη κάθε έτους με τον αντίστοιχο δείκτη του προηγούμενου έτους
1960	3,5	1,7
1961	-0,8	1,8
1962	1,7	-0,3
1963	1,3	3,0
1964	1,5	0,9
1965	4,9	3,0
1966	4,7	4,9
1967	-1,3	1,7
1968	2,7	0,3
1969	2,1	2,5
1970	3,7	3,0
1971	2,9	3,0

1972	6,6	4,3
1973	30,7	15,5
1974	13,5	26,9
1975	15,7	13,4
1976	11,7	13,3
1977	12,8	12,2
1978	11,5	12,5
1979	24,8	19,0
1980	26,2	24,9
1981	22,5	24,5
1982	19,0	21,1
1983	20,2	20,2
1984	18,0	18,5
1985	24,8	19,3
1986	17,0	23,0
1987	15,8	16,4
1988	14,0	13,5
1989	14,8	13,7
1990	22,9	20,4
1991	18,0	19,5
1992	14,4	15,9
1993	12,0	14,4
1994	10,7	10,9
1995	7,9	8,9
1996	7,3	8,2
1997	4,7	5,5
1998	3,9	4,8
1999	2,7	2,6
2000	3,9	3,2
2001	3,0	3,4

Δείκτης Τιμών Χονδρικής Τελικών Προϊόντων

Από τη Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος ανακοινώνεται, ότι ο Γενικός Δείκτης Τιμών Χονδρικής τελικών προϊόντων του μηνός Δεκεμβρίου 2001, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα Νοέμβριο 2001, σημείωσε αύξηση 1,2%, έναντι μείωσης 1,0% και αύξησης 1,1% που είχαν σημειωθεί κατά τους αντίστοιχους μήνες των ετών 2000 και 1999.

Από τη σύγκριση του Γενικού Δείκτη του μηνός Δεκεμβρίου 2001, προς το Γενικό Δείκτη Δεκεμβρίου 2000, προκύπτει αύξηση 2,4%, έναντι αυξήσεων 6,7% και 5,6%, που είχαν σημειωθεί κατά τις αντίστοιχες περιόδους των ετών 2000 προς 1999 και 1999 προς 1998.

Το μέσο επίπεδο του Γενικού Δείκτη Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2001 σε σύγκριση προς το ίδιο επίπεδο του 2000, παρουσίασε αύξηση 3,5%, έναντι αυξήσεων 7,8% και 2,1%, που είχαν σημειωθεί κατά τις αντίστοιχες περιόδους των ετών 2000 προς 1999 και 1999 προς 1998.

Η αύξηση του Γενικού Δείκτη κατά 1,2 % το μήνα Δεκέμβριο 2001, οφείλεται στην αύξηση των δεικτών των τομέων : (1) «Τελικά Προϊόντα εγχώριας πρωτογενούς παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση», (2) « Τελικά προϊόντα εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση» και (3) «Εξαγόμενα προϊόντα εγχώριας πρωτογενούς και βιομηχανικής παραγωγής», που αντισταθμίστηκε μερικώς από τη μείωση των δεικτών του τομέα (4) «Τελικά προϊόντα προέλευσης εξωτερικού» .

Ειδικότερα, κατά το μήνα Δεκέμβριο 2001, οι δείκτες κατά τομείς συναλλαγών σημείωσαν τις ακόλουθες μεταβολές:

1. Ο Δείκτης του τομέα «Τελικά προϊόντα εγχώριας πρωτογενούς παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση» σημείωσε αύξηση 15,4%, λόγω αύξησης των δεικτών των κλάδων :

- Προϊόντα Γεωργίας κατά 17,2 % (πατάτες, ντομάτες, αγγούρια λάχανα, κουνουπίδια, μαρούλια, ραδίκια κολοκυθάκια, σπανάκι, παντζάρια, κρεμμύδια)
- Προϊόντα Αλιείας κατά 11,8 % (ψάρια νωπά, καρκινοειδή, μαλάκια και οστρακόδερμα)
- Οι δείκτες των υπολοίπων κλάδων παρέμειναν αμετάβλητοι.

2. Ο Δείκτης του τομέα « Τελικά προϊόντα εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση» σημείωσε αύξηση 0,1%, λόγω αύξησης των δεικτών των κλάδων :

- Βιομηχανία τροφίμων και ποτών κατά 0,7 % (κρέας αρνιού-κατσικιού, παρθένο ελαιόλαδο, ελαιόλαδο κουπέ)
- Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά κατά 1,7 % (τσιμέντο, μαρμαρόπλακες)

i. Η παραπάνω αύξηση αντισταθμίστηκε μερικώς από τη μείωση των δεικτών των κλάδων:

- Παραγωγή οπτάνθρακα, προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων κατά 3 % (βενζίνες αμόλυβδη και ενισχυμένη, πετρέλαιο θέρμανσης, καύσιμα αεριοθεωμένων, υγραέρια εμφιαλωμένα)
- Οι μεταβολές των δεικτών των λοιπών κλάδων δεν είχαν αξιόλογη επίδραση στη διαμόρφωση του δείκτη του εν λόγω τομέα.

3. Ο Δείκτης του τομέα «Εξαγόμενα προϊόντα εγχώριας πρωτογενούς και βιομηχανικής παραγωγής» παρουσίασε αύξηση 0,1%, λόγω αύξησης των δεικτών των κλάδων:

- Βιομηχανία τροφίμων και ποτών κατά 0,6 % (ελαιόλαδο παρθένο και μη)
- Παραγωγή οπτάνθρακα, προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων κατά 1,8 % (πετρέλαιο εξωτερικής καύσης)
- Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά κατά 1,3 % (τσιμέντο)
- Οι μεταβολές των δεικτών των λοιπών κλάδων δεν είχαν αξιόλογη επίδραση στη διαμόρφωση του δείκτη του εν λόγω τομέα.

4. Ο Δείκτης του τομέα «Τελικά προϊόντα προέλευσης εξωτερικού» σημείωσε μείωση 0,2% λόγω μείωσης των δεικτών των κλάδων:

- Παραγωγή οπτάνθρακα, προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων κατά 8,3 % (κηροζίνη, πετρέλαιο ντίζελ)
- Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων. Κατασκευή ρολογιών κάθε είδους κατά 0,7 % (ηλεκτρονικά όργανα, συσκευές αυτόματης ρύθμισης, ρολόγια)
- Παραγωγή χημικών ουσιών, προϊόντων και συνθετικών ινών κατά 0,1 % (χρώματα, οροί και εμβόλια)
- Οι δείκτες των λοιπών κλάδων δεν είχαν αξιόλογες μεταβολές και δεν είχαν σημαντική επίδραση στη διαμόρφωση του δείκτη του ανωτέρω τομέα.

Το Ισοζύγιο Πληρωμών

Οι συναλλαγές κάθε χώρα απεικονίζονται σε ένα λογαριασμό που αποκαλείται Ισοζύγιο Πληρωμών.

Ο λογαριασμός αυτός παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι ο καθρέφτης της οικονομίας. Οποιαδήποτε διαταραχή στο Ισοζύγιο Πληρωμών προκαλεί επιπτώσεις σε όλα τα μεγέθη της οικονομίας. Συνεπώς για τη χάραξη και άσκηση της οικονομικής πολιτικής λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η κατάσταση του Ισοζυγίου Πληρωμών.

Εντελώς σχηματικά το Ισοζύγιο Πληρωμών αποτελείται από δύο βασικά στοιχεία, τα οποία με τη σειρά τους υποδιαιρούνται σε άλλα στοιχεία, που είναι:

1. Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών
2. Το Ισοζύγιο Κίνησης Κεφαλαίων³

Παρακάτω θα μελετήσουμε το Ισοζύγιο Πληρωμών και τους επιμέρους λογαριασμούς που περιλαμβάνει για μια σειρά ετών, που αφορούν την Ελλάδα.

Ισοζύγιο Πληρωμών - Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών της Ελλάδας

Στο δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 2000 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε έλλειμμα 1.508 εκατ. Ευρώ, δηλαδή κατά 683 εκατ. ευρώ υψηλότερο εκείνου της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου έτους. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στη διεύρυνση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου και, σε πολύ μικρότερο βαθμό, εκείνου των εισοδημάτων, ενώ παράλληλα μειώθηκε σημαντικά το πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταβιβάσεων. Αντίθετα, μεγάλη αύξηση παρουσίασε το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών.

Η διεύρυνση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου στην περίοδο αυτή προέρχεται από την αύξηση των εμπορικού ελλείμματος εκτός καυσίμων κατά 482 εκατ. Ευρώ, καθώς και από τις καθαρές εισαγωγές καυσίμων, οι οποίες ήταν μεγαλύτερες από εκείνες του αντίστοιχου διμήνου του προηγούμενου έτους κατά 263 εκατ. Ευρώ. Επισημαίνεται ότι, παρά την αύξηση των εισπράξεων από εξαγωγές εκτός καυσίμων με ρυθμό πολύ μεγαλύτερο εκείνου της εισαγωγικής δαπάνης (40% και 24% αντίστοιχα), το έλλειμμα διευρύνθηκε λόγω του ότι το μέγεθος των εισαγωγών είναι υπερτριπλάσιο εκείνου των εξαγωγών. Στην αύξηση της εισαγωγικής δαπάνης συνέβαλαν σε σημαντικό βαθμό οι πληρωμές για εισαγωγές

³ για περισσότερα βλέπε σελ. 71- 95, Γ. Β. Παπαδιοδώρου, *Διεθνές Εμπόριο, Οι εξωτερικές συναλλαγές της Ελλάδας*, Εκδόσεις Ζυγός, Θεσσαλονίκη 2002

ηλεκτρονικών συσκευών, αυτοκινήτων, μηχανημάτων, πλοίων και προϊόντων από σίδηρο και χάλυβα. Όσον αφορά το ισοζύγιο υπηρεσιών, η βελτίωση προέρχεται από τις αυξήσεις των καθαρών εισπράξεων από ταξιδιωτικές και κυρίως μεταφορικές υπηρεσίες. Εξάλλου, η άνοδος του ελλείμματος του ισοζυγίου εισοδημάτων οφείλεται στην αύξηση των καθαρών πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη. Τέλος, η μείωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου μεταβιβάσεων αντανακλά κυρίως τη σημαντική μείωση των καθαρών μεταβιβάσεων από την Ε.Ε. στο δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 2000, σε σύγκριση με εκείνες στην αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην καθυστέρηση εισπραξης αφενός των υπολοίπων κονδυλίων του Β' ΚΠΣ και αφετέρου των προκαταβολών του Γ' ΚΠΣ.

Στο δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2000 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διαμορφώθηκε σε 6.127 εκατ. Ευρώ, έναντι ελλείμματός 3.082 εκατ. ευρώ στο αντίστοιχο δεκάμηνο του 1999. Σημειώνεται ότι το 40% περίπου της διεύρυνσης του ελλείμματος οφείλεται στην αυξημένη δαπάνη για καθαρές εισαγωγές καυσίμων, κυρίως λόγω της εξέλιξης της διεθνούς τιμής του αργού πετρελαίου, αλλά και εισαγωγής μεγαλύτερων ποσοτήτων στους πρώτους μήνες του 2000. Παράλληλα, σημαντική αύξηση εμφάνισε και το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου εκτός καυσίμων, παρά την ταχεία άνοδο των εξαγωγικών εισπράξεων. Η μεγάλη αύξηση της εισαγωγικής δαπάνης αφορά κυρίως εισαγωγές επιβατικών αυτοκινήτων, αλλά και μηχανημάτων και άλλων κεφαλαιακών αγαθών και αντανακλά την αυξημένη επενδυτική δραστηριότητα και την ταχύτερη άνοδο του διαθέσιμου εισοδήματος.

Η βελτίωση του ισοζυγίου υπηρεσιών προέρχεται κυρίως από την αύξηση των καθαρών εισπράξεων από μεταφορικές υπηρεσίες, γεγονός που συνδέεται αφενός με τις ευνοϊκές εξελίξεις στη διεθνή αγορά θαλάσσιων μεταφορών και αφετέρου με την καλύτερη καταγραφή του εισοδήματος των ναυτιλιακών εταιριών. Παράλληλα, η άνοδος των εισπράξεων από ταξιδιωτικές υπηρεσίες αντισταθμίστηκε κατά τα 3/4 περίπου από αύξηση των αντίστοιχων πληρωμών, στις οποίες όμως τα τελευταία χρόνια συμπεριλαμβάνεται μεγαλύτερο ποσοστό των δαπανών για σπουδές, νοσήλια κλπ. Η αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου εισοδημάτων προέρχεται από την άνοδο των καθαρών πληρωμών για τόκους, μερίσματα και κέρδη. Τέλος, το ισοζύγιο μεταβιβάσεων εμφανίζει αυξημένο πλεόνασμα, εξέλιξη η οποία αντανακλά κυρίως την άνοδο των καθαρών μεταβιβάσεων από την Ε.Ε. στο δεκάμηνο Ιανουαρίου -

Οκτωβρίου συνολικά, παρά τη σημαντική μείωσή τους στους δύο τελευταίους μήνες της περιόδου αυτής και, σε μικρότερο βαθμό, των μεταναστευτικών εμβασμάτων.

Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών

Σχετικά με τις εξελίξεις στο ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών, το δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 2000 εμφανίζεται καθαρή εισροή και στις τρεις βασικές κατηγορίες επενδύσεων. Αντίθετα, στο δεκάμηνο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου εμφανίζεται καθαρή εκροή στις κατηγορίες των άμεσων επενδύσεων και των «λοιπών επενδύσεων» και καθαρή εισροή μόνο στην κατηγορία των επενδύσεων χαρτοφυλακίου. Ειδικότερα, η καθαρή εκροή κεφαλαίων για άμεσες επενδύσεις οφείλεται στο γεγονός ότι οι επενδύσεις κατοίκων στο εξωτερικό υπερέβησαν εκείνες των μη κατοίκων στην Ελλάδα κατά 1,4 δισεκ. ευρώ. Η καθαρή εισροή για επενδύσεις χαρτοφυλακίου στο δεκάμηνο ήταν υψηλότερη εκείνης στην αντίστοιχη περίοδο του 1999 κατά 2,7 δισεκ. ευρώ και αφορούσε κυρίως επενδύσεις μη κατοίκων σε ομόλογα και δευτερευόντως σε μετοχές. Η καθαρή εκροή κεφαλαίων για «λοιπές επενδύσεις» οφείλεται κυρίως στη σημαντική μείωση των καταθέσεων μη κατοίκων στην Ελλάδα, καθώς και στην αύξηση των καταθέσεων κατοίκων στο εξωτερικό. Οι κινήσεις αυτές αφορούν καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων και συνδέονται με τη σταδιακή σύγκλιση των επιτοκίων της δραχμής προς εκείνα των νομισμάτων της ζώνης του ευρώ. Επισημαίνεται ότι, ενώ στο δεκάμηνο του 1999 οι καθαρές υποχρεώσεις της γενικής κυβέρνησης, λόγω δανεισμού, αυξήθηκαν κατά 1,1 δισεκ. ευρώ, στο αντίστοιχο διάστημα του 2000 μειώθηκαν κατά 0,3 δισεκ. ευρώ λόγω του ότι οι αποπληρωμές υπερέβησαν το νέο δανεισμό.

Οι παραπάνω εξελίξεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές είχαν ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση του ύψους των συναλλαγματικών διαθεσίμων σε 14,9 δισεκ. δολ. (17,7 δισεκ. ευρώ) στο τέλος Οκτωβρίου 2000. Εξάλλου, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας στο τέλος Νοεμβρίου του 2000 διαμορφώθηκαν σε 15,3 δισεκ. Δολάρια

Οι εμπορικές σχέσεις Ελλάδας με Βαλκάνια & Ασία

Παραθέτουμε αρχικά συνοπτικά στοιχεία για την Ελλάδα και ειδικότερα της πόλεως της Θεσσαλονίκης, η οποία παίζει σημαντικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή λόγω της γεωγραφικής της θέσης, και ακολουθούν η Κύπρος καθώς και άλλες χώρες της εν λόγω περιοχής, για τα κυριότερα οικονομικά στοιχεία που αφορούν εμπορικές συναλλαγές τους με την Ελλάδα.

Ελλάδα- Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 120.800.000.000 USD (1998), αύξηση 3,5%(1999),
αύξηση 4,1% (Σεπτέμβριος 2000)

ΑΕΠ κατά κεφαλήν: 11.441 USD (1998)

Νόμισμα: Δραχμή (1 Euro=340,75 δρχ)

Πληθωρισμός: 3,1% (Σεπτέμβριος 2000)

Ανεργία: 532.000 άτομα 11,7% (Δεκ.1999)

Βιομηχανική παραγωγή: Αύξηση 5,7% (Αυγ.2000-Αυγ.1999)

Εξαγωγές: 5.374.300.000 USD (Ιαν.-Ιουν.1999), 5.652.300.000 USD (Ιαν.-
Ιουν.2000)

Εισαγωγές: 14.378.800.000 USD (Ιαν.-Ιουν.1999), 14.550.600.000 USD (Ιαν.-
Ιουν.2000)

Εξωτερικό και εσωτερικό χρέος: 42.500.000.000.000 δρχ. (2000)

Εξωτερικό χρέος /ΑΕΠ: 103,3% (Σεπτ.2000)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 15.100.000.000 USD (Ιουλ.2000)

Περίσσειμα προϋπολογισμού: 600.000.000.000 δρχ. (Ιαν.-Αυγ.2000)

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Της Ελλάδος

Θεσσαλονίκη

Αρκετά έως πολύ ικανοποιητικές και πάντως με ανοδικές τάσεις καταγράφονται οι οικονομικές σχέσεις που αναπτύσσει η χώρα μας με τις βαλκανικές και παρευξείνιες χώρες, ενώ ακόμη πιο θετικές διαγράφονται οι προοπτικές στις διμερείς οικονομικές σχέσεις της Ελλάδας με καθεμιά από τις χώρες αυτές. Η εικόνα προκύπτει από τις ετήσιες εκθέσεις που παρουσίασαν οι Έλληνες εμπορικοί ακόλουθοι στις χώρες αυτές.

Στις περισσότερες περιπτώσεις το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ των χωρών είναι θετικό υπέρ της Ελλάδας.

Κύπρος - Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 8.149.116.000 USD (1998)

Κατά Κεφαλήν Εισόδημα: 13.000 USD (1998)

Νόμισμα: Κυπριακή λίρα, (1 USD = 0,633 λίρες, 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 1,8% (Ιαν.- Μάιος 2000)

Βιομηχανική παραγωγή: αύξηση 0,3% (Μάρτιος-Ιουλ. 1999)

Ανεργία: 11.599 άτομα 3,7% (Ιούλιος 1999)

Εισαγωγές: 1.297.518.000 USD (Ιαν.- Μάιος 1999), 1.473.000.000 USD
(Ιαν.- Μάιος 2000)

Εξαγωγές: 352.872.000 USD (Ιαν.- Μάιος 1999), 394.600.000 USD
(Ιαν.- Μάιος 2000)

Εξαγωγές σε Ελλάδα: 94.050.000 USD (1998), 76.751.000 USD (1999)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 270.613.000 USD (1998), 256.921.000 USD (1999)

Εξωτερικό Χρέος: 1.161.102.000 USD (Δεκέμβριος 1998)

Εσωτερικό Χρέος: 3.597.624.000 USD (Δεκέμβριος 1998)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 5.449.000.000 USD (Μάιος 2000)

Πηγές: *Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, Υπουργείο Οικονομικών Κύπρου*

Παρακάτω παρουσιάζονται στοιχεία⁴ για διάφορες χώρες σχετικά με τις πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, τις ξένες επενδύσεις, το διεθνές εμπόριο και τις διεθνείς σχέσεις. Μεταξύ άλλων τεκμηριώνονται τα ακόλουθα:

Αλβανία

Το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας είναι πλεονασματικό για την Ελλάδα, με αυξητικές τάσεις, και η Αλβανία αναδεικνύεται η 13η σημαντικότερη αγορά των ελληνικών προϊόντων. Το 2000 οι ελληνικές εξαγωγές προς την Αλβανία

⁴ Σύμφωνα με την έκδοση του Διαβαλκανικού και Παρευξείνιου Επιχειρηματικού Κέντρου (ΔΙ.Π.Ε.Κ. Α.Ε.), Δεκέμβριος 1998, 1999, 2000, 2001 καθώς και με στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε.

ανήλθαν σε 209, 3 εκατ. Ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 21% σε σχέση με το 1998. Το Σύνταγμα της Αλβανίας προβλέπει την προστασία των ξένων επενδύσεων χωρίς καμία διάκριση και η Αλβανία έχει υπογράψει συμφωνία προώθησης και προστασίας επενδύσεων με τη χώρα μας.

Η Αλβανία αποτελεί το φτωχότερο κράτος της Ευρώπης με αποτέλεσμα τα μεταρρυθμιστικά προγράμματα που εκπονήθηκαν τα τελευταία χρόνια να συναντούν σημαντικές δυσκολίες στην εφαρμογή τους

Η Αλβανία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ελληνική επιχειρηματικότητα λόγω εγγύτητας, ανύπαρκτου ανταγωνισμού, έλλειψης καταναλωτικών αγαθών, ιδιαίτερα χαμηλού εργατικού κόστους, εξειδίκευσης του εργατικού δυναμικού, γνώσης της ελληνικής γλώσσας από σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού κ.α. Η ανάπτυξη υποδομών σε γειτονικές με την Αλβανία περιφέρειες της χώρας μας θα μπορούσε να συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας των δύο χωρών.

Πρόσφοροι τομείς για εκμετάλλευση αποτελούν ο τουρισμός, η ένδυση και υπόδηση, οι ιχθυοκαλλιέργειες και τα είδη διατροφής, οι κατασκευές, οι εξορύξεις και ο κλάδος των μετάλλων.

Υπολογίζεται ότι δραστηριοποιούνται 200 περίπου ελληνικές επιχειρήσεις, ενώ έχουν το ποσό του επενδεδυμένου κεφαλαίου ανέρχεται σε 250-300 εκατ. δολάρια ΗΠΑ.

Το εργατικό δυναμικό της χώρας είναι 1,7 εκατ. άτομα, εκ των οποίων οι 350.000 εργάζονται στην Ελλάδα, ενώ οι άνεργοι ανέρχονται στους 260.000.

Η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας, ενώ κυρίαρχη θέση στις ελληνικές εξαγωγές καταλαμβάνουν τα καύσιμα, τα δημητριακά, ο σίδηρος και τα προϊόντα του, τα τσιγάρα, τρόφιμα, ποτά, πλαστικά.

Οι Ελληνικές εισαγωγές από την Αλβανία παρουσιάζουν αυξητική τάση ενώ σημαντικό ποσοστό εξ αυτών προέρχεται από ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν επενδύσει στη χώρα.

Αλβανία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 3.676.000.000 USD (1999), 3.817.000.000 USD (2000)

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ: 1094 USD (1999), 1125 USD (2000)

Νόμισμα: Λεκ, (1 USD = 146,2 λεκ, 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 1% (1999), 3% (2000)

Βιομηχανική παραγωγή: 6,4% αύξηση Δεκ.1999 σε σχέση με Δεκ. 1998

Ανεργία: 236.000 άτομα, 17,7% (Ιαν.1999)

Εισαγωγές: 1.208.000.000 USD (1999), 1.117.000.000 USD (2000)

Εξαγωγές: 285.000.000 USD (1999), 353.000.000 USD (2000)

Ελληνικές εξαγωγές: 192.300.000 USD (1998), 265.000.000 USD (1999)

Ελληνικές εισαγωγές: 35.200.000 USD (1998), 40.000.000 USD (1999)

Ξένες Επενδύσεις: 45.000.000 USD (1998), 43.000.000 USD (1999)

Εξωτερικό Χρέος: 62,1% ΑΕΠ (1999), 70,6% ΑΕΠ (2000)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 416.000.000 USD (1/1/2000)

Πηγή: Μακεδονικό πρακτορείο ειδήσεων

Αρμενία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 1.700.000.000 USD (1998), αύξηση 7,2% (1998)

Νόμισμα: Ντραμ (1 USD = 414,465 ντράμς 19/10/1999)

Μέσος μισθός: 62,2 USD (1998)

Πληθωρισμός: 8,7% (1998)

Βιομηχανική παραγωγή: Μείωση 2,5% (1998)

Ανεργία: 9,9% (Φεβρ.1999), 170.000 άτομα

Επενδύσεις: 52.000.000 USD (1997), 140.000.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998)

Εξαγωγές: 232.400.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998), 36,6% των εξαγωγών προς χώρες

ΚΑΚ και 33,6% προς ΕΕ

Εισαγωγές: 895.700.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998), 24,7% από χώρες ΚΑΚ

Εισαγωγές από Ελλάδα: 7.278.000 USD (1997), 8.369.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998).

Εξάγει στην Αρμενία μηχανές, συσκευές και ηλεκτρικά υλικά, καθώς και πλαστικές ύλες.

Εξαγωγές σε Ελλάδα: 180.000 USD (1997), 628.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998).

Εξάγει χυτοσίδηρο, σίδηρο και χάλυβα

Εξωτερικό χρέος: 700.000.000 USD (1997), αύξηση 36,4% (Ιαν.-Ιουν.1998)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 168.760.000 USD (Δεκέμβριος 1996)

Έλλειμμα προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ: 3,1% (1997)3% (1998)

Πηγές: *Εθνική Τράπεζα Αρμενίας, Στατιστική Υπηρεσία Αρμενίας*

Βουλγαρία

Θετικό υπέρ της Ελλάδας είναι το εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας-Βουλγαρίας και το ύψος των συναλλαγών ανέρχεται σε 711 εκατ. Ευρώ περίπου. Οι ελληνικές εισαγωγές από τη Βουλγαρία το 2000 ανήλθαν σε περίπου 327 εκατ. Ευρώ, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 2, 1% σε σχέση με το 1998. Ωστόσο, μείωση κατά 3, 3%, παρατηρήθηκε και στις ελληνικές εξαγωγές προς τη Βουλγαρία που το 2000 ανήλθαν σε 383 εκατ. Ευρώ περίπου, έναντι 396 εκατ. Ευρώ το 1998.

Η Ελλάδα βρίσκεται στις πρώτες θέσεις των ξένων επενδύσεων στη γειτονική χώρα. Σύμφωνα με την ΕΣΥΕ κατέχει την τρίτη θέση, όσον αφορά στην αξία των επενδύσεων, με ιδιαίτερα χαμηλή ωστόσο μέση επένδυση (40 χιλ. δολάρια). Οι κύριοι τομείς επενδυτικής δραστηριότητας των Ελλήνων επιχειρηματιών είναι τα τρόφιμα και τα έτοιμα ενδύματα. Εξίσου σημαντική είναι επίσης και η παρουσία των ελληνικών τραπεζών.

Στα προγενέστερα έτη (1996-1998) οι κλάδοι με τη σημαντικότερη δραστηριοποίηση σχετικά με τις εξαγωγές που πραγματοποιούνταν από την Ελλάδα προς τη Βουλγαρία ήταν τα καύσιμα και τα τρόφιμα. Σημαντική επίσης παρουσιάστηκε η άνοδος των εξαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, του βάμβακος αλλά και των ενδυμάτων.

Η Βουλγαρία εξάγει στην ελληνική αγορά προϊόντα από τους κλάδους των χημικών, των πλαστικών, της ξυλείας, των καυσίμων, των μετάλλων και προϊόντων

τους. Επίσης κατευθύνονται προς την Ελλάδα και πλεκτά ενδύματα που παράγονται στη Βουλγαρία από εταιρείες που προέκυψαν από ελληνικές επενδυτικές πρωτοβουλίες.

Βουλγαρία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 12.200.000.000 USD (1999)

Μέσος Μηνιαίος Μισθός: 101 USD (Σεπτέμβριος 2000)

Νόμισμα: Λεβ, (1 USD = 2,2 λέβα, 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 10,1% (Ιαν.-Οκτ.2000)

Βιομηχανική Παραγωγή: αύξηση 3,2% (Ιαν.-Νοε.2000)

Ανεργία: 710.000 άνεργοι 18,2% (Ιούνιος 2000)

Εισαγωγές: 5.156.000.000 USD (1998), 2.287.000.000 USD (Ιαν.Ιουν.1999)

Εξαγωγές: 4.299.000.000 USD (1998), 1.746.000.000 USD (Ιαν.-Ιουν.1999)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 146.600.000 USD (Ιαν.-Ιουν.1999)

Εξαγωγές προς Ελλάδα: 153.600.000 USD (Ιαν.-Ιουν.1999)

Ξένες Επενδύσεις: 366.000.000.000 USD (Ιαν.-Αυγ.2000)

Ελληνικές επενδύσεις (σύνολο): 230.000.000 USD

Εξωτερικό Χρέος: 10.261.000.000 USD (30 Σεπτ.2000)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 3.380.000.000 USD (1 Δεκεμβρίου 2000)

Πηγές: Πρακτορείο Ειδήσεων ΒΤΑ, Βουλγαρική Εθνική Τράπεζα

Γεωργία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 4.800.000.000 USD (1998), 2.719.000.000 USD (1999)

Κεφαλήν Εισόδημα: 778 USD (1998)

Νόμισμα: Λάρι (1 USD = 1,97 λάρι GEL 11/2/2000)

Πληθωρισμός: 10,7% (1998)10,8% (1999)

Βιομηχανική παραγωγή: 10,8% (1999)

Ανεργία: 259.000 άτομα, 12,1% (1998), 103.900 άτομα, 4,8% (1999)

Εισαγωγές: 1.048.600.000 USD (1998), 622.600.000 USD (1999)

Εξαγωγές: 194.000.000 USD (1998), 240.700.000 USD (1999)

Εξαγωγές προς Ελλάδα: 1.913.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998), 200.000 USD (Ιαν.-Μαρτ.1999)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 23.918.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1998),

4.000.000 USD (Ιαν.-Μαρτ.1999)

Ξένες Επενδύσεις: 242.000.000 USD (1997)

Εξωτερικό Χρέος: 2.000.000.000 USD (Δεκ.1999)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 128.500.000 USD (31/12/1999)

Πηγές: *Κεντρική Τράπεζα Γεωργίας Γεωργιανό Κέντρο Επενδύσεων, Πρακτορείο Ειδήσεων ITAR - TASS*

Γιουγκοσλαβία

Πλεονασματικό για τη χώρα μας ήταν τα προηγούμενα χρόνια το εμπορικό ισοζύγιο με τη Γιουγκοσλαβία, ενώ το ίδιο αναμένεται να σημειωθεί και φέτος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εμπορικού ακολούθου στο Βελιγράδι, Χρήστου Φαρμάκη, οι ελληνικές εξαγωγές προς τη Γιουγκοσλαβία το διάστημα Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2000 ανήλθαν σε 105 εκατ. δολάρια (στάσιμες σε σχέση με το 1998), ενώ για όλο το 2000 ήταν 147, 2 εκατ. δολάρια. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές της Ελλάδας από τη Γιουγκοσλαβία το πρώτο εννιάμηνο του 2000 ήταν αξίας 59 εκατ. δολαρίων και παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 29% σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα, ενώ όλο το 2000 ήταν αξίας 74 εκατ. δολαρίων. Πάντως, η στασιμότητα των ελληνικών εξαγωγών δεν αποδίδεται στο καθεστώς οικονομικών κυρώσεων της Ε.Ε., καθώς υπό το ίδιο καθεστώς κάποιες άλλες κοινοτικές χώρες αύξησαν τις εξαγωγές τους.

Ο όγκος εμπορίου μεταξύ Ελλάδας – ΟΔΓ διαμορφώθηκε στα 216,7 εκατ. δολ. ΗΠΑ κατά την διάρκεια του πρώτου 8μήνου του 2001, έναντι 149,3 εκατ. δολ κατά την διάρκεια του πρώτου 8μήνου του 2000. Οι ελληνικές εξαγωγές την περίοδο αυτή ανήλθαν σε 172,5 εκατ. δολ. ΗΠΑ, ενώ οι ελληνικές εισαγωγές σε 44,2 εκατ. δολ. ΗΠΑ. Τα κυριότερα προϊόντα του διμερούς εμπορίου είναι τα ακόλουθα:

Ελληνικές Εξαγωγές	Εκατ. δολ. ΗΠΑ	Ελληνικές Εισαγωγές	Εκατ. δολ. ΗΠΑ
--------------------	-------------------	---------------------	-------------------

Πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου	106,9	Χαλκός	15,3
Φρούτα και λαχανικά	10,9	Προϊόντα από καουτσούκ	7,9
Καπνός και προϊόντα καπνού	4,6	Ξυλεία	3,8
Πλαστικές ύλες σε πρωτογενή μορφή	6,3	Χαρτί, χαρτόνι και προϊόντα από χαρτόμαζα	2,1

Γιουγκοσλαβία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 14.508.000.000 USD, μείωση 19,3% (1999)

ΑΕΠ κατά κεφαλήν: 1375 USD (1999)

Μέσος Μισθός: 30 USD (Ιουλ. 2000)

Νόμισμα: Δηνάριο (1 USD = 11,17 δηνάρια 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 44,9% (1999)

Ανεργία: 32,6% (Ιουλ.2000), επίσημα, αν και πραγματικά ήταν αρκετά μεγαλύτερη

Βιομηχανική παραγωγή: Πτώση 12,7% (Οκτ.2000-Οκτ.1999)

Εισαγωγές: 4.800.000.000 USD (1998), 3.273.000.000 USD (1999),

2.300.000.000 USD (Ιαν.-Αυγ.2000)

Εξαγωγές: 2.800.000.000 USD (1998), 1.519.815.000 USD (1999),

1.300.000.000 USD (Ιαν.-Αυγ.2000)

Ελληνικές εισαγωγές: 115.000.000 USD (1998), 55.000.000 USD (Ιαν.-Ιουλ.1999)

Ελληνικές εξαγωγές: 193.000.000 USD (1998), 76.000.000 USD (Ιαν.-Ιουλ.1999)

Ξένες Επενδύσεις: 700.000.000 USD (1996)

Εξωτερικό Χρέος: 11.600.000.000 USD (Σεπτ.2000)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 410.000.000 USD (11 Οκτ.2000)

Πηγή: *Μακεδονικό πρακτορείο ειδήσεων*

ΚΙΝΑ

Το ελληνοκινεζικό εμπόριο για το έτος 2001 ήταν ελλειμματικό εις βάρος της Ελλάδος με τις κινεζικές εξαγωγές στην Ελλάδα να παρουσιάζουν συνεχή αύξηση και τις ελληνικές εξαγωγές σταθερά καθηλωμένες σε χαμηλά διψήφια νούμερα (σύμφωνα με το Ευρωκινεζικό Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης). Με την υφιστάμενη δομή του κινεζικού εξωτερικού εμπορίου υπάρχουν πολύ μεγάλες δυνατότητες επέμβασης στις κινεζικές εταιρείες με άδεια διεξαγωγής εξωτερικού εμπορίου και ιδιαίτερα στα κρατικά μονοπώλια ώστε να αυξήσουν τις εισαγωγές σημαντικών ελληνικών προϊόντων που θα είχαν σαν αποτέλεσμα την άμεση βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου.

Μολδαβία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: Μείωση ΑΕΠ 2,3% (1999),

Μείωση ΑΕΠ 4,4% (2000)

Μέσος Μηνιαίος Μισθός: 23 USD (Δεκέμβριος 1999)

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ: Υπερδνειστερία: 539 USD (1998)

Νόμισμα: Μολδαβικό λεί (1 USD = 12,36 μολδαβικά λεί, 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 43,7% (1999)

Βιομηχανική παραγωγή: Πτώση 9% (1999)

Ανεργία: 40.000 άτομα (Σεπτέμβριος 1999)

Ξένες επενδύσεις: 46.270.000 USD (1999)

Εισαγωγές: 1.042.000.000 USD (1998), 592.500.000 USD (1999)

Εξαγωγές: 644.700.000 USD (1998), 465.400.000 USD (1999)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 6.500.000 USD (1998), 7.550.000 USD (1999)

Εξαγωγές προς Ελλάδα: 4.600.000 USD (1998), 5.770.000 USD (1999)

Αποκρατικοποιήσεις: 152.000.000 λέι (Ιαν.-Σεπτ..1999)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 189.000.000 USD (Ιαν.2000)

Εξωτερικό χρέος: 1.481.000.000 USD (Ιαν.2000)

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Μολβαβίας

Ουκρανία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 23.455.000.000 USD (1999)

Νόμισμα: Χρούβνια UAH (1USD=5,40 χρούβνια 14/12/2000)

Μέσος Μισθός: 21,75 USD (1999)

Πληθωρισμός: 19,2% (Ιαν.-Μαρτ.1999)

Βιομηχανική παραγωγή: Αύξηση 4,3% (1999)

Ανεργία: Επίσημα 4,3%, 1.120.000 άτομα (Δεκ.1999)

Εξαγωγές: 17.621.000.000 USD (1998)

Εισαγωγές: 18.828.000.000 USD (1998)

Εξαγωγές στην Ελλάδα: 87.831.000 USD (1994)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 81.414.000 USD (1994)

Συνολικές Επενδύσεις: 2.740.000.000 USD (1999)

Εξωτερικό χρέος: 10.900.000.000 USD (1998)

Έλλειμμα προϋπολογισμού: 1.300.000.000 USD (1998)

Πηγή: *Εθνική Τράπεζα Ουκρανίας*

ΠΓΔΜ

Η Ελλάδα είναι ο τρίτος μεγαλύτερος προμηθευτής προϊόντων της ΠΓΔΜ και διαπιστώνεται, σύμφωνα με την έκθεση του Γραφείου ΟΕΥ στα Σκόπια, μια εξαιρετικά δυναμική αύξηση των ελληνικών εξαγωγών, που καθιστά τη θέση της χώρας μας στην τοπική αγορά αξιοπρόσεκτα ισχυρή. Ο συνολικός όγκος εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών το 2000 ανήλθε σε 483 εκατ. δολάρια, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 52, 2% έναντι του 1998. Η Ελλάδα εξήγαγε προϊόντα αξίας 424 εκατ. δολαρίων (αύξηση 64% σε σχέση με το 1998) και εισήγαγε προϊόντα αξίας 59 εκατ. δολαρίων (αύξηση 1, 1% σε σχέση με το 1998). Στην ΠΓΔΜ δεν υπάρχει ακόμη ολοκληρωμένο νομικό θεσμικό πλαίσιο για την προσέλκυση και προστασία των ξένων παραγωγικών επενδύσεων.

Η ΠΓΔΜ αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο της Ελλάδας. Οι εμπορικές σχέσεις των δύο χωρών παρουσιάζουν μία συνεχή αυξητική τάση, μετά την πρόσφατη ανακοπή της κατά την περίοδο 1994-1995 λόγω της επιβολής του εμπάργκο από την ελληνική κυβέρνηση. Η χώρα μας είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΠΓΔΜ μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε., ενώ οι εκτιμήσεις και οι προβλέψεις για τα επόμενα χρόνια, παρουσιάζουν μία όλο και συνεχώς βελτιωμένη εικόνα των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων των δύο χωρών.

Το άνοιγμα της αγοράς της ΠΓΔΜ για τους Έλληνες επενδυτές και εξαγωγείς έδωσε τη δυνατότητα όχι μόνο στις μεγάλες αλλά και σε μία σειρά από μικρομεσαίες επιχειρήσεις να επεκτείνουν τη δραστηριότητα τους στη γειτονική χώρα. Η γόνιμη συνεργασία της ΠΓΔΜ με μία σειρά Διεθνών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων σε συνδυασμό με την αυστηρή δημοσιονομική πολιτική, είχαν σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση των συνθηκών για την ανάπτυξη των επενδύσεων. Παρόλα αυτά δεν πρέπει

να παραγνωρίζουμε ότι η ΠΓΔΜ εξακολουθεί να υπολείπεται σε υποδομές, επενδυτικά έργα και θεσμικό πλαίσιο έναντι άλλων χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στη χώρα, οι ξένοι επενδυτές μπορούν να επωφεληθούν από τα φορολογικά και δασμολογικά κίνητρα που ισχύουν και αφορούν σε: αυξημένες αποσβέσεις φορολογικές απαλλαγές, απαλλαγή από τελωνειακές επιβαρύνσεις, κλπ. Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα που παρέχει η ΠΓΔΜ για την ανάπτυξη των ελληνικών επενδυτικών πρωτοβουλιών είναι:

- το χαμηλό εργατικό κόστος
- η γειτνίαση των δύο χωρών
- η ισχύς της συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου μεταξύ της ΠΓΔΜ και των άλλων Γιουγκοσλαβικών κρατών, η οποία μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την επέκταση των ελληνικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων προς αυτές τις χώρες
- το κλίμα μεγαλύτερης ασφάλειας για παραμονή και εργασία σε σχέση με τις άλλες γειτονικές χώρες

Στην αγορά της ΠΓΔΜ ήδη έχουν δραστηριοποιηθεί σημαντικές ελληνικές επιχειρήσεις και τα περιθώρια ανάπτυξης της ελληνικής επενδυτικής δραστηριότητας είναι μεγάλα. Η Ελλάδα βρίσκεται στις πρώτες θέσεις μεταξύ των χωρών που επένδυσαν στην αγορά της ΠΓΔΜ. Με την ολοκλήρωση κάποιων σημαντικών ελληνικών επενδυτικών πρωτοβουλιών, εκτιμάται ότι οι συνολικές ελληνικές επενδύσεις στη γειτονική χώρα αγγίζουν τα 70 εκατ. δολάρια και έχουν δημιουργήσει περισσότερες από 2.000 νέες θέσεις εργασίας.

Οι στόχοι κλειδιά της πολιτικής αναδόμησης της οικονομίας είναι η ενίσχυση των μέτρων για την προώθηση της μεγαλύτερης διακίνησης μετοχών και την ενθάρρυνση των ξένων επενδύσεων.

Αναμφισβήτητα οι συνθήκες, κυρίως μετά τη λήξη του ελληνικού εμπάργκο, διαμορφώνονται σαφώς καλύτερες από τα προηγούμενα χρόνια. Η σωστή αξιοποίηση των προσφερόμενων ευκαιριών για επέκταση των ελληνικών συμφερόντων μπορεί να συντελέσει στην εδραίωση των Ελλήνων επιχειρηματιών στην αγορά της ΠΓΔΜ και την επέκτασή τους στις βαλκανικές χώρες

Π.Γ.Δ.Μ. – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 3.330.000.000 USD (1998), αύξηση 2,9% (1998)

Μέσος Μηνιαίος Μισθός: 147 USD (Αύγουστος 2000)

Νόμισμα: Δενάριο (1 USD = 70,93 δηνάρια, 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 15,1% (Ιούνιος 2000-Ιούνιος 1999)

Ανεργία: 353.983 άνεργοι (Ιανουάριος 2000)

Βιομηχανική παραγωγή: Αύξηση 10,6% (Ιουν.2000 σε σχέση με Ιουν.1999)

Εξαγωγές: 967.400.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1999), 863.800.000 USD (Ιαν.-Αυγ.2000)

Εισαγωγές: 1.386.700.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1999), 1.374.000.000 USD

(Ιαν.-Αυγ.2000)

Εξαγωγές σε Ελλάδα: 75.600.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1999), 52.700.000 USD

(Ιαν.-Αυγ.2000)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 121.600.000 USD (Ιαν.-Οκτ.1999), 123.600.000 USD

(Ιαν.-Αυγ.2000)

Άμεσες Ξένες επενδύσεις: 43.915.000 USD (Ιαν.-Ιουν.2000)

Ελληνικές επενδύσεις: 230.000.000 USD (1994-1999)

Εξωτερικό Χρέος: 1.400.780.000 USD, 42,1% ΑΕΠ (30 Σεπτ.2000)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 1.006.500.000 USD (Σεπτ.2000)

Πηγές: *Εθνική Τράπεζα ΠΓΔΜ, Στατιστική Υπηρεσία ΠΓΔΜ*

Ρουμανία

Ο συνολικός όγκος των εμπορικών συναλλαγών Ελλάδας-Ρουμανίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2000 σημείωσε σημαντική αύξηση, της τάξεως του 67, 2%, έναντι της αντίστοιχης περσινής περιόδου, φθάνοντας σε 365, 6 εκατ. δολάρια. Η αύξηση οφείλεται τόσο στη θεαματική άνοδο κατά 72, 7% των ελληνικών εξαγωγών (181, 59 εκατ. δολάρια) όσο και στην επίσης σημαντική αύξηση των ρουμανικών εξαγωγών προς την Ελλάδα κατά 62, 11% (184 εκατ. δολάρια). Το εμπορικό ισοζύγιο το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους είναι ελλειμματικό για τη χώρα μας κατά 2, 4 εκατ. δολάρια, έναντι 8, 4 εκατ. δολάρια που ήταν το αντίστοιχο περσινό διάστημα.

Ρουμανία – Οικονομία

Νόμισμα: Λέι (1USD=18.884 λέι, 20/3/2000)

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 31.085.000.000 USD (1998), 36.800.000.000 USD (1999)

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ: 1507 USD (1999)

Μέσος Μηνιαίος Μισθός: 113 USD (Δεκ.1999)

Βιομηχανική παραγωγή: Μείωση 9% (Ιαν.-Νοε.1999 σε σχέση με Ιαν.-Νοε.1998)

Πληθωρισμός: 54,8% (1999), 13,7% (Ιαν.-Απρ.2000)

Ανεργία: 977.000 άτομα, 9,9% (Σεπτ.2000)

Εισαγωγές: 11.821.000.000 USD (1998), 9.304.000.000 USD (Ιαν.-Νοε.1999)

Εξαγωγές: 9.304.000.000 USD (1998), 7.668.000.000 USD (Ιαν.-Νοε.1999)

Εξαγωγές σε Ελλάδα: 87.400.000 USD (Ιαν.-Μάιος 1998), 216.740.000 USD (1999)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 72.300.000 USD (Ιαν.-Μάιος 1998),

198.490.000 USD (1999)

Ξένες Επενδύσεις: 7.002.000.000 USD (Ιαν.1993-Αυγ.2000)

Ελληνικές επενδύσεις: 472.400.000 USD (1990-Οκτ.1999)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 1.460.000.000 USD (Τέλη Νοε. 1999)

Εξωτερικό Χρέος: 9.900.000.000 USD (Ιουλ 1999)

Εσωτερικό χρέος: 93.037 δις λέι (Οκτ.1999)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρουμανίας

Ρωσία

Το 2000, οι διμερείς εμπορικές συναλλαγές σημείωσαν κάμψη, ωστόσο αυτή σε σχέση με την κάμψη του 1998 (που ήταν της τάξης του 28%), ήταν σαφώς μικρότερη. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου ΟΕΥ, το 2000 ήταν 717, 7 εκατ. δολάρια έναντι 754, 4 εκατ. δολαρίων το 1998 (μείωση κατά 4, 9%).

Πάντως, δεδομένου ότι ήδη έχουν αρχίσει τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης της ρωσικής οικονομίας, οι προοπτικές για τις εμπορικές συναλλαγές μας κρίνονται ιδιαίτερα ευόμοιες. Να σημειωθεί ότι η ρωσική αγορά αποτελεί την έβδομη μεγαλύτερη αγορά για τα ελληνικά προϊόντα.

Ρωσία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 168.000.000.000 USD (1999), αύξηση 7,3% (Ιαν.-Σεπτ.2000)

Μέσος μισθός: 67 USD (Δεκέμβριος 1999)

Πληθωρισμός: 84,4 % (1998) 36,4% (1999), 9,5% (Ιαν.-Ιουν.2000)

Ανεργία: 8.000.000 άτομα 11% (Δεκέμβριος 1999)

Βιομηχανική παραγωγή: Αύξηση 10,4% (Ιαν.-Οκτ.2000)

Εξαγωγές: 75.845.000.000 USD (1999), 66.769.000.000 USD (Ιαν.-Αυγ.2000)

Εισαγωγές: 39.625.000.000 USD (1999), 27.575.000.000 USD (Ιαν.-Αυγ.2000)

Εξαγωγές στην Ελλάδα: 634.000.000 USD (1997), 487.900.000 (1998)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 418.200.000 USD (1997), 266.900.000 USD (1998)

Ξένες επενδύσεις: 7.890.000.000 USD (Ιαν.-Σεπτ.2000)

Εξωτερικό χρέος: 188.000.000.000 USD (Δεκ. 1999)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 21.474.000.000 USD (30 Σεπτεμβρίου 1999)

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσίας, Πρακτορείο Ειδήσεων ITAR-TASS

Σλοβενία

Ο όγκος των διμερών εμπορικών συναλλαγών, όπως έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια, δεν θεωρείται ιδιαίτερα αξιόλογος, καθώς κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Σύμφωνα με σλοβένικες πηγές, το οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2000 ανήλθε σε 31, 9 εκατ. δολάρια. Από αυτά, τα 16, 4 εκατ. δολάρια αντιστοιχούν στην αξία των σλοβένικων εξαγωγών προς την Ελλάδα και τα 15, 5 εκατ. δολάρια αντιστοιχούν στην αξία των ελληνικών εξαγωγών. Σύμφωνα με την έκθεση, το 2000 ο όγκος των συναλλαγών ήταν 48, 1 εκατ. δολάρια.

Τουρκία

Ελλειμματικό για τη χώρα μας είναι το εμπορικό ισοζύγιο με την Τουρκία και σύμφωνα με τα στοιχεία του (τότε) εμπορικού ακολούθου στην Κωνσταντινούπολη, Χαράλαμπου Κουναλάκη, το 1998 οι ελληνικές εξαγωγές ήταν αξίας 319, 7 εκατ. δολαρίων και η αξία των εισαγωγών από την Τουρκία τον ίδιο χρόνο ήταν 369, 1 εκατ. δολάρια. Στις συνολικές εισαγωγές της Τουρκίας, η Ελλάδα συμμετέχει με 0, 7%, ενώ απορροφά το 1%-1, 3% των τουρκικών εξαγωγών. Αξίζει να σημειωθεί ότι το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ των δύο χωρών ήταν θετικό για τη χώρα μας τόσο το 1996 όσο και το 1997.

Το ύψος των τουρκικών εξαγωγών, για τα έτη 2000 και 2001, έχει ως εξής (εκατ. δολ. ΗΠΑ):

Χώρα	Ιαν.-Σεπτ. 2000	Ιαν.-Σεπτ. 2001	Μεταβολή %
Ιράκ	246,229	518,113	110,4
Ελλάδα	305,574	357,148	16,9
Ιράν	179,903	274,238	52,4
Βουλγαρία	180,753	210,891	16,7
Συρία	140,801	190,513	35,3
Γεωργία	103,490	147,120	42,2

Τουρκία – Οικονομία

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν: 115.122.010.000 USD (περίπου το 2000)

Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ: 3.224 USD (1998), 2.880 USD (2000)

Νόμισμα: Τουρκική λίρα, (1 USD = 682.150 λίρες 14/12/2000)

Πληθωρισμός: 54,8% (1999), 30,2% (Ιαν.-Νοε.2000)

Ανεργία: 1.295.000 άνεργοι, 5,6% (Σεπτέμβριος 2000)

Βιομηχανική παραγωγή: αύξηση 13,2,% (Οκτ.2000-Οκτ.1999)

Εξαγωγές: 24.734.876.000 USD (1998), 26.588.000 000 USD (1999),
20.011.000.000 USD (Ιαν.-Σεπτ.2000)

Εισαγωγές: 42.051.262.000 USD (1998), 40.692.000.000 USD (1999),
38.969.000.000 USD (Ιαν.-Σεπτ.2000)

Εξαγωγές σε Ελλάδα: 334.647.000 USD (1998), 407.000.000 USD (1999),

338.000.000 USD (Ιαν.-Σεπτ.2000)

Εισαγωγές από Ελλάδα: 314.665.000 USD (1998), 302.000.000 USD (1999),
314.000.000 USD (Ιαν.-Σεπτ.2000)

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις: 817.000.000 USD (1999), 839.000.000 USD
(περίπου το 2000)

Προϋπολογισμός 2000: 40.200.000.000 USD έσοδα, 52.700.000.000 USD έξοδα

Εξωτερικό Χρέος: 106.029.000.000 USD (β' τρίμηνο 2000)

Χρέος κεντρικής Κυβέρνησης: 37.409.000.000 USD (Ιούνιος 2000)

Συναλλαγματικά αποθέματα: 23.306.800.000 USD (Ιουλ.1999)

Εκτέλεση προϋπολογισμού 2000 (στοιχεία Οκτ.)

Έσοδα: 24.967.155 δισεκ. τουρκ. Λίρες

Έξοδα: 35.001.408 δισεκ. τουρκ. Λίρες

Πηγές: *Τουρκικό Πρωθυπουργικό Γραφείο-Γραμματεία Εξωτερικού Εμπορίου, Εθνική
Υπηρεσία Στατιστικής Τουρκίας*

Χώρες και Κλάδοι με Προοπτικές Εξαγωγικής Ανάπτυξης

Από την ανάλυση που προηγήθηκε, είναι χρήσιμο να συνοψίσουμε συμπερασματικά και να παρουσιάσουμε σχηματικά τις προοπτικές που διαφαίνεται ότι υφίστανται μέσα από το γεωγραφικό, αλλά και το κλαδικό πρίσμα, καθώς και την κατάσταση που διαμορφώνεται αν συγκεράσουμε τα δύο αυτά κριτήρια.(η σειρά παρουσίασης των χωρών και κλάδων εξαγωγικού ενδιαφέροντος είναι τυχαία και δεν ανταποκρίνεται σε κατάταξη με συγκεκριμένα κριτήρια).

Χώρες στις οποίες η Ελλάδα παρουσιάζει υψηλές εξαγωγικές επιδόσεις με αυξητική τάση

- Τουρκία

- Ρουμανία
- ΠΓΔΜ
- Βουλγαρία
- Ηνωμένο Βασίλειο
- ΗΠΑ
- Καναδάς
- Κύπρος
- Εγγύς Ανατολή (Ισραήλ, Λίβανος, Συρία, Ιορδανία)
- Πολωνία
- Τσεχία
- Ουγγαρία

Χώρες στις οποίες παρουσιάζεται χαμηλός εξαγωγικός όγκος με σαφείς ανοδικές τάσεις

- Αίγυπτος
- Παναμάς
- Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
- Λιβερία
- Αρμενία
- Μαρόκο

Κλάδοι στους οποίους η Ελλάδα παρουσιάζει υψηλές εξαγωγικές επιδόσεις με αυξητική τάση

- Πετρελαιοειδή
- Ηλεκτρολογικό - ηλεκτρονικό υλικό και συσκευές
- Μηχανολογικός εξοπλισμός
- Πλαστικά προϊόντα
- Φάρμακα
- Ιχθυηρά, νωπά και μεταποιημένα

- Χαλκός
- Καλλυντικά παρασκευάσματα
- Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών
- Αλουμίνιο

Προϊόντα στα οποία η Ελλάδα παρουσιάζει υψηλές εξαγωγικές επιδόσεις με αυξητική τάση σε συγκεκριμένες χώρες

- Κομπόστα ροδάκινο στη Λατινική Αμερική
- Τοματοπολτός στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Νωπά ιχθυηρά στην Ιταλία
- Νωπά σταφύλια στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Κρασί στη Γερμανία
- Τσιμέντα στις ΗΠΑ
- Μάρμαρο στις ΗΠΑ
- Πετρελαιοειδή στην Τουρκία και τα Βαλκάνια
- Αλουμίνιο στην Ιταλία, τις ΗΠΑ, τη Γερμανία και την Εγγύς Ανατολή
- Καπνά στη Ρωσία και την Ουκρανία
- Καλλυντικά στην Κύπρο και τα Βαλκάνια
- Φαρμακευτικά προϊόντα στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία
- Πλαστικά προϊόντα στη Γερμανία, την Ιταλία και τα Βαλκάνια
- Γούνες στη Ρωσία, τη Γερμανία, τις ΗΠΑ και τα ΗΑΕ
- Βαμβακερά νήματα στην Τουρκία
- Πλεκτό ένδυμα στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ολλανδία
- Σταθερό ένδυμα στην Κύπρο
- Προϊόντα κεραμοποιίας στην ΠΓΔΜ
- Κοσμήματα στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία
- Προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, ηλεκτρονικό υλικό και συσκευές στην
- Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Ρουμανία και την Κύπρο
- Δεξαμενόπλοια στην Κύπρο και τη Λιβερία

ΑΓΟΡΕΣ ΣΤΟΧΟΙ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν εκμεταλλεύτηκε το γεγονός της ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς και δεν παρουσίασε την αλματώδη αντίστοιχη αύξηση που παρουσίασαν οι υπόλοιπες χώρες με την ένταξη τους.

Αυτά τα δεδομένα ενισχύονται και από το γεγονός της στασιμότητας ή και πτώσης των ελληνικών εξαγωγών στις περισσότερες αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τη μείωση της σημαντικότητας (εκφρασμένης ως μερίδιο στις συνολικές εξαγωγές μας) των εταίρων μας της Ε.Ε. ως χώρες κατεύθυνσης των προϊόντων μας.

Οι κυριότερες χώρες στις οποίες, οι ελληνικές επιχειρήσεις εξάγουν τα προϊόντα τους είναι η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία. Στις τρεις αυτές χώρες κατευθύνεται περίπου το ένα τρίτο (ακριβέστερα το 31,6%) των ελληνικών εξαγόμενων προϊόντων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει στην πρώτη θέση. Πιο συγκεκριμένα, οι αποστολές ελληνικών προϊόντων στην Ε.Ε. παρέμειναν στα ίδια επίπεδα και με δεδομένη τη συνολική μείωση των εξαγωγών μας, το μερίδιο των εξαγωγών μας που αντιστοιχεί στην Ε.Ε., αυξήθηκε από 43,4% (το πρώτο πεντάμηνο του 2000) σε 47,6% (το πρώτο πεντάμηνο του 2001).

Σε αντιδιαστολή με όλα τα στοιχεία και τις τάσεις του εξαγωγικού μας εμπορίου, οι Έλληνες εξαγωγείς, όπως προκύπτει από πρωτογενή έρευνα του ΣΕΒΕ, εκτιμούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει η γεωγραφική περιοχή με τις καλύτερες προοπτικές εξαγωγικής αύξησης και ακολουθούν τα Βαλκάνια, η Βόρεια Αμερική και η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Εάν παρακολουθήσει κανείς την πορεία των ελληνικών εξαγωγών προς την Γερμανία την τελευταία δεκαετία, δηλαδή από το 1991 (μετά την επανασύνδεση των

δύο Γερμανιών το 1990) έως το 2000 διαπιστώνει μία σχεδόν συνεχή συρρίκνωση των ελληνικών εξαγωγών, οι οποίες από 3,8 δισ. μάρκα το 1991 μειώθηκαν σε 3,2 δισ. μάρκα το 2000.

Η εξέλιξη αυτή είχε βέβαια σαν συνέπεια και τη διαχρονική μείωση του μεριδίου μας στη γερμανική εισαγωγική αγορά. Από 0,60% των συνολικών γερμανικών εισαγωγών που ανήρχοντο σε 643,9 δισ. μάρκα το 1991 το μερίδιο μας μειώθηκε σε 0,30% το 2000 όπου οι γερμανικές εισαγωγές ξεπέρασαν το 1,1 τρισ. μάρκα.

Λυπηρή από ελληνικής πλευράς διαπίστωση, είναι και το γεγονός ότι ανταγωνίστριες χώρες όπως πχ. Τουρκία, Πορτογαλία, Ισπανία, κατάφεραν - τηρουμένων των ποσοτικών αναλογιών - να αυξήσουν διαχρονικά το μερίδιό τους στο σύνολο των γερμανικών εισαγωγών. Έτσι η Τουρκία από 0,90% το 1991 έφθασε στο 1,15% το 2000, η Πορτογαλία από 0,87% στο 1,1% και η Ισπανία από 2,6% σε 3%.

Μία άλλη αρνητική παράμετρος στην πορεία των ελληνικών εξαγωγών προς τη Γερμανία είναι ότι δεν καταφέραμε διαχρονικά να επεκτείνουμε την "γκάμα" των εξαγωγίμων προϊόντων μας, με αποτέλεσμα τρεις μόνο κατηγορίες προϊόντων, ήτοι τα κλωστοϋφαντουργικά, τρόφιμα-ποτά και νωπά προϊόντα να αποτελούν σχεδόν το 80% των συνολικών μας εξαγωγών, ενώ όλα τα υπόλοιπα περιορίζονται στο εναπομείναν 20% επί του συνόλου.

Βασική αιτία : Έλλειψη εξαγωγικής στρατηγικής. Αντικειμενική διαπίστωση, η οποία βασίζεται στους αριθμούς, είναι ότι η εξαγωγική μας επίδοση προς τη μεγαλύτερη εξαγωγική μας αγορά είναι πτωχή και ανεπαρκής.

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ (ΗΠΑ)

Τα προβλήματα στην περιοχή συνδέονται άμεσα και άρρηκτα με την οργάνωση της Εμπορικής Αντιπροσωπείας, την έλλειψη προϋπολογισμού για την απρόσκοπτη και αποδοτική λειτουργία του Γραφείου ως και την μη ύπαρξη μακροπρόθεσμης εξαγωγικής πολιτικής για τη δεδομένη αγορά. Η Ελλάδα έπρεπε, ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '80, να έχει αναπτύξει τους στρατηγικούς στόχους για την Αμερικανική αγορά, μέρος της οποίας αποτελεί και η ενδιαφέρουσα ελληνοαμερικανική αγορά.

Σήμερα, η προώθηση οιαδήποτε προϊόντος στην Αμερικανική αγορά απαιτεί σχεδιασμό, προωθητικές ενέργειες και διάθεση σημαντικών κονδυλίων, προκειμένου να ξεπεραστεί ο ανταγωνισμός.

Οι εξαγωγές μας όμως, αν και με μικρά βήματα και λόγω της ποιότητας ορισμένων προϊόντων μας, αναπτύσσονται και στην Αμερικανική ήπειρο όπου - τα τελευταία χρόνια - Ελληνικές επιχειρήσεις έχουν επενδύσει σημαντικά ποσά εξαγοράζοντας Αμερικανικές.

Υπάρχουν δυνατότητες να ενισχυθούν αυτές οι προσπάθειες και να χαραχθεί μία πολιτική ή θα πρέπει η Ελλάδα να εγκαταλείψει τον αγώνα και να επικεντρωθεί στην Ευρώπη και σε άλλους ζωτικούς χώρους της Μεσογείου?

Από την απάντηση σε αυτό το ερώτημα θα κριθεί και το μέλλον των Ελληνικών εξαγωγών στην αγορά των ΗΠΑ.

Το κύριο πρόβλημα είναι ο στόχος και η στρατηγική. Όταν βρεθούν τα δύο αυτά στοιχεία τότε θα έχουν τεθεί και οι βάσεις για μία δυναμικότερη παρουσία στις ΗΠΑ.

KINA

Με 1,3 δισεκατομμύρια πληθυσμό, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας αποτελεί τη μεγαλύτερη χώρα αλλά και τη γρηγορότερα αναπτυσσόμενη οικονομία στον κόσμο. Πρόκειται για ένα εκτεταμένο, εσωστρεφές έθνος, τα τρία τέταρτα του πληθυσμού του οποίου ασχολούνται ακόμη άμεσα με την γεωργία: Η Κίνα προσπαθεί να υπερνικήσει την παραδοσιακή της απομόνωση από τον υπόλοιπο κόσμο, μια απομόνωση που έγινε βαθύτερη τα χρόνια που ακολούθησαν την επιτυχία της Κομμουνιστικής επανάστασης, το 1949.

Μετά το άνοιγμα της στον έξω κόσμο το 1978, η Κίνα άρχισε να χτίζει μια σύγχρονη, βιομηχανική οικονομία, με διεθνή προσανατολισμό, βασισμένη στην εισαγωγή τεχνολογίας και την παραγωγή εξαγόμενων προϊόντων. Η οικονομία της Κίνας αναπτύχθηκε κατά τον αξιοθαύμαστο ετήσιο μέσο όρο του 22,7 %, για τα έτη

μεταξύ 1978 και 1992, ώσπου καταστάλαξε σε μέσο όρο οικονομικής ανάπτυξης κυμαινόμενο σήμερα περί το 8 % ετησίως.

Οι οικονομικές σχέσεις της Χώρας μας με την Κίνα δεν μπορούν με κανένα τρόπο να θεωρηθούν ότι αντιστοιχούν στις δυνατότητες που προσφέρονται από το τεράστιο μέγεθος της αγοράς της χώρας αυτής. Οι ελληνικές επιτυχίες είναι περιορισμένες. Δώδεκα μόνο ελληνικές επενδύσεις έχουν γίνει στην Κίνα, ενώ οι εξαγωγές ελάχιστες (19,3 εκατ. US\$ μόνο το 1999, έναντι εισαγωγών 574,4 εκατ. US\$). Κύριες εξαγωγές από την Ελλάδα τα λιπάσματα και το τσιμέντο που τα δύο μαζί αποτελούν το 80% των εξαγωγών μας και συνεπώς ακόμη και στο θέμα της διαφοροποίησης των εξαγωγών δεν έχουμε επιτυχίες. Κατά τις πρόσφατες διμερείς συνομιλίες, συμφωνήθηκε για πολλοστή φορά να γίνει μια νέα αρχή στις διμερείς σχέσεις.

Προτάθηκε από ελληνικής πλευράς η υιοθέτηση ενός ενιαίου σχεδίου δράσης, βασισμένο σε γενικές γραμμές στις προτάσεις που είχαν συζητηθεί κατά την επίσκεψη του Προέδρου της Κίνας στην Ελλάδα.

Όλα δείχνουν ότι τώρα είναι ο κατάλληλος χρόνος για να ξεκινήσει μια συστηματική προσπάθεια για την κάλυψη των μέχρι σήμερα καθυστερήσεων αλλά και για να κερδηθεί χαμένο έδαφος με αφορμή την πρόσφατη είσοδο της Κίνας στον ΠΟΕ. Πράγματι τώρα φαίνεται να είναι ο κατάλληλος χρόνος για την ενεργοποίηση των ιδεών και των ανθρώπων που θα τείνουν προς ενίσχυση της ήδη υπάρχουσας συνεργασίας.

ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Τρεις είναι οι βασικοί τρόποι μέσω των οποίων οι έλληνες επιχειρηματίες δρουν στο χώρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Ευρώπης. Πρώτον, με εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών που πωλούν επί πιστώσει, δεύτερον με εκτέλεση τεχνικών έργων των οποίων η αξία αποπληρώνεται σε βμηνιαίες δόσεις που διαρκούν 3, ή 5, ή και 8 χρόνια, και τρίτον με ανάληψη άμεσων επενδύσεων που έχουν τη μορφή ατομικών επιχειρήσεων, ή joint-ventures, ή αγοράς μετοχών ξένων επιχειρήσεων, κλπ. Για κάθε μία από τις παραπάνω τρεις μορφές δράσης στα Βαλκάνια υπάρχουν συγκεκριμένοι εμπορικοί και πολιτικοί κίνδυνοι, οι οποίοι μπορεί να αποβούν "μοιραίοι" για τους έλληνες επιχειρηματίες.

Στο οικονομικό περιβάλλον: αστάθεια νομισμάτων, υψηλοί πληθωρισμοί, χαμηλό εισόδημα, τραπεζικό σύστημα, διαφθορά

Στις υποδομές: Ανεπαρκής δρόμων, ανεπαρκής αποθηκευτικών χώρων, ανεπαρκής μεταφορικών εταιριών

Στο εμπόριο: Διασπορά πληθυσμού, έλλειψη οργανωμένου χονδρεμπορίου, μεταβλητικότητα της δομής του εμπορίου, ερχομός μεγάλων αλυσίδων,

Στην πληροφόρηση: Παντελής έλλειψη στοιχείων ή όπου υπάρχουν είναι απαρχαιωμένα ή ελλιπή, έλλειψη reports για πολλούς χώρους.

Συνέπεια των ανωτέρω παρατηρούνται τα εξής προβλήματα:

- Προβλήματα λειτουργίας που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις στις Βαλκανικές χώρες:
- Συναλλαγματικές ζημιές που επιφέρουν ζημιές στις εταιρίες, συνεχής άνοδο των τιμών που μετά από κάποιο επίπεδο επιφέρει αδυναμία αγοράς προϊόντων, προώθηση περιορισμένης γκάμας προϊόντων με χαμηλά περιθώρια κέρδους διότι κυρίαρχο στοιχείο είναι η τιμή και όχι το κόστος, έλλειψη χρηματοδότησης εμπορίου και πληροφορίας δυσμενών στοιχείων με αποτέλεσμα την αδυναμία ανάπτυξης εμπορίου και bad debts κόστος, και τέλος, διαστρέβλωση ανταγωνισμού.
- Τα προϊόντα δεν φθάνουν γρήγορα και με χαμηλό κόστος στον προορισμό τους, δημιουργώντας ανάγκη για δημιουργία πολλών αποθηκών (υποκαταστημάτων) με υψηλά κόστη, δυσκολία στην εύρεση προσωπικού και πραγματοποίηση επενδύσεων. Επίσης ανάγκη για αγορά ιδίων μεταφορικών μέσων με υψηλά κόστη, ανάγκη συντηρήσεων, απώλειες και υψηλές επενδύσεις.
- Η ανεπάρκεια ή έλλειψη στοιχείων δημιουργεί ανάγκη για τήρηση στατιστικών στοιχείων από την εταιρία κυρίως μέσω ακριβών μελετών με υψηλό κόστος και υψηλό κόστος αγοράς με ελλιπή γνώση πόσο καλή δουλειά έχει κάνει η εταιρία καθώς και δυσκολία με τους προμηθευτές.
- Το περιορισμένο μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων δεν ευνοεί τη δημιουργία νέων αμιγώς ελληνικών ή μικτών επιχειρήσεων στο έδαφος άλλων χωρών, στις δε χώρες της Βαλκανικής που ευνοούν την είσοδο των ελληνικών επιχειρήσεων υφίσταται ακόμη μεγάλος επιχειρηματικός κίνδυνος και πολιτική αστάθεια.

Τα Στατιστικά Στοιχεία στη Ζώνη του Ευρώ

ΑΕΠ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Eurostat) δημοσιεύει στοιχεία για το ΑΕΠ σε ετήσια και τριμηνιαία βάση. Παρέχει ανάλυση του ΑΕΠ στις κύριες συνιστώσες των δαπανών των εσόδων του προϊόντος καθώς και του αποπληθωριστή. Η πρώτη δημοσίευση των στοιχείων γίνεται τρεις μήνες μετά την περίοδο αναφοράς, ενώ η αναθεώρηση γίνεται ύστερα από τρεις μήνες. Το ΑΕΠ σε τριμηνιαία βάση υπολογίζεται με στοιχεία της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Ολλανδίας, χώρες που αντιπροσωπεύουν το 80% του ΑΕΠ της ζώνης ευρώ. Η Ολλανδία παρέχει στοιχεία μόνο για το σύνολο του ΑΕΠ και όχι για τις συνιστώσες ανά δαπάνη αφού η Κεντρική Τράπεζα χρειάζεται τρεις επιπλέον μήνες για να προβεί σε μια τέτοια ανάλυση. Η Αυστρία, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και το Λουξεμβούργο δεν δημοσιεύουν τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς. Επομένως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να παράγει η ίδια τα τριμηνιαία στοιχεία από τα ετήσια.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντιμετωπίζει επίσης πρόβλημα στον υπολογισμό του ΑΕΠ όσον αφορά το ενδοκοινοτικό εμπόριο αφού οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες δεν παρέχουν συγκρίσιμα στοιχεία. Για παράδειγμα οι γερμανικές εξαγωγές στη Γαλλία διαφέρουν από τις γαλλικές εισαγωγές από τη Γερμανία.

Ας σημειωθεί ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών στην Κοινότητα (ΕΚ 2223/25.696) από το 1999 τα στοιχεία για τους εθνικούς λογαριασμούς πρέπει να καταρτίζονται υποχρεωτικά από όλα τα κράτη-μέλη, σύμφωνα με το νέο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών 1995 - ΕΣΟΛ95 (European System of Accounts ESA-95).

Στις 14 Ιουνίου 1999, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τις πρώτες εκτιμήσεις για το ΑΕΠ οι οποίες βασίζονται εν μέρει σε στοιχεία που καταρτίστηκαν σύμφωνα με το ΕΣΟΛ95, όπως αυτά διαβιβάστηκαν από τα κράτη-μέλη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα πρώτα νέα αυτά στοιχεία, αναθεωρούν τους ρυθμούς αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ (πίνακας 1). Οι βασικοί λόγοι για αυτές τις διαφορές δεν οφείλονται μόνο στην εφαρμογή των νέων κανόνων του ΕΣΟΛ95 αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις προκύπτουν και από την ενσωμάτωση βελτιωμένων

στατιστικών πληροφοριών, τη συχνή αναθεώρηση των εθνικών λογαριασμών, την επέκταση των γεωγραφικών περιοχών ή στη περίπτωση των στοιχείων που εκφράζονται σε σταθερές τιμές, στη μεταβολή του έτους βάσης.

Πίνακας 1 Διαφορές ως προς το ΑΕΠ και τις Συμπτώσεις του (ΕΣΟΛ95 μείον ΕΣΟΛ79) Ζώνη Ευρώ (%, Τρέχουσες Τιμές, Ετήσια Στοιχεία)			
	1991-1996	1991-1995	1995-1996
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	1,9	2,0	1,8
Ιδιωτική Κατανάλωση	-6,7	-6,4	-7,0
Δημόσια Κατανάλωση	31,9	31,2	33,2
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	6,9	6,4	7,5
Επενδύσεις οι Αποθέματα	-12,2	0,5	-13,6
Εξαγωγές	2,3	2,1	2,3
Εισαγωγές	3,9	3,8	3,9

Από τον παραπάνω πίνακα διαφαίνεται μία ελαφρά αλλά σταθερή άνοδος του ΑΕΠ σύμφωνα με την μέτρηση του με το ΕΣΟΛ95, γεγονός που αποδίδεται κυρίως στον ευρύτερο ορισμό της έννοιας των ακαθαρίστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου.

Η αξία των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου παρουσιάζεται με τη νέα μέθοδο αυξημένη κατά 7% εξαιτίας της καταγραφής ορισμένων κατηγοριών της ενδιάμεσης κατανάλωσης ως δαπάνη κεφαλαίου.

Σύμφωνα με το ΕΣΟΛ95, το επίπεδο της ιδιωτικής κατανάλωσης είναι περίπου 7% χαμηλότερο σε σχέση με την προηγούμενη μέθοδο ενώ αυτό της δημόσιας κατανάλωσης παρουσιάζεται αυξημένο κατά 32%. Η μεταστροφή από την ιδιωτική προς τη δημόσια κατανάλωση οφείλεται στο γεγονός ότι η ιδιωτική κατανάλωση αποτελείται σύμφωνα με το ΕΣΟΛ95 αποκλειστικά από δαπάνες που χρηματοδοτούνται άμεσα από τα νοικοκυριά, ενώ τα αγαθά και οι υπηρεσίες που καταναλώνονται από τα νοικοκυριά αλλά παρέχονται από το Δημόσιο ως κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος καταγράφονται ως δημόσια κατανάλωση.

Σε σύγκριση με τα στοιχεία του ΕΣΟΛ79, οι εξαγωγές είναι υψηλότερες κατά 2,5% και οι εισαγωγές κατά 4%. Η αύξηση αυτή των μεγεθών του εξωτερικού εμπορίου οφείλεται στη συνέπεια καταγραφής των διασυνοριακών συναλλαγών. Οι

ροές των αγαθών που αποστέλλονται στο εξωτερικό μόνο για ενδιάμεση επεξεργασία και επισκευή θεωρούνται τώρα εξαγωγές και εισαγωγές.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Πραγματικό ΑΕΠ							
ΕΣΟΑ 95	3,5	-0,5	2,4	2,2	3,3	2,7	2,0
ΕΣΟΑ 79	1,4	-1,1	2,6	-2,1	1,7	2,5	2,9
Εγχώρια Ζήτηση (σύνθετο μεσοβραχίον αποθεματικό)							
ΕΣΟΑ 95	2,0	-1,5	1,5	1,7	1,3	1,4	2,7
ΕΣΟΑ 79	1,6	-2,0	1,5	1,2	1,5	1,4	2,0
Μεταβολές Αποθεμάτων							
ΕΣΟΑ 95	-0,4	-0,5	0,6	0,3	-0,4	0,4	0,6
ΕΣΟΑ 79	-0,2	-0,5	1,0	0,2	-0,5	0,6	0,7
Καθαρές Εξαγωγές							
ΕΣΟΑ 95	0,6	1,2	0,3	0,2	0,4	0,6	-0,5
ΕΣΟΑ 79	0,1	1,7	0,1	0,1	0,0	0,5	-0,5

Πηγή: Eurostat, υπολογισμοί ΕΚΤ

1. Ετήσιες Εκατοστιαίες Μεταβολές

Εισαγωγές - Εξαγωγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το 1999, για πρώτη φορά από το 1992, η Ε.Ε. κατέγραψε έλλειμμα στις εμπορευματικές συναλλαγές. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3 % το 1998, φθάνοντας τα 758 δισ. Ευρώ και οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 9 %, φθάνοντας τα 772 δισ. Ευρώ. Το εμπορικό ισοζύγιο σημείωσε πτώση άνω των 60 δισ. Ευρώ έναντι της υψηλότερης τιμής του το 1997. Οι εμπορικές συναλλαγές με τις Ηνωμένες Πολιτείες εντάθηκαν (οι εξαγωγές αυξάνουν ταχύτερα από τις εισαγωγές) και το πλεόνασμα των εμπορικών συναλλαγών υπερδιπλασιάστηκε, αγγίζοντας τα 24 δισ. Ευρώ. Οι εξαγωγές προς τις υποψήφιες χώρες επιβραδύνθηκαν το 1999, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν σημαντικά το πλεόνασμα του κοινοτικού εμπορικού ισοζυγίου ήταν 25 δισ. Ευρώ, ήτοι κατά 10 δισ. Ευρώ χαμηλότερο απ' ό,τι το 1998.

Τέσσερις υποψήφιες χώρες (η Τσέχικη Δημοκρατία, η Ουγγαρία, η Πολωνία και η Τουρκία) βρίσκονται μεταξύ των δέκα καλύτερων εμπορικών εταίρων της Ε.Ε.

Οι εμπορικές συναλλαγές με την Κίνα συνέχισαν την έντονα ανοδική πορεία τους και προς τις δύο κατευθύνσεις: το έλλειμμα ανέρχεται σε 30 δισ. Ευρώ. Οι μεταβολές στα ρεύματα συναλλαγών της Ε.Ε. με τις ασιατικές χώρες ευθύνονταν κυρίως για την πτώση που σημείωσε το κοινοτικό εμπορικό ισοζύγιο κατά την τελευταία διετία. Οι εισαγωγές εξακολούθησαν να αυξάνουν και το έλλειμμα ανήλθε από 15 δισ. Ευρώ το 1997 σε 84 δισ. Ευρώ το 1999. Οι εξαγωγές προς την Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ), ειδικότερα προς τη Ρωσία, σημείωσαν επίσης ραγδαία πτώση κατά τα τελευταία δύο χρόνια: η Ε.Ε. κατέγραψε έλλειμμα 11 δισ. Ευρώ το 1999⁵. Το εμπορικό ισοζύγιο της Ε.Ε. με την **Ελβετία** παρουσιάζει πλεόνασμα. Το 1998, οι εξαγωγές αντιστοιχούσαν σε 57 δισ. Ευρώ και οι εισαγωγές σε 49 δισ. Ευρώ⁶. Η Ε.Ε. έχει αισθητά αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο με την **Ιαπωνία**⁷.

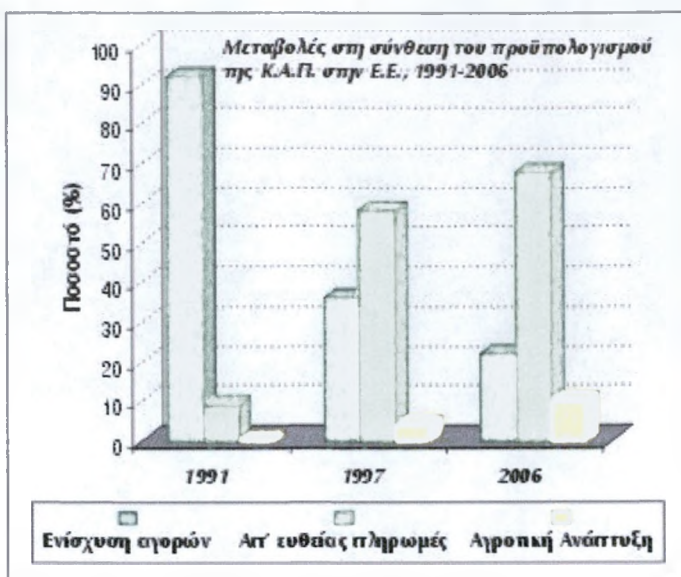
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΣΤΗΝ Ε. ΕΝΩΣΗ (EU 15)

Οι εκτιμήσεις που θα παρουσιασθούν κατωτέρω στηρίζονται σε εργασία που έγινε από τη Γενική Δ/ση Γεωργίας της Ε. Επιτροπής. Τα στατιστικά στοιχεία που ήταν χρησιμοποιήθηκαν, ήταν αυτά που υπήρχαν μέχρι και τις αρχές Οκτωβρίου 2000. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι επιρροές από την πρόσφατη κρίση της BSE και του αφθώδους που έχουν πλήξει την Ε. Ένωση, στοιχεία που σίγουρα θα επηρεάσουν τις εξελίξεις.

⁵ Στοιχεία σύμφωνα με το «*Statistics in focus External trade, No 6-10/2000, EU external trade in 1999*».

⁶ Στοιχεία σύμφωνα με το «*Statistics in focus External trade, No 9/2000*».

⁷ Στοιχεία σύμφωνα με το «*Statistics in focus External trade, No 9/2000*».

Σιτηρά

Αναμένεται, σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, μια αύξηση της παραγωγής σιτηρών, ενώ τα συνολικά αποθέματα προβλέπεται να παραμείνουν σε λογικά επίπεδα. Η αναμόρφωση της Agenda 2000 στον τομέα θα ενισχύσει ισχυρά την ανταγωνιστικότητα των κοινοτικών σιτηρών, τόσο στις εσωτερικές, όσο και στις διεθνείς αγορές. Λόγω της αναμενόμενης ανάκαμψης στις διεθνείς αγορές σιτηρών και με την προσδοκία ενός θετικού συσχετισμού μεταξύ Ευρώ και δολαρίου (που κινείται κοντά στη σχέση 1:1), αναμένεται να υπάρχει μια αξιόλογη εξισορρόπηση της αγοράς των κοινοτικών σιτηρών. Αυτή η ισορροπία αναμένεται να καταστεί ευαίσθητη από το 2005-2006 γιατί, αφενός μεν η ικανότητα των διεθνών και των εσωτερικών αγορών να απορροφά τη συνεχώς μεγαλύτερη παραγωγή θα περιορισθεί, αφετέρου οι εξαρτήσεις από τις συναλλαγματικές ισοτιμίες θα γίνουν πιο έντονες.

Μέσα στο 1999-2000 και στο 2000-2001 είχαμε μια σημαντική μείωση των εκτάσεων που καλλιεργούνται με ελαιούχους σπόρους και μη κλωστικό λίνο κατά 1,1 εκατ. εκτάρια. Αυτή η έκταση κυρίως μεταφέρθηκε στην καλλιέργεια σιτηρών και η τάση αυτή αναμένεται να συνεχισθεί. Έτσι, για το 2002-2003 αναμένεται η καλλιέργεια των σιτηρών (κυρίως μαλακός και σκληρός σίτος και αραβόσιτος) να φθάσει τα 37,1 εκατ. εκτάρια. Αν συνεχίσει να υπάρχει μια αύξηση στο εθελούσιο set aside ανάλογη με αυτή που υπάρχει αυτά τα χρόνια, τότε το μέσο επίπεδο καλλιέργειας θα σταθεροποιηθεί στα 37 εκατ. εκτάρια.

Σε σχέση με τις αποδόσεις, αυτές αναμένεται να αυξάνουν περίπου κατά 1,3% ετησίως. Αυτός ο ρυθμός είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο ρυθμό αύξησης αποδόσεων των μέσων της δεκαετίας του '80. Για το 2007-2008 αναμένεται οι μέσες αποδόσεις στα σιτηρά να είναι 6,07 τόνοι το εκτάριο με τις μεγαλύτερες αυξήσεις αποδόσεων κυρίως στον αραβόσιτο και τον σκληρό σίτο. Η συνολική παραγωγή σιτηρών από τα 212 εκατ. τόνους του 2000-2001 αναμένεται να φθάσει στα 224 εκατ. τόνους το 2007-2008. Τούτο κυρίως οφείλεται στην αναμενόμενη αύξηση των αποδόσεων. Η παραγωγή του μαλακού σίτου θα ξεπεράσει τα 100 εκατ. τόνους και αναμένεται να φθάσει στα 106 εκατ. τόνους το 2007-2008 (ιστορικό ρεκόρ). Η παραγωγή κριθής προβλέπεται να είναι σταθερή κατά τα επόμενα χρόνια σε ένα επίπεδο κάτι λιγότερο από τα 48 εκατ. τόνους (τα περιθώρια κέρδους στην κριθή είναι πολύ μικρά).

Η συνολική ζήτηση για σιτηρά θα αυξάνεται σταθερά και από τα 178 εκατ. τόνους του 1999-2000 θα φθάσουμε στα 196 εκατ. τόνους το 2007-2008. Αυτό σημαίνει μια σημαντικότερη αύξηση της κατανάλωσης της τάξεως των 18 εκατ. τόνων. Η μεγαλύτερη αύξηση της ζήτησης αναμένεται στα σιτηρά που πηγαίνουν για ζωοτροφή, η οποία θα είναι της τάξεως του 10%. Τα σιτηρά για ζωοτροφές αναμένεται να φθάσουν τα 122 εκατ. τόνους, δηλαδή θα είναι κατά 13 εκατ. τόνους περισσότερα από αυτά που καταναλώθηκαν το 1999-2000. Όμως, και τα σιτηρά για άλλη κατανάλωση, πλην των ζωοτροφών, προβλέπεται να αυξηθούν κατά 5 εκατ. τόνους και από τα 68,5 εκατ. τόνους του 1999-2000 αναμένεται να φθάσουμε στα 73,5 εκατ. τόνους το 2007-2008, κυρίως λόγω της αναμενόμενης αύξησης της βιομηχανικής ζήτησης.

Η εφαρμογή των προβλέψεων της Agenda 2000, η ανάκαμψη των τιμών στις διεθνείς αγορές και η αύξηση της διεθνούς ζήτησης αναμένεται να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό επίπεδο για τις ευρωπαϊκές εξαγωγές σιτηρών. Στο τέλος της περιόδου, δηλαδή το 2007-2008, οι κοινοτικές εξαγωγές αναμένεται να φθάσουν τα 31,5 εκατ. τόνους, όταν προβλέπεται ότι δεν θα χρειάζονται εξαγωγικές ενισχύσεις για το σκληρό σιτάρι και την κριθή ζυθοποιίας. Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, οι εξαγωγές θα αυξηθούν κατά 6,7 εκατ. τόνους και αυτή η αύξηση αναμένεται να διατηρηθεί και σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο.

Εισροές 2000	
Περιγραφή	Ποσό (δρχ)^α
ΕΓΤΠΕ- Εγγυήσεις	1.132.897.000.000
Τακτικός προϋπολογισμός Κ.Υ.-ΥΠΓΕ	225.950.000.000
Τακτικός προϋπολογισμός Π.Υ.	765.000.000
Τακτικός προϋπολογισμός Κ.Υ.-ΥΕΚΑ	732.000.000.000
Πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων-ΥΠΓΕ	245.907.000.000
Πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων-ΥΠΕΧΩΔΕ**	15.016.000.000
Πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων-ΥΠΕΘΟ**	1.180.000.000
Σύνολο εισροών	2.353.715.000.000
^α Στο ανωτέρω σύνολο δεν συμπεριλαμβάνονται οι διευκολύνσεις της ΑΤΕ (δάνεια που δεν έχουν εξυπηρετηθεί).	
^{**} Οι πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του ΥΠΕΧΩΔΕ και του ΥΠΕΘΟ αφορούν στην χρηματοδότηση της κατασκευής εγγειοβελτιωτικών έργων.	
Απόδοση 1999	
Ακαθάριστη Αξία Γεωργικής Παραγωγής:	2.917.145.000.000
-Ακαθάριστη Αξία Φυτικής Παραγωγής:	1.992.242.000.000
-Ακαθάριστη Αξία Ζωικής Παραγωγής:	776.877.000.000
Ενδιάμεση κατανάλωση:	852.438.000.000
Γεωργικό εισόδημα:	2.577.317.000.000
Αυτό σημαίνει ότι για την ακαθάριστη αξία της Γεωργικής μας Παραγωγής 2,9 τρισ. δρχ. και την απόκτηση Γεωργικού Εισοδήματος 2,5 τρισ. δρχ. χρηματοδοτούμε τον αγροτικό τομέα με 2,3 τρισ. δρχ.	

Τα συνολικά αποθέματα σιτηρών θα είναι μικρότερα από 35 εκατ. τόνους μέχρι το 2004-2005. Μετά όμως από το 2005-2006 η συνεχής ανάπτυξη της εσωτερικής και της διεθνούς ζήτησης δεν θα μπορεί να αντιμετωπίσει τη σταθερή αύξηση των αποδόσεων των σιτηρών και τα αποθέματα θα αρχίσουν να αυξάνονται ώστε το 2007-2008 αναμένεται να φθάσουν τα 41 εκατ. τόνους.

Η γενική τάση, που προαναφέρθηκε σε σχέση με τα αποθέματα, δεν θα είναι σταθερή για όλα τα είδη των σιτηρών.

Για παράδειγμα, οι αγορές του σκληρού και μαλακού σίτου και του καλαμποκιού αναμένεται να είναι αρκετά εξισορροπημένες καθ' όλη την περίοδο, δεδομένου του ότι οι αναμενόμενες αυξήσεις παραγωγής προβλέπεται να αντισταθμισθούν από ισόποσες αυξήσεις στη ζήτηση. Για τα προϊόντα αυτά, οι προβλεπόμενες τιμές της αγοράς θα είναι μεγαλύτερες από την τιμή παρέμβασης. Για την κριθή αναμένεται ένα επίπεδο ισορροπίας της αγοράς το 2003-2004, ενώ για τη βρώμη αναμένεται μια ισχυρά μη εξισορροπημένη αγορά, σε όλη την περίοδο, και τα αποθέματα του 1999- 2000, που ήταν 3,8 εκατ. τόνοι, αναμένεται να φθάσουν στα

15,7 εκατ. τόνους το 2007-2008, εκ των οποίων τα 15 εκατ. τόνοι θα βρίσκονται σε κοινοτική παρέμβαση.

Η Ε.Ε. αποκτά ένα νέο αναπτυξιακό πλαίσιο

Οι ηγέτες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθόρισαν στο Βερολίνο το νέο πλαίσιο, μέσα στο οποίο θα κινηθούν τα επόμενα χρόνια, δηλαδή από το 2000 μέχρι το 2006, οι σπουδαιότερες πολιτικές και ο προϋπολογισμός της Κοινότητας. Γνωστό και ως Ατζέντα 2000, το πακέτο της συμφωνίας προωθεί μια σειρά από μεταρρυθμίσεις στον γεωργικό τομέα και στη βοήθεια που παρέχει η Ένωση προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της, καθώς και μια δικαιότερη κατανομή των οικονομικών βαρών στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Σχεδιασμένες με στόχο να κάνουν την κοινή αγροτική πολιτική της Ένωσης φθηνότερη εν όψει της ένταξης δέκα νέων χωρών με ανεπτυγμένο αγροτικό τομέα, οι αλλαγές στην κοινή αγροτική πολιτική περιορίζουν την κοινοτική ενίσχυση στις τιμές των σιτηρών και του βοδινού κρέατος, δύο από τους τομείς που απορροφούν ένα μεγάλο μέρος του κοινοτικού προϋπολογισμού για τη γεωργία, ο οποίος σταθεροποιείται τώρα από τα 44 στα 40 δισ. Ευρώ το χρόνο.

Η οικονομική βοήθεια προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Ένωσης, μέσω της οποίας χρηματοδοτούνται μεγάλα έργα και αναπτυξιακές δραστηριότητες, παρά τις προσπάθειες κυρίως των Βορείων χωρών για σοβαρές περικοπές, διατηρείται στα 213 δισ. ευρώ για το διάστημα της επταετίας. Σε μια προσπάθεια να ικανοποιηθεί και το αίτημα των χωρών που καταβάλουν στο κοινοτικό ταμείο περισσότερα από όσα παίρνουν, έγιναν μικρές αλλαγές στον υπολογισμό της συνεισφοράς των χωρών μελών. Τέλος, για όσους δεν έμειναν πλήρως ικανοποιημένοι από τη μοιρασιά, η Σύνοδος συμπλήρωσε τη συμφωνία με μικρά πακέτα βοήθειας για τις «εξαιρετικές περιπτώσεις», ύψους από 500 έως 100 εκατομμύρια Ευρώ, ένα από τα οποία χορηγείται και στην Ελλάδα. Πάντως, παρά τις διάφορες παροχές, ο συνολικός προϋπολογισμός της Κοινότητας σταθεροποιείται για το διάστημα της επόμενης επταετίας στο ύψος των 94 δισεκατομμυρίων ευρώ.

AGENDA 2000

Το πρόγραμμα δράσης Ατζέντα 2000 θέτει το πλαίσιο για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτικών της στη νέα χιλιετία, λαμβάνοντας υπ' όψη την προοπτική της Διεύρυνσης. Στόχος των Δεκαπέντε ήταν να περάσουν μέσα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα τις μεταρρυθμίσεις, που θα τους επέτρεπαν να απαντήσουν στις τρεις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετώπιζε η Ένωση στο κατώφλι του νέου αιώνα. Πρώτον, η ανάγκη να τροποποιηθούν τα οικονομικά της Ένωσης ώστε να μην οδηγηθεί στη χρεοκοπία με την είσοδο των δέκα νέων μελών από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και την Κύπρο. Δεύτερον, η Ένωση έπρεπε να αποκτήσει μια περισσότερο ορθολογική και προσανατολισμένη στην αειφόρο ανάπτυξη Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ). Τέλος, ήταν απαραίτητη μια σειρά από τροποποιήσεις στα Διαρθρωτικά Ταμεία, ώστε να είναι καλύτερη η διαχείρισή τους, προκειμένου να χτυπηθεί η ανεργία ιδιαίτερα στις απομακρυσμένες περιοχές της Ευρώπης και μεταξύ των νέων.

Η μεταρρύθμιση των ευρωπαϊκών πολιτικών

Μεταρρύθμιση των κοινοτικών πολιτικών για τη γεωργία στο πνεύμα των αλλαγών του 1988 και 1992, προκειμένου να δοθεί ώθηση στην ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, να εξασφαλισθούν δίκαια εισοδήματα στους αγρότες, να απλουστευθεί η νομοθεσία.

Η Διαρθρωτική Πολιτική

Αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής μέσω μεγαλύτερης θεματικής και γεωγραφικής συγκέντρωσης των ενεργειών καθώς και βελτίωση της διαχείρισής τους

Το Περιβάλλον

Προσανατολισμός της γεωργικής πολιτικής στην αειφόρο ανάπτυξη και την ορθολογική αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων. Κατ' αυτόν τον τρόπο αποφεύγονται τα λάθη του παρελθόντος με την αλόγιστη παραγωγή αγαθών και την καταστροφή τους για να διατηρούνται ψηλά οι τιμές.

Η διεύρυνση

Ενίσχυση της προενταξιακής στρατηγικής των υποψηφίων χωρών με τη δημιουργία δύο χρηματοοικονομικών μηχανισμών,

- ενός διαρθρωτικού προενταξιακού μέσου με στόχο να στηριχθεί η αναβάθμιση των υποδομών στις μεταφορές και στην προστασία του περιβάλλοντος,
- ενός γεωργικού προενταξιακού μέσου, που αποσκοπεί στην μακροπρόθεσμη προσαρμογή του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών των υποψηφίων χωρών

Το δημοσιονομικό πλαίσιο 2000-2006

Νέο δημοσιονομικό πλαίσιο, το οποίο καλύπτει τη λειτουργία του συστήματος των ιδίων πόρων, τη διοργανική συμφωνία επί δημοσιονομικών θεμάτων, τις δημοσιονομικές πολιτικές 2000-2006 και το ταμείο εγγύησης για τις εξωτερικές ενέργειες.

Αειφόρος ανάπτυξη

Η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης αναφέρεται σε μια οικονομική ανάπτυξη, που θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις ανάγκες των κοινωνιών μας όσον αφορά την ευημερία, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και κυρίως μακροπρόθεσμα. Συγκεκριμένα, χρειάζεται τη συγκέντρωση συνθηκών κατάλληλων για μια μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη η οποία να εξασφαλίζει το σεβασμό του περιβάλλοντος. Εξάλλου κατά την παγκόσμια σύνοδο κορυφής της Κοπεγχάγης (Μάρτιος 1995) για την κοινωνική ανάπτυξη υπογραμμίστηκε η ανάγκη για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την προστασία της υγείας.

Με την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ, η αειφόρος ανάπτυξη αναφέρεται ρητά στις αιτιολογικές σκέψεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δημοσιονομικές προοπτικές 2000-2006

Οι δημοσιονομικές προοπτικές πλαισιώνουν τις κοινοτικές δαπάνες για χρονική περίοδο πολλών ετών. Εκπονούνται μετά από διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής και προβλέπουν το μέγιστο εύρος και τη σύνθεση των προβλέψιμων κοινοτικών δαπανών. Αποτελούν επίσης το αντικείμενο ετήσιας προσαρμογής από την Επιτροπή προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι τιμές και η εξέλιξη του κοινοτικού ΑΕΠ.

Μέχρι σήμερα έχουν συναφθεί δύο διοργανικές συμφωνίες του τύπου αυτού, αντίστοιχα το 1988 και το 1992:

- οι δημοσιονομικές προοπτικές 1988-1992 (πακέτο Delors I)
- οι δημοσιονομικές προοπτικές 1993-1999 (πακέτο Delors II)

Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της για το πρόγραμμα δράσης Agenda 2000 του Ιουλίου 1997, πρότεινε δημοσιονομικό πλαίσιο το οποίο θα αποφασιστεί για περίοδο 7 ετών (2000-2006). Παρόλο που οι δημοσιονομικές προοπτικές δεν μπορούν να περιλάβουν δαπάνες που συνδέονται με τις νέες προσχωρήσεις πριν αυτές πραγματοποιηθούν, η πρόταση της Επιτροπής παρουσιάζει ωστόσο τρία ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά στην προοπτική της διεύρυνσης:

- η γεωργική χρηματοδότηση διευρύνεται για να περιλάβει μια νέα πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, κτηνιατρικά μέτρα, ένα γεωργικό προενταξιακό μέσο ενώ επίσης γίνεται πρόβλεψη για διαθέσιμο περιθώριο υπό την προοπτική της διεύρυνσης
- η επιχορήγηση των διαρθρωτικών ταμείων για τα 15 κράτη μέλη μειώνεται σταδιακά από το 2002 μέσω της συγκέντρωσης των προτεραιοτήτων σε πιο περιορισμένο αριθμό περιφερειών. Εξάλλου, στις διαρθρωτικές δράσεις περιλαμβάνεται νέο προενταξιακό μέσο
- το ποσό που χορηγείται για τις εξωτερικές δράσεις αυξάνεται κατά 2% ετησίως προκειμένου να καλύψει ειδικότερα την αύξηση της προενταξιακής βοήθειας στο πλαίσιο του προγράμματος PHARE. Το δημοσιονομικό πλαίσιο που προτείνει η Επιτροπή βασίζεται στη διατήρηση, μέχρι το 2006, του

σημερινού ανωτάτου ορίου των δαπανών που ανέρχεται στο 1,27% του κοινοτικού ΑΕΠ.

Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής εντάσσονται στο πλαίσιο της διαρθρωτικής πολιτικής της Κοινότητας η οποία αποβλέπει στη μείωση της διαφοράς μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών καθώς και μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βάσει των διαρθρωτικών δράσεων, ο κοινοτικός προϋπολογισμός διέθεσε κατά το 1998 ποσό περίπου 34 δισ. ECU σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, δηλαδή το 37% του συνολικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (περίπου το 90% του ποσού αυτού διατίθεται για τις περιφέρειες και το 10% για τα τέσσερα επιλεγόμενα κράτη της "συνοχής").

Όσον αφορά τις περιφέρειες, η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει τέσσερα χρηματοδοτικά μέσα:

- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) η ίδρυση του οποίου προβλεπόταν από τη συνθήκη της Ρώμης,
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα προσανατολισμού, το οποίο ιδρύθηκε το 1962 (η διάκριση των τμημάτων σε "εγγυήσεις" και "προσανατολισμό" χρονολογείται από το 1964),
- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) που ιδρύθηκε το 1975,
- το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) το οποίο ιδρύθηκε το 1993.

Οι πιστώσεις των τριών διαρθρωτικών ταμείων και του ΧΜΠΑ διατίθενται για τη στήριξη των ακόλουθων στόχων:

- ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των καθυστερημένων αναπτυξιακά περιφερειών (το 1998, ο στόχος 1 αντιστοιχεί σε ποσοστό άνω του 50% των παρεμβάσεων στα πλαίσια των διαρθρωτικών ταμείων? αφορά τις περιφέρειες των οποίων το ΑΕΠ κατά κάτοικο είναι χαμηλότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου)

- μετατροπή των περιοχών που έχουν πληγεί σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή (στόχος 2)
- καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας και ενίσχυση της επαγγελματικής ένταξης (στόχος 3)
- προσαρμογή των εργαζομένων στις βιομηχανικές μεταβολές και στην εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής (στόχος 4)
- προσαρμογή των γεωργικών δομών στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής (στόχος 5α)
- ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αγροτικών περιοχών (στόχος 5β)

ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού (στόχος 6).

Διεύρυνση

Απέναντι στον αυξανόμενο αριθμό των υποψηφίων για ένταξη, η έννοια της διεύρυνσης προσλαμβάνει σήμερα ένα εντελώς ιδιαίτερο νόημα το οποίο απορρέει από την πεποίθηση ότι το σύστημα το οποίο προέκυψε από τη Συνθήκη της Ρώμης δεν θα μπορεί πλέον να λειτουργεί αποτελεσματικά σε μια Ένωση των 25 έως 30 μελών χωρίς μια μεταρρύθμιση των οργάνων και ορισμένων πολιτικών της Ένωσης.

Ως εκ τούτου, έχει αρχίσει μια πολωμένη συζήτηση σχετικά με τους όρους "διεύρυνση" και "εμβάθυνση". Κατά την άποψη ορισμένων, η διεύρυνση δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί χωρίς μια εις βάθος μεταρρύθμιση των οργάνων και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατ' άλλους, η διεύρυνση αποτελεί προτεραιότητα (συχνά με την υστερόβουλη ιδέα ότι θα διαλύσει την πολιτική φιλοδοξία της Ένωσης).

Από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ θα προσαρτηθεί στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ένα πρωτόκολλο για τα θεσμικά όργανα. Το πρωτόκολλο αυτό θα προβλέπει ότι τουλάχιστον ένα έτος προτού τα κράτη μέλη της Ένωσης ξεπεράσουν τα είκοσι θα συγκληθεί νέα Διακυβερνητική Διάσκεψη για να ρυθμιστούν τα θεσμικά προβλήματα που συνδέονται με τη διεύρυνση, κυρίως η στάθμιση των ψήφων και η σύνθεση της Επιτροπής. Επίσης, η επέκταση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία προβλήθηκε ως ουσιαστική προϋπόθεση για την ορθή λειτουργία των θεσμικών οργάνων σε μία διευρυμένη Ευρώπη.

Ίδιοι πόροι

Οι ίδιοι πόροι είναι τα έσοδα φορολογικής φύσεως που διατίθενται στην Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να καλύψει τη χρηματοδότηση των δαπανών της, τηρώντας το σημερινό ανώτατο όριο του 1,27% του κοινοτικού ΑΕΠ. Αρχικά ο κοινοτικός προϋπολογισμός εξαρτώταν από τις χρηματοδοτικές εισφορές των κρατών μελών. Βάσει της απόφασης της 21ης Απριλίου 1970, επετεύχθη οικονομική αυτονομία από την 1η Ιανουαρίου 1978. Από την ημερομηνία αυτή ο κοινοτικός προϋπολογισμός χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από τους ίδιους πόρους. Σήμερα περιλαμβάνονται στους ίδιους πόρους 4 στοιχεία:

- οι γεωργικοί δασμοί και οι εισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης: πρόκειται κατά κύριο λόγο για τους γεωργικούς τελωνειακούς δασμούς, καθώς και στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης των αγορών της ζάχαρης, για τις εισφορές κατά την παραγωγή και την αποθήκευση
- οι δασμοί: προέρχονται από την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου στις εισαγωγές από τρίτες χώρες
- ο φόρος ΦΠΑ: προέρχεται από την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή στη βάση ΦΠΑ του κάθε κράτους μέλους (το 1999 ο ενιαίος αυτός συντελεστής θα είναι 1%, προς είσπραξη επί βάσεως που δεν θα μπορεί να υπερβεί το 50% του ΑΕΠ)
- ο "τέταρτος πόρος": θεσπίστηκε το 1988 και πρόκειται για τον επιλεγόμενο "συμπληρωματικό" πόρο καθόσον ορίζεται σε συνάρτηση με τα τρία άλλα έσοδα του προϋπολογισμού. Βασίζεται στο ΑΕΠ και στην εφαρμογή ενός συντελεστή ο οποίος καθορίζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού, επί του ποσού των ΑΕΠ όλων των κρατών μελών.

Το 1999 τα έσοδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέρχονται σε 86 δισ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου το 48,1% προέρχονται από τον πόρο ΑΕΠ, το 35,2% από τον πόρο ΦΠΑ, το 13,8% από τους δασμούς και το 2,2% από τα γεωργικά έσοδα.

Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ)

Η κοινή γεωργική πολιτική ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας και αποσκοπεί στην υλοποίηση των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 39 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ιδίως με την κοινή

οργάνωση των γεωργικών αγορών. Αποτελεί μία από τις σημαντικότερες πολιτικές της Ένωσης (οι γεωργικές δαπάνες αποτελούν περίπου το 45% του κοινοτικού προϋπολογισμού). Στο επίπεδο της επεξεργασίας της υπόκειται στην διαδικασία λήψεως αποφάσεων που προβλέπει ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και τη διαβούλευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Υπό την προοπτική της διεύρυνσης έχει ξεκινήσει συζήτηση για τις πιθανές μεταρρυθμίσεις της σημερινής ΚΓΠ. Το πρόγραμμα δράσης Agenda 2000 παρουσιάζει με συγκεκριμένα στοιχεία μια μεταρρύθμιση της Κ.Γ.Π. Οι συζητήσεις βρίσκονται στο αρχικό τους στάδιο για ένα ουσιαστικό θέμα για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βασικοί λόγοι για τους οποίους πρέπει να αναμένεται ότι το Ευρώ τελικά θα γίνει ένα ισχυρό νόμισμα.

Ο πρώτος είναι η δημιουργία της ενιαίας κεφαλαιαγοράς στην Ευρώπη, που θα χαρακτηρίζεται από μεγάλη ρευστότητα, θα καθιστά σταδιακά πιο ελκυστική την τοποθέτηση κεφαλαίων σε τίτλους του Δημοσίου εκφραζόμενους σε ευρώ και θα αυξάνει τη συμμετοχή των τίτλων αυτών στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών.

Ο δεύτερος είναι το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής της Ευρώπης στο παγκόσμιο προϊόν και στο διεθνές εμπόριο, που θα οδηγήσει σε αυξημένη χρήση του Ευρώ ως λογιστικής μονάδας και ως μονάδας τιμολόγησης στο διεθνές εμπόριο.

Ο τρίτος λόγος είναι η επιθυμία των κεντρικών τραπεζών να διατηρούν σημαντικό μέρος των συναλλαγματικών διαθεσίμων τους σε ένα νέο νόμισμα, δηλ. σε Ευρώ.

Η σημερινή οικονομική συγκυρία στην Ευρώπη συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι το Ευρώ θα γίνει ένα ισχυρό νόμισμα στο εγγύς μέλλον. Στη ζώνη του ευρώ υπάρχει ήδη νομισματική σταθερότητα, ο ρυθμός αύξησης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος είναι ικανοποιητικός - το 1999 ήταν 2,3% και για το 2000 προβλέπεται ρυθμός αύξησης περίπου 3,5% - ενώ το συνολικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφανίζει πλεόνασμα. Επομένως θα ενισχυθεί διεθνώς η ζήτηση Ευρώ και, μόλις υπάρξουν σαφείς ενδείξεις υποχώρησης του ρυθμού ανόδου της αμερικανικής οικονομίας, το Ευρώ θα ανατιμηθεί.

Η συμμετοχή της χώρας μας στη ζώνη του Ευρώ θα της εξασφαλίσει νομισματική σταθερότητα, που είναι σημαντικό πλεονέκτημα, ιδιαίτερα για την Ελλάδα που επί ένα τέταρτο του αιώνα αντιμετώπιζε διψήφιο πληθωρισμό.

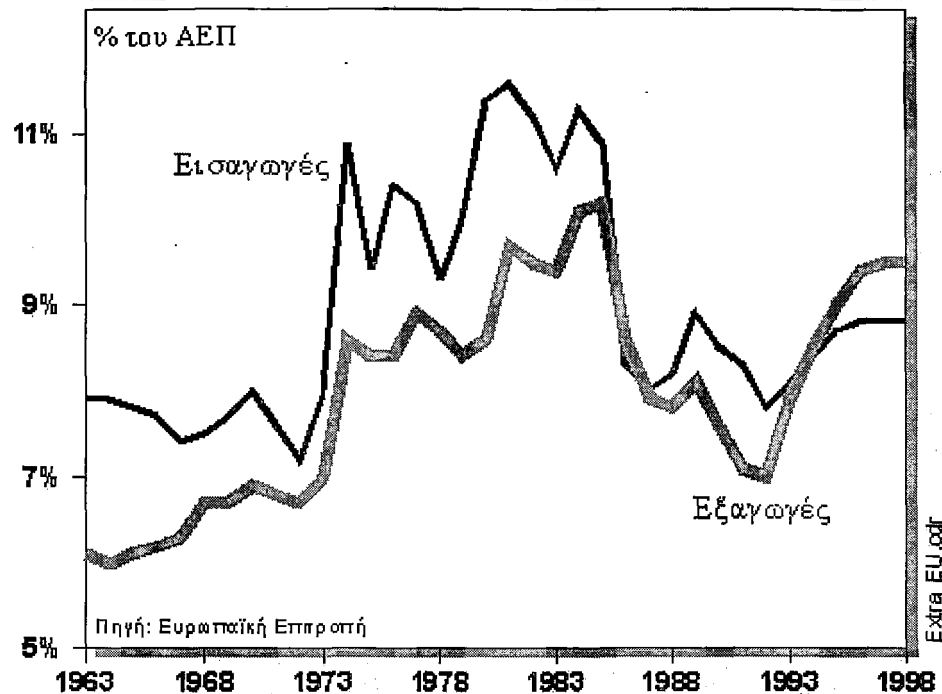
Η μείωση του πληθωρισμού και των επιτοκίων και η εξάλειψη της αβεβαιότητας για την εξέλιξη της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής έναντι του Ευρώ θα ενισχύσουν τις επιχειρηματικές επενδύσεις. Επίσης, θα επηρεάσουν ευνοϊκά τη συνολική δυναμική ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην αύξηση της απασχόλησης και στη μείωση της ανεργίας.

Η συμμετοχή σε μια αγορά περίπου 300 εκατομμυρίων καταναλωτών, στην οποία το ενιαίο νόμισμα καθιστά δυνατή τη σύγκριση των τιμών αγαθών και υπηρεσιών ανάμεσα στις χώρες-μέλη της ζώνης του Ευρώ, θα εντείνει τον ανταγωνισμό και θα αποβεί σε όφελος των πολιτών.

Η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων που θα δημιουργηθούν από τη συμμετοχή της χώρας μας στη ζώνη του Ευρώ θα εξαρτηθεί από τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπισθούν από τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής οι νέες προκλήσεις και ευκαιρίες κατά τα αμέσως επόμενα έτη αλλά και μετέπειτα. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον τομέα των ιδιωτικοποιήσεων και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για να προωθηθούν οι διαρθρωτικές αλλαγές και οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις, μένουν ακόμη πολλά να γίνουν για να αντιμετωπισθούν οι σημαντικές αδυναμίες που υπάρχουν.

Συνοψίζοντας, το Ευρώ είναι ένα νόμισμα διεθνούς εμβέλειας και χαρακτηρίζεται από εσωτερική σταθερότητα. Η μείωση της εξωτερικής του αξίας είναι υπερβολική και παροδική. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις έχουν επενδύσει κεφάλαια στις ΗΠΑ για να επωφεληθούν από τον υψηλό ρυθμό ανόδου της αμερικανικής οικονομίας. Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου επίσης κινήθηκαν προς τις ΗΠΑ λόγω της ανόδου της αμερικανικής χρηματιστηριακής αγοράς. Ήδη η τάση αυτή έχει αρχίσει να αντιστρέφεται.

Εμπόριο ΕΕ με τον υπόλοιπο κόσμο

Από μακροχρόνια άποψη, ωστόσο, η ζώνη του Ευρώ διαθέτει ένα πλεόνασμα στις τρέχουσες συναλλαγές της, το οποίο υπερέβη τα 100 δις δολάρια κατά το 1998.

Οι ΗΠΑ, αντιθέτως, διατηρούν ένα αυξανόμενο έλλειμμα που υπερβαίνει τα 200 δις δολάρια. Αυτός ο παράγοντας, των διαφορετικών επιδόσεων στο διεθνές εμπόριο, είναι σαφώς ευνοϊκός, λοιπόν, για την ΕΕ, και μακροπρόθεσμα θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά το δολάριο. Βεβαίως, κάτι τέτοιο δεν θα συμβεί για όσο καιρό το αμερικανικό έλλειμμα στις τρέχουσες συναλλαγές καλύπτεται από τις εισροές ιδιωτικών κεφαλαίων. Σε τελευταία, όμως, ανάλυση, δηλαδή στην μακροχρόνια διάρκεια, ο αποφασιστικός παράγοντας είναι το θεμελιώδες δεδομένο του ελλείμματος ή του πλεονάσματος στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών.

Η ύπαρξη του κοινού νομίσματος αναβαθμίζει, επομένως, την θέση της ΕΕ στην παγκόσμια οικονομία με περισσότερους τρόπους: προσδίδει στην ζώνη του ευρώ περισσότερους βαθμούς ελευθερίας στην άσκηση κοινής (ευρωπαϊκής) οικονομικής πολιτικής, επιταχύνει την εμπορική ολοκλήρωση της Ευρώπης, ενισχύει την θέση της ως εμπορικού συνασπισμού. Επιπλέον, υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι το ευρώ θα είναι ένα ισχυρό νόμισμα, ή έστω, ότι δεν θα είναι αδύναμο.

Υπάρχουν όμως και προβλήματα και προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Οι βασικές προκλήσεις αφορούν:

(1) Τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και εργασίας για την επίτευξη συνθηκών πλήρους απασχόλησης. Η αποτελεσματική λειτουργία των αγορών δεν παίζει μόνο σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της ανεργίας αλλά είναι απαραίτητη για να μπορέσουν να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που παρέχει η υιοθέτηση του Ευρώ, η παγκοσμιοποίηση και οι νέες τεχνολογίες.

(2) Τη μετάβαση σε μια οικονομία βασισμένη στη γνώση. Η εισαγωγή καινοτομιών και η προώθηση της γνώσης ολοένα και περισσότερο αποτελούν παράγοντες που συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, στη μείωση της ανεργίας και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Η Ελλάδα πρέπει να καλύψει την υστέρηση που παρουσιάζει σε σχέση με τις προηγμένες χώρες τόσο ως προς τις δυνατότητες εισαγωγής καινοτομιών όσο και ως προς την παραγωγή και διάδοση της τεχνολογίας της πληροφορικής και των επικοινωνιών. Για το λόγο αυτό πρέπει να συνεχισθούν οι προσπάθειες για την αναμόρφωση του συστήματος εκπαίδευσης και της κατάρτισης σύμφωνα με τις ανάγκες της παραγωγής. Απαιτούνται επίσης περαιτέρω μέτρα ώστε να αυξηθούν οι επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη. Υπάρχουν και άλλες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπισθούν όπως είναι οι επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού στο ασφαλιστικό σύστημα και στα δημόσια οικονομικά, καθώς επίσης και η ανάγκη βελτίωσης της κοινωνικής συνοχής.

Πώς διαγράφεται το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δύο θεμελιώδη ερωτήματα σχετικά με το μέλλον της οικονομική πολιτικής στην Ευρώπη είναι πώς θα επιδράσει το ευρώ στο διεθνές εμπόριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με ποιο τρόπο ακριβώς τρόπο θα μετατραπεί η θέση της ΕΕ στον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Η ικανότητα της ΕΕ να διεκδικήσει την παγκόσμια οικονομική ηγεμονία θα εξαρτηθεί από την ικανότητα της να συγκεντρώσει πέντε προϋποθέσεις: την "κρίσιμη μάζα" πληθυσμού και παραγωγής, την παραγωγική ανωτερότητα, την δυνατότητα

άσκησης σχετικά αυτόνομης (δηλαδή σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητης από το διεθνές περιβάλλον) οικονομικής πολιτικής, την συγκρότηση ενός ισχυρού εμπορικού συνασπισμού με παγκόσμια επιρροή, την χρηματιστική ισχύ και την καθιέρωση του ευρώ ως μέσου διεθνών πληρωμών εναλλακτικά προς το δολάριο.

Σε ότι αφορά το μέγεθος, η ζώνη του ευρώ έχει πληθυσμό κατά τι μεγαλύτερο από τον αντίστοιχο των ΗΠΑ, ενώ το Ακαθάριστο Προϊόν της είναι κατά τι μικρότερο από το αντίστοιχο αμερικανικό. Η συνολική της εμπορική ισχύς (δηλαδή το εμπόριό της με τον υπόλοιπο κόσμο, εξαιρουμένου του ενδοκοινοτικού εμπορίου) υπερβαίνει ελαφρώς την ισχύ των ΗΠΑ. Επομένως, από άποψη μεγέθους, οι δείκτες της ΕΕ είναι συγκρίσιμοι με τους αντίστοιχους της αμερικανικής οικονομίας, θα βελτιώνονται δε στον βαθμό που θα αυξάνεται ο αριθμός των χωρών που θα προσχωρούν στην ζώνη του ευρώ.

Αυτή όμως η κατάσταση δεν είναι στατική: Με την ύπαρξη του κοινού νομίσματος, το εμπόριο μεταξύ των έντεκα χωρών δεν θα απαιτεί την αγορά ή την πώληση συναλλάγματος, ούτε οι συναλλαγές θα υπόκεινται σε αβεβαιότητες που σχετίζονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Για τους λόγους αυτούς, αλλά και επειδή οι τιμές θα είναι εκπεφρασμένες στο ίδιο νόμισμα και θα επιτρέπουν έτσι ευκολότερες συγκρίσεις, οι επιχειρήσεις της ζώνης του ευρώ θα εμπορεύονται πιο εύκολα μεταξύ τους, όπως εξάλλου και οι καταναλωτές κάθε χώρας θα αγοράζουν ευκολότερα τα προϊόντα των άλλων δέκα χωρών.

Εν ολίγοις, το εμπόριο μεταξύ των 11 χωρών της ζώνης του ευρώ, κατά πάσα πιθανότητα θα αυξηθεί ταχύτερα από ότι με τις άλλες περιοχές του πλανήτη. Αυτό σημαίνει ότι το εμπόριο που θα πραγματοποιείται στο εσωτερικό της ζώνης ευρώ, ως ποσοστό του συνολικού εμπορίου της ίδιας ζώνης, θα αυξάνεται. Η εισαγωγή του κοινού νομίσματος θα ευνοήσει, λοιπόν, την περαιτέρω μείωση του βαθμού διεύθυνσης των εισαγωγών στην ΕΕ και θα καταστήσει την ζώνη του ευρώ περισσότερο κλειστή ως προς τις άλλες περιοχές της παγκόσμιας εμπορικής "τριάδας" (ΕΕ, ΗΠΑ, Νοτιοανατολική Ασία). Όπως φαίνεται στο σχετικό διάγραμμα, το εμπόριο της ΕΕ με τον υπόλοιπο κόσμο έχει μειωθεί ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '80. Η ζώνη του ευρώ, σε σύγκριση με κάθε μία από τις χώρες που την συγκρότησαν, θα είναι μια πολύ πιο κλειστή οικονομία καθότι το αμοιβαίο εμπόριο των εν λόγω χωρών, υπό καθεστώς ΟΝΕ, θα μετατραπεί σε εσωτερικό εμπόριο.

Απορρέουν από αυτά, δύο συμπεράσματα:

Πρώτον, ότι οι φορείς της οικονομικής πολιτικής θα ανησυχούν για τις διακυμάνσεις του ευρώ, λιγότερο από ότι ανησυχούσαν μέχρι σήμερα για τις διακυμάνσεις των εθνικών τους νομισμάτων.

Δεύτερον, ότι η άσκηση οικονομικής πολιτικής στο εσωτερικό της ζώνης του ευρώ αποκτά έναν πρόσθετο βαθμό ελευθερίας, ο οποίος σχετίζεται με την διαχείριση της συνολικής ζήτησης της οικονομίας.

Αυτό το τελευταίο, σημαίνει με τη σειρά του, δύο πράγματα:

Πρώτον, ότι διανοίγεται ο δρόμος για την άσκηση περισσότερο επεκτατικών πολιτικών (δηλαδή πολιτικών που αποσκοπούν στην τόνωση της παραγωγής και της απασχόλησης μέσω αυξήσεων στην ζήτηση), εφ' όσον ο πολιτικός συσχετισμός δυνάμεων το επιτρέψει. Πρόκειται για ένα προφανώς ακούσιο αποτέλεσμα της νεοφιλελεύθερης πολιτικής που υποδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο συγκροτείται η ONE.

Δεύτερον, ότι υπάρχουν περισσότεροι βαθμοί ελευθερίας στην άσκηση αυτόνομης (δηλαδή σε μεγάλο βαθμό ανεξάρτητης από το διεθνές περιβάλλον) νομισματικής, συναλλαγματικής, δημοσιονομικής και εισοδηματικής πολιτικής.

Αυτή, όμως, η ύπαρξη μεγάλου αριθμού βαθμών ελευθερίας στην άσκηση αυτόνομης οικονομικής πολιτικής, αποτελεί ένα ακόμη από τα βασικά στοιχεία για την διεκδίκηση της ηγεμονίας. Είναι φανερό ότι μέσω της ίδιας διαδικασίας ενισχύονται και οι άλλες προϋποθέσεις της ηγεμονίας: δηλαδή, η συγκρότηση ενός ισχυρού εμπορικού πόλου και η διεκδίκηση για το ευρώ ενός ρόλου εναλλακτικού, αντίστοιχου, και τελικά ανταγωνιστικού ως προς το δολάριο. Σε αυτό το παιχνίδι, αποκτά μεγάλη σημασία η συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου, που ποικίλει παράγοντες την καθορίζουν και πρόκειται να την καθορίσουν.

Η Κοινή Πορεία της Ευρωπαϊκής και της Ελληνικής Οικονομίας

Η πορεία της Ευρωπαϊκής οικονομίας τα επόμενα χρόνια θα εξαρτηθεί από το βαθμό ενσωμάτωσης των οικονομιών της Ένωσης στο πλαίσιο της ONE, από την ολοκλήρωση και τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και από την ικανότητα των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των κυβερνήσεων των κρατών-μελών της να

εφαρμόσουν με επιτυχία τις κοινές πολιτικές για τον ανταγωνισμό, για το περιβάλλον, για τη γεωργία, για τα διευρωπαϊκά δίκτυα, για την έρευνα και την τεχνολογία.

Το μακροοικονομικό περιβάλλον, μετά από μία συνεχή πολυετή προσπάθεια μείωσης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και παγίωσης της νομισματικής σταθερότητας, είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό. Η υιοθέτηση από τον Ιανουάριο του 1999, από 11 χώρες της Ένωσης ενός ενιαίου νομίσματος αποτελεί όχι μόνο κορυφαίο ιστορικό και πολιτικό γεγονός, αλλά και σαφή απόδειξη του προχωρημένου βαθμού ενσωμάτωσης των οικονομιών τους και ισχυρή δέσμευση για μία κοινή πορεία στο μέλλον.

Στην ευρωπαϊκή πορεία για το μέλλον αναμένεται να βαδίσουν και οι υπόλοιπες χώρες της Ένωσης και μεταξύ αυτών πρώτη η Ελλάδα η οποία αναμένεται να υιοθετήσει το Ευρώ τον Ιανουάριο του 2001 . Το ίδιο ισχύει και για τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και την Κύπρο οι οποίες θα προσχωρήσουν σταδιακά στην Ένωση.

Εν τούτοις , δεν πρέπει να παραβλέπουμε ότι στην Ευρώπη δεν έχουμε μόνο κοινά σημεία, αλλά και διαφορές. Διαφορές οι οποίες πηγάζουν από διαφορετικά σημεία εκκίνησης των οικονομιών και κοινωνιών μας. Κατά συνέπεια κλειδί για την επιτυχία μιας κοινής μελλοντικής πορείας είναι οι στόχοι στους οποίους θα επικεντρωθεί η πολιτική ενοποίησης για τα επόμενα χρόνια και η αποτελεσματικότητα με την οποία θα επιτευχθούν αυτοί. Στη βάση αυτή έχει τεράστια σημασία η απάντηση που θα καταφέρει να δώσει η Ένωση σε κρίσιμα ζητήματα που απασχολούν τους Ευρωπαίους πολίτες καθώς και η χώρα μας σε σχέση με τα εθνικά ζητήματα και προτεραιότητες.

Σ' αυτή τη λογική, πρώτον, το θέμα της απασχόλησης αναδεικνύεται σε κεντρικό ζήτημα των ευρωπαϊκών οικονομιών. Εύλογα προσδοκάται ότι μετά από μία προηγούμενη περίοδο σύγκλισης όλων των οικονομιών της Ένωσης προς τους στόχους της νομισματικής και δημοσιονομικής σταθερότητας, για την εδραίωση της εμπιστοσύνης στην επιτυχία του ενιαίου νομίσματος, ο στόχος της ενίσχυσης της απασχόλησης θα πρέπει να αποτελέσει την πρώτη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής της Ένωσης.

Δεύτερον, ο στόχος της απασχόλησης πρέπει να επιτευχθεί σε συνδυασμό με ικανοποιητικές και αυξανόμενες αμοιβές εργασίας και εισοδήματα. Η Ευρώπη πρέπει να διαφυλάξει τον κοινωνικό χαρακτήρα της και να αμυνθεί απέναντι στον κίνδυνο του φαινομένου των εργαζομένων - φτωχών.

Τρίτον, για να επιτευχθούν τα παραπάνω, η ενίσχυση της παραγωγικότητας κατά κύριο λόγο και της ανταγωνιστικότητας γίνεται ακόμη πιο επιτακτική. Τυχόν σοβαρές καθυστερήσεις στα πεδία αυτά, θα μπορούσαν να αναδείξουν σε μοναδικά εργαλεία προσαρμογής την αύξηση της ανεργίας ή τη μείωση των πραγματικών μισθών, με ευνόητες επιπτώσεις για οποιαδήποτε προοπτική σύγκλισης. Μόνο ένα παραγωγικό σύστημα και μορφές οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας που θα έχουν την ικανότητα να λειτουργούν ανταγωνιστικά μπορούν να αποτρέψουν την προοπτική της κοινωνικής και οικονομικής απόκλισης και να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών οικονομιών.

Τέταρτον, το θέμα της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής έχει καταλυτικό ρόλο. Οι προσπάθειες και τα βάρη της σύγκλισης σε πολλές περιπτώσεις υπήρξαν ασύμμετρα στο βαθμό που οι εθνικές οικονομίες ξεκινούσαν τη πορεία προς τη σύγκλιση από διαφορετικά σημεία εκκίνησης. Γι'αυτούς, βεβαίως, τους λόγους δόθηκε από την Ένωση μια σημαντική υποστήριξη στις χώρες και στις περιοχές που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα οικονομικής ανάπτυξης. Αυτή η υποστήριξη θα πρέπει να συνεχιστεί και την επομένη περίοδο. Η κοινή πορεία προς το μέλλον και η αυξανόμενη ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών οικονομιών πρέπει να διασφαλίζει μια δίκαιη κατανομή των αποτελεσμάτων σε όλους τους πολίτες και σε όλες τις περιοχές και τα κράτη-μέλη της Ένωσης.

Η μελλοντική πορεία της Ελληνικής οικονομίας εξαρτάται από την ικανότητα επιτυχούς ενσωμάτωσής της στην οικονομική ένωση. Πιο συγκεκριμένα εξαρτάται από την ικανότητα της χώρας να πορεύεται ως μέλος της ΟΝΕ χωρίς να κινδυνεύει να διευρύνει τις διαφορές της με τις άλλες χώρες.

Μ'αυτά τα δεδομένα, το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ελλάδας για την περίοδο 2000-2006 δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στον προγραμματισμό έργων και δράσεων και στην αντίστοιχη χρηματοδότησή τους, αλλά οφείλει επιπλέον να προβλέπει και να δρομολογεί μια σειρά μεταρρυθμίσεων που αφορούν σε όλους τους θεσμούς της οικονομίας, στη λειτουργία των αγορών αγαθών και υπηρεσιών, των αγορών χρήματος και κεφαλαίων, στην αγορά εργασίας και στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, στη μακροχρόνια ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στην ενεργότερη συμμετοχή των γυναικών στην αναπτυξιακή διαδικασία και τέλος και το σημαντικότερο απ' όλα στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών.

Ελλάδα, Εθνική Στρατηγική Εξαγωγών (Ε.Σ.Ε.)

Η σταδιακή απελευθέρωση των αγορών έχει διαμορφώσει ένα νέο πλαίσιο εντονότατου διεθνούς ανταγωνισμού για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, τα οποία διαθέτουν σήμερα οι επιχειρήσεις αναμένεται να περιοριστούν και να διαρκούν. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η υιοθέτηση της έννοιας της Εθνικής Στρατηγικής Εξαγωγών (Ε.Σ.Ε.)⁸ καθίσταται επιτακτικότερη από ποτέ.

Η τελευταία εικοσαετία χαρακτηρίζεται από το ήδη γνωστό σε όλους φαινόμενο της "παγκοσμιοποίησης". Το γεγονός αυτό, έχει αναδείξει ως θέμα μείζονος προτεραιότητας το σχεδιασμό εθνικών στρατηγικών προώθησης των εξαγωγών.

Οι κύριοι άξονες της Εθνικής Στρατηγικής Εξαγωγών πρέπει να αφορούν:

- τη θεώρηση της επιχειρηματικής εξωστρέφειας ως πρωταρχική προτεραιότητα
- την ιεράρχηση προτεραιοτήτων ως προς τους κλάδους και τις χώρες
- τη συστηματική και προγραμματισμένη επιδίωξη μετρήσιμων στόχων
- την καθιέρωση μιας εθνικής πολιτικής μάρκετινγκ και προβολής των ελληνικών προϊόντων
- τη βελτίωση των υποδομών για την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και προστιθεμένης αξίας
- τη χορήγηση κινήτρων για την ανάπτυξη των συνεργασιών

Ακόμη, στην αύξηση των εξαγωγών μπορεί να συμβάλλει η σύγχρονη τεχνολογία και οι σύγχρονες πρακτικές προώθησης και διάθεσης των προϊόντων⁹. Παρακάτω αναφέρουμε τη σημασία του ηλεκτρονικού εμπορίου και των *logistics*.

⁸ Η έννοια της Εθνικής Στρατηγικής Εξαγωγών δεν είναι θεωρητικά τουλάχιστον, άγνωστη στις ελληνικές Αρχές. Αυτό άλλωστε αποδεικνύεται από τη συγκρότηση του Συμβουλίου Εξαγωγών το 1985. Ωστόσο, το Συμβούλιο Εξαγωγών, παρά τους φιλόδοξους "καταστατικούς" σκοπούς του, δεν απέδωσε, κατά γενική ομολογία, τα αναμενόμενα.

⁹ Σύμφωνα με τα συμπεράσματα από το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ανάπτυξης Εξαγωγών, που πραγματοποιήθηκε στις 12-12-2001 στην Αθήνα

Η σημασία του ηλεκτρονικού εμπορίου στην ανάπτυξη των εξαγωγών είναι μεγάλη και η τάση προς το ηλεκτρονικό εμπόριο θα αυξάνεται με την:

- Παγκόσμια παρουσία της επιχείρησης (μάρκετινγκ)
- Εύρεση επιχειρηματικών εταίρων (προμηθευτές / αγοραστές)
- Διεκπεραίωση συναλλαγών (ανταλλαγή παραστατικών)
- Συμμετοχή στις δυναμικές παγκόσμιες αγορές (e-marketplaces)
- Παράδοση ψηφιακών προϊόντων / υπηρεσιών

Τα **Logistics** και η δυνατότητες που παρέχουν, είναι μια από τις γενεσιουργές αιτίες την ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου και των εξαγωγικών και εισαγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και της ανάπτυξης των Εφοδιαστικών Αλυσίδων. Μια σωστά οργανωμένη εξαγωγική δραστηριότητα και τα εμπλεκόμενα σε αυτήν Logistics δεν μπορούν να κάνουν το προϊόν ποιοτικά καλύτερο. Μπορούν όμως να το κάνουν περισσότερο ανταγωνιστικό αν το παραδώσουν στην ίδια ακριβώς κατάσταση, όπως το παρέλαβαν, στον μικρότερο και σαφώς προκαθορισμένο χρόνο (αξιοπιστία παράδοσης) και με το χαμηλότερο κόστος.

Κύρια προτεραιότητα της *ελληνικής εθνικής στρατηγικής εξαγωγών* θα πρέπει να αποτελεί η εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας. Και αυτό διότι ζούμε σε μία εποχή που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση, το ελεύθερο εμπόριο και την πτώση των "τειχών" και των συνόρων.

Η πορεία των ελληνικών εξαγωγών τα τελευταία χρόνια – Τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν

Η πορεία των ελληνικών εξαγωγών κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας δεν θα πρέπει να θεωρείται ικανοποιητική. Η στατιστική ανάλυση της πορείας των ελληνικών εξαγωγών διαπιστώνει μία σαφή μείωση της ανταγωνιστικότητας, η οποία δεν οφείλεται μόνο στην πολιτική της "σκληρής"

δραχμής (πριν την εισαγωγή του Ευρώ) αλλά και στην αδυναμία προσαρμογής αρκετών προϊόντων μας στις απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς.

Επιπλέον, η ελληνική επιχείρηση συνεχίζει σήμερα να αντιμετωπίζει σειρά αντικινήτρων, τα οποία επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα και ανάπτυξη της και η άρση αυτών κρίνεται επιτακτική με σκοπό τη δημιουργία ενός ευνοϊκού και σταθερού περιβάλλοντος.

Η βελτίωση του καθεστώτος ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, η βελτίωση της υποδομής των τελωνείων, η καθιέρωση απλουστευμένων τελωνειακών διαδικασιών, η βελτίωση του εφαρμοζόμενου συστήματος από τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες σχετικά με τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, η ολοκλήρωση υποδομών στις μεταφορές για ταχύτερη και οικονομικότερη μεταφορά προϊόντων, η ευνοϊκότερη τραπεζική χρηματοδότηση επιχειρήσεων, η κατάργηση υφιστάμενων επιβαρύνσεων και η ουσιαστική και αποτελεσματική αξιοποίηση υπαρχόντων μηχανισμών προώθησης των ελληνικών εξαγωγών, όπως οι πιστωτικές διευκολύνσεις και οι εταιρίες διεθνούς εμπορίου, αποτελούν ορισμένα από τα αιτήματα των Ελλήνων εξαγωγέων, τα οποία μάλιστα υφίστανται εδώ και χρόνια χωρίς να έχουν ακόμη ικανοποιηθεί.

Οι συνθήκες της παγκοσμιοποίησης έχουν καταστήσει επιτακτικότερη όσο ποτέ την ανάγκη επίλυσης των προβλημάτων των εξαγωγικών επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν όχι μόνο τον διεθνή αλλά και τον ενδοκοινοτικό ανταγωνισμό, αγωνιζόμενοι συχνά με άνισους σε σχέση με τις επιχειρήσεις άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όρους. Η ομοιόμορφη εφαρμογή και στην χώρα μας κανόνων και πρακτικών που ισχύουν στις άλλες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δημιουργία του αναγκαίου θεσμικού πλαισίου, η απλούστευση γραφειοκρατικών διαδικασιών, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η κατάρτιση και επιμόρφωση των κρατικών υπηρεσιακών παραγόντων αλλά και η αλλαγή της υφιστάμενης νοοτροπίας μπορούν με βεβαιότητα να οδηγήσουν στην επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου: την άρση των υφιστάμενων αντικινήτρων και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας επιτυγχάνεται με μείωση του μη εμπορικού κόστους, με μείωση του κόστους συναλλαγών, με αποτελεσματική ασφάλιση των εξαγωγικών πιστώσεων, με τη βελτίωση των τελωνείων και των μεταφορών και με την απλούστευση των εξαγωγικών διαδικασιών. Οι δυνατότητες της εσωτερικής αγοράς αναπτύσσονται με κλαδική χρηματοδότηση, με την ανάπτυξη

νέων προϊόντων και της επιχειρηματικότητας, με την κάθετη και οριζόντια δικτύωση των επιχειρήσεων (clustering), μέσω των κοινών ομάδων προώθησης των προϊόντων, με τη στήριξη νέων εξαγωγέων και την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων.

Οι Ευκαιρίες - Προοπτικές για τις Ελληνικές Εξαγωγικές Επιχειρήσεις

Η κατάλληλη στιγμή για τη μεγάλη ώθηση στην εξωστρέφεια της οικονομίας μας, είναι τώρα που η Ελλάδα συμμετέχει στην ΟΝΕ και αρχίζει η εποχή του Ευρώπης.

Στην προσπάθεια της μεγάλης εκκίνησης, σημαντικό ρόλο θα παίξουν η διεθνής θέση της χώρας η οποία επηρεάζεται άμεσα από το κύρος και την αξιοπιστία της εξωτερικής της πολιτικής, καθώς επίσης και η συνεργασία των ελληνικών και των ομογενειακών επιχειρήσεων.

Καθώς η διεύρυνση των εξαγωγικών δραστηριοτήτων επιδιώκεται κυρίως στις χώρες της ΝΑ Ευρώπης, η Ελλάδα αποκτά πλεονεκτήματα γιατί έχει υψηλή αποδοχή στην εν λόγω περιοχή.

Η εμπειρία σε σχέση με την Ευρωπαϊκή αγορά, έχει δείξει ότι κάθε διεύρυνση της Ε.Ε. αποφέρει σημαντικά οφέλη στο εμπόριο. Η 5η διεύρυνση είναι η μεγαλύτερη και άρα αυτή με τις μεγαλύτερες προκλήσεις στην ιστορία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Στο νέο οικονομικό περιβάλλον, αν οι επιχειρήσεις μας συνεχίζουν να βασίζονται αποκλειστικά και μόνο στις δικές τους δυνάμεις, θα οδηγούνται συνεχώς στο δρόμο των χαμένων ευκαιριών και του αυξανόμενου κόστους λειτουργίας, δηλαδή στην περιθωριοποίηση τους από πλευράς ανταγωνιστικότητας και κατά συνέπεια στο θάνατο. Αυτό θα πει, ότι ο Έλληνας επιχειρηματίας οφείλει να απεμπλακεί από τις αγκυλώσεις του παρελθόντος και να συντονίζει τις ενέργειες του στην αναζήτηση ελκυστικών ευκαιριών, με παράλληλη ανάπτυξη επικερδών στρατηγικών Μάρκετινγκ.

Ωστόσο, το δυσάρεστο είναι ότι τους επιχειρηματίες μας στην πλειοψηφία

χαρακτηρίζει ένα έλλειμμα στη διαχείριση της αλλαγής ,που συντελείται με φρενήρη ρυθμό σ' όλα τα επίπεδα και σ' όλες τις γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη μας.

Είναι αναγκαία η ενθάρρυνση της παραγωγικής, εξαγωγικής και εν γένει, επενδυτικής δραστηριότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, μέσω πρωτοβουλιών που θα αφορούν είτε στη σύναψη συμμαχιών μέσω joint ventures, είτε στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την δημιουργία εταιρικών επιχειρηματικών κεφαλαίων. Όμως, και οι δύο αυτές δράσεις, προϋποθέτουν την προαγωγή νέων και επωνύμων προϊόντων, τη βελτίωση της διπλωματικής υποστήριξης των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων στο εξωτερικό, καθώς επίσης και της αύξησης των πιστωτικών γραμμών προς τις χώρες αυτές.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις πληροφορικής πρέπει να κοιτάζουν προς τα έξω. Κάτω από την νοοτροπία της παγκόσμιας οικονομίας και αγοράς αλλά και την επίγνωση της παγκόσμιας κριτικής και δοκιμασίας, μπορούμε να πετύχουμε εξαγωγές πληροφορικής με πολύ μεγάλη προστιθέμενη αξία, μέσω της διαφοροποίησης και εξειδίκευσης, αλλά και μέσω της απόλυτης προσήλωσης στη λεπτομέρεια και την ποιότητα.

Η παραδοσιακή μορφή των ελληνικών εξαγωγών που απευθύνεται στους Έλληνες της διασποράς, στην Μ. Ανατολή κυρίως, και σε μεγάλο βαθμό στις χώρες της Ε.Ε. και κυρίως στην Γερμανία για τα φρέσκα ελληνικά φρούτα είναι πολύ μικρές για να βασισθεί η ελληνική οικονομία. Η μόνη παραδοσιακή μορφή παρέμεινε η Κλωστοϋφαντουργία, λόγω της τοπικής παραγωγής βάμβακος.

Χρειαζόμαστε λοιπόν νέες μορφές εξαγωγών που θα αξιοποιήσουν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που προαναφέραμε στους δύο βασικούς οικονομικούς εταίρους μας την Ε.Ε. και τα πρώην Σοσιαλιστικά Κράτη. Οπότε θα μπορούσαμε να πούμε ότι και στις δύο αυτές κατευθύνσεις οι αποδόσεις για την ελληνική οικονομία θα έρθουν μέσα από επενδύσεις στις επιμέρους αγορές.

Έτσι, ευκαιρίες δημιουργούνται και προοπτικές παρουσιάζονται στα Βαλκάνια (κυρίως στην Τουρκία, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία), την Εγγύς Ανατολή (και την Κύπρο), τη Βόρεια Αφρική, αλλά και σε απαιτητικές, αλλά εξαιρετικά ενδιαφέρουσες αγορές όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Σε αντιδιαστολή με όλα τα στοιχεία και τις τάσεις του εξαγωγικού μας εμπορίου φαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει η γεωγραφική περιοχή με τις

καλύτερες προοπτικές εξαγωγικής αύξησης και ακολουθούν τα Βαλκάνια, η Βόρεια Αμερική και η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.¹⁰

Οι Έλληνες επιχειρηματίες έχουν δύο δυνατότητες:

- 1) Την ηλεκτρονική ανάπτυξη των δικών τους καναλιών προώθησης.
- 2) Την ένταξή τους σε μία συνολικότερη ηλεκτρονική προσπάθεια δικτύωσης.

Η ηλεκτρονική δικτύωση με έμφαση στην ποιότητα μπορεί να προσδώσει στα ελληνικά προϊόντα το συγκριτικό πλεονέκτημα που τόσα χρόνια αναζητούν για να απαντήσουν στη διεθνή πρόκληση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η στρατηγική αντιμετώπιση των εξαγωγών, όπως αντίστοιχα και της προσέλκυσης επενδύσεων από το εξωτερικό, είναι σήμερα περισσότερο αναγκαία από ποτέ. Θα είναι δε θανάσιμο λάθος για τη χώρα μας και τις ελληνικές επιχειρήσεις αν τους τομείς αυτούς τους αφήναμε έρμαιο σε ευκαιριακούς

¹⁰ Σύμφωνα με στοιχεία του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος

χειρισμούς, σε αυτοσχεδιασμούς και σε κερδοσκοπικές διαθέσεις. Ο λόγος είναι απλός, η συρρίκνωση των ρυθμών οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως, ενδέχεται να αποβεί μακροχρόνια απειλή, καθώς οι καταναλωτικές συνήθειες και διαθέσεις είναι πιθανό να αλλάξουν ριζικά.

Το ότι ο κόσμος δεν είναι ίδιος μετά την 11^η Σεπτεμβρίου είναι πλέον γεγονός και στον χώρο της οικονομίας γενικά, αλλά πιο ειδικά στον τομέα των καταναλωτικών συνηθειών. Η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και η ύφεση θα εντείνει πιο πολύ τον ήδη έντονο ανταγωνισμό διεθνώς. Η μόνη απάντηση, σ' αυτή την απειλητική πραγματικότητα είναι η εκπόνηση και υλοποίηση μιας μακροχρόνιας εξαγωγικής στρατηγικής που αναφορικά με τις εξαγωγές.

Τα παραδείγματα, καθώς και οι εμπειρίες που συγκέντρωσαν χώρες σαν την Ιρλανδία, την Ολλανδία και τη Φιλανδία όσον αφορά στην εξαγωγική στρατηγική τους, μπορούν και πρέπει να χρησιμοποιηθούν, αρχικά από την πολιτεία και στη συνέχεια από τους φορείς και τις ίδιες τις επιχειρήσεις

Έτσι οι ελληνικές επιχειρήσεις δύναται να βγουν από το στενό δρομάκι, όπου βαδίζουν και να οδηγηθούν στη λεωφόρο της εξαγωγικής ανάπτυξης, στη λεωφόρο της επιτυχίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Βάμβουκας Γεώργιος Α., *Το Διεθνές Οικονομικό σύστημα, Θεωρία και Εφαρμογές*, Εκδόσεις Κ. & Π. Σμπίλιας, « Το Οικονομικό », Αθήνα 1997.
- Γιαννακόπουλος Νικόλαος, *Μαθήματα Θεωρίας και Διεθνούς Εμπορίου*, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Πειραιάς 1989.

- Εμμανουήλ Αργύρης, *Η άνιση ανταλλαγή, δοκίμιο για τους ανταγωνισμούς στις διεθνείς σχέσεις*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1978.
- Καραντώνης Ηλίας, *Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις*, τόμος Α', *Η καθαρή Θεωρία του Διεθνούς Εμπορίου, Με ειδική αναφορά στις αναπτυσσόμενες χώρες*, Θεσσαλονίκη 1990.
- Λιανός Θεόδωρος, Θεοφάνης Μπένος, *Μακροοικονομική Ανάλυση και Δημοσιονομική Πολιτική*, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 1979.
- Λιοδάκης Γ., *Κριτική της θεωρίας του Διεθνούς Εμπορίου. Η περίπτωση της Ελλάδας 1950-1975*. Εκδόσεις Α.Τ.Ε., Αθήνα 1985.
- Μηλιός Γιάννης, Ηλίας Ιωακείμογλου, *Η Διεθνοποίηση του Ελληνικού Καπιταλισμού και το Ισοζύγιο Πληρωμών*, Εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1990.
- Μορφοβασίλης Δημήτρης, *Διεθνές Εμπόριο*, Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα 1991.
- Νικολαΐδης Φαίδων, *Σκληρές Διαπραγματεύσεις για ΕλευθεροΠαγκόσμιο Εμπόριο*, Σειρά της Εταιρείας Κοινωνικών και Οικονομικών Μελετών Ε.Κ.Ο.ΜΕ., εκδόσεις Παπαζήση 1989.
- Γ. Β. Παπαδιοδώρου, *Διεθνές Εμπόριο, Οι εξωτερικές συναλλαγές της Ελλάδας*, Εκδόσεις Ζυγός, Θεσσαλονίκη 2002
- Πουρναράκης Ευθύμιος, *Διεθνείς οικονομικές Σχέσεις. Θεωρία και Πολιτική*, Εκδόσεις Παπαζήση 1981.
- Πουρναράκης Ευθύμιος, *Διεθνή Οικονομικά, Μια εισαγωγική Προσέγγιση*, Εκδόσεις Σμπίλιας το «Οικονομικό», Αθήνα 1981.
- Σκούντζος Θεόδωρος Α., *Στρατηγική Οικονομικής Ανάπτυξης*, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Πειραιάς 1990.

Ξένη

- Baran Paul A., *Economie Politique de la Croissance*, Editions François Maspero, Paris 1979.
- Chacholiades M., *Principes of International Economics* Mc. Graw – Hill, 1981 σελ.153-160. Αναφέρεται στο Διεθνής Οικονομική Κείμενα ανάλυσης και πολιτικής, τόμος πρώτος Επιμέλεια Κωστής Βαΐτσος, Αχιλλέας Μητσός, σελ.304-311.
- Dos Santos, Theotonio, 1970, *The Structure of Dependence*, American Economics Review 60:231-236.
- Gilpin Robert, *Η Πολιτική Οικονομία των Διεθνών Σχέσεων*, Β' Τόμος, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 1999
- Harris Laurence, *Το Ισοζύγιο Πληρωμών και το Διεθνές Οικονομικό Σύστημα*, Στο F. Green – P. Nore, *Τα Οικονομικά Χωρίς Προσωπείο*, Εκδόσεις Κάλβος, Αθήνα 1980
- Hume David, *Δοκίμια Οικονομικά, Ιστορικά , Πολιτικοκοινωνικά*, Εκδόσεις Παπαζήση 1979

Περιοδικά

▪ Οικονομικός Ταχυδρόμος

2001

- Το μεγάλο άλμα της ελληνικής οικονομίας , (φ.30, σελ.087)
- Μονόδρομος η ανταγωνιστικότητα στο περιβάλλον της ΟΝΕ , (φ.30, σελ.098)
- Και όμως, πρέπει να γίνουμε...Ιρλανδία , (φ.31, σελ.009)
- Στη φορολογία το κλειδί των ξένων επενδύσεων , Συζήτηση (φ.33, σελ.021)
- Ζωηρή η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα , (φ.33, σελ.038)
- Το πολυπολιτισμικό υπόβαθρο της οικονομικής ανάπτυξης , (φ.35, σελ.013)
- Η "θερμοκοιτίδα" των νέων επιχειρήσεων , (φ.40, σελ.058)
- Ο πλούτος και η φτώχεια των εθνών , (φ.8, σελ.017)
- Κίνα: Ο δράκος που βρυχάται , (φ.8, σελ.044)
- Ιαπωνία. Από το θαύμα στο χαράκιρι , (φ.12, σελ.042)
- Παγκοσμιοποίηση. Μύθοι και πραγματικότητα , (φ.12, σελ.077)
- Ο ανταγωνισμός θα φέρει την ευημερία , Συν. στον Α. Παπανδρόπουλο (φ.15, σελ.034)
- Να ανοίξουν οι αγορές των πλούσιων χωρών , Συν. στον Θ. Χατζόπουλο (φ.20, σελ.038)
- Ρ. Σίλερ, Χ. Βάριαν, Μ. Πόρτερ. Και τώρα τι; (Fortune) , (φ.24, σελ.036)
- Το τανγκό των αναδυόμενων αγορών , (φ.29, σελ.042)
- Η οικονομική κρίση προβληματίζει Ανατολή και Δύση , (φ.31, σελ.036)
- Η Ινδονησιακή κρίση σε νέα καμπή , (φ.31, σελ.038)
- Ιαπωνία: Το δίλημμα του Κοϊζούμι , (φ.31, σελ.039)
- Το ελεύθερο εμπόριο αυξάνει την απασχόληση , (φ.32, σελ.012)
- Η Λατ. Αμερική βυθίζεται σε βαθιά κρίση , (φ.32, σελ.039)
- Το "οικονομικό θαύμα" της Ιρλανδίας , (φ.36, σελ.051)
- Η τελευταία συνταγή της Παγκόσμιας Τράπεζας για την ανάπτυξη , (φ.37, σελ.044)
- Μόνη απάντηση η διεθνής συνεργασία , (φ.38, σελ.058)
- Τα οικονομικά της ύφεσης είναι κεϋνσιανά , (φ.39, σελ.019)
- Βάρη και οφέλη του πολέμου (The Economist) , (φ.39, σελ.044)
- Δημόσιες επενδύσεις αντί δημοσίων επιδοτήσεων , (φ.40, σελ.022)
- Η ελληνική αναπτυξιακή βοήθεια προς άλλες χώρες , (φ.40, σελ.045)
- Η πραγματική πρόκληση για τη Δύση , (φ.40, σελ.050)
- Το πένθιμο τανγκό της Αργεντινής , (φ.44, σελ.047)
- Οι προσδοκίες του τρίτου κόσμου και ο ΠΟΕ , (φ.45, σελ.051)
- Το διεθνές εμπόριο σε κρίσιμη καμπή , (φ.45, σελ.052)
- Ξεχωρίσαμε φίλους και εχθρούς (διεθνείς εμπορικές σχέσεις) , (φ.46, σελ.023)
- Αργεντινή: Το άδοξο τέλος ενός "θαύματος" , (φ.50, σελ.042)
- Περισσότερη ελευθερία σημαίνει περισσότερη ανάπτυξη , (φ.52, σελ.071)
- Ο Άτλας της παγκόσμιας οικονομίας , (φ.52, σελ.084)
- Ηλεκτρονική τραπεζική. Η επανάσταση στις συναλλαγές, φ. 4, 27.1.2001, Ιανουάριος
- Ελλάδα Κύπρος. Οι προοπτικές της επιχειρηματικής συνεργασίας. Επιμέλεια Ι. Ιωσήφ, φ. 22, σ. 83-122 (Ιούνιος 2001)
- Αμφίδρομη η αύξηση των ελληνοκυπριακών συναλλαγών (φ.22, σελ.094)
- Οι 500 πρώτες ελληνικές βιομηχανίες. Αφιέρωμα: Χρ. Κορφιάτης, φ. 27, σ. 83-97 (7 Ιουλίου 2001)
- Οι 500 μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κόσμου (Fortune) (φ.29, σελ.073)
- Η έλευση του ευρώ οξύνει τον ανταγωνισμό (φ.40, σελ.083)

- Οι επιπτώσεις της κρίσης στην οικονομία (φ.44, σελ.089)
- Ποιες οι προβλέψεις για το 2002 (φ.44, σελ.091)

2000

- 3ο Πανελλήνιο Βιομηχανικό Συνέδριο: Ο ΣΕΒ και ο νέος δρόμος , Α. Παπανδρόπουλου (φ.4, σελ.014)
- Βαρβαρέσος ΑΕ.: Διεθνείς συνεργασίες και επενδύσεις , (φ.16, σελ.086)
- Ο ΣΕΒ αναζητεί τη νέα εποχή , (φ.21, σελ.030)
- Βιομηχανία και διαρθρωτικά , (φ.22, σελ.033)
- Οι πρώτες 500 ελληνικές βιομηχανίες , (φ.26, σελ.024)
- Ποιος ο ρόλος για τον ΣΕΒ στον 21ο αιώνα , (φ.35, σελ.098)
- Διαγράμματα: Η Ελλάδα και η Ζώνη του Ευρώ (φ.11, σελ.Α83)
- Η ελληνική οικονομία και επιχείρηση στην ΟΝΕ, έκτακτο τεύχος, φ. 11 (16.3.2000)
- Η θέση της Ελλάδας στην Ευρ. Ένωση (φ.11, σελ.Ε06)
- Νομισματική πολιτική: Πώς θα ασκείται στη μετά ΟΝΕ εποχή (φ.11, σελ.Ε12)
- Τράπεζες: Ραγδαίες αλλαγές αλλά και προκλήσεις (φ.11, σελ.Ε18)
- Μετασηματισμός της ελληνικής γεωργίας (φ.11, σελ.Ε22)
- Τουρισμός: Μονόδρομος, στρωμένος με ποιότητα (φ.11, σελ.Ε24)
- Τηλεπικοινωνίες: Μεγαλύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης (φ.11, σελ.Ε26)
- Πληροφορική: Το στοίχημα της ελληνικής κοινωνίας (φ.11, σελ.Ε30)
- Μεταφορές: Νέες προοπτικές ανάπτυξης (φ.11, σελ.Ε34)
- Βιομηχανία: Εγγύηση ανάπτυξης της οικονομίας (φ.11, σελ.Ε40)
- Εμπόριο: Ανάπτυξη σε ανταγωνιστικό περιβάλλον (φ.11, σελ.Ε42)
- τ. α΄ 2000. Αριθμοί και τάσεις στην οικονομία και στην αγορά, του Γ. Βάμβουκα, φ. 13 (30.3.2000)
- Οι ελληνοκινεζικές σχέσεις και οι προοπτικές τους. Επιμέλεια: Θ. Χατζόπουλος, φ. 16, σ. 51-62 (22.4.2000)
- Η ανάπτυξη της Κίνας μέχρι το 2010 και οι ελληνοκινεζικές σχέσεις (φ.16, σελ.056)
- Η ανάγκη ενός στρατηγικού σχεδίου (φ.16, σελ.058)
- Gotesworth. Good owners could do without regulation (φ.22, σελ.122)
- E.A. Gibson Shipbrokers Ltd. Greek owners not keen to merge (φ.22, σελ.123)
- Embeiricos Sgipping. Safeguard the continuity of the Greek flag (φ.22, σελ.124)
- Τεχνολογία και ανταγωνισμός στην μετά την ΟΝΕ εποχή (φ.24, σελ.110)
- Η ελληνική οικονομία στην ΟΝΕ. Από την ουτοπία στην πραγματικότητα (φ.27, σελ.098)
- Ισοζύγιο πληρωμών. Σημαντικός δείκτης ανταγωνιστικότητας στην ΟΝΕ (φ.27, σελ.110)
- Μια νέα κουλτούρα για την ελληνική επιχείρηση (φ.35, σελ.088)
- Η ελληνική επιχείρηση στη νέα οικονομία (φ.35, σελ.118)
- Ισοζύγιο. Δυσμενείς εξελίξεις (φ.40, σελ.094)
- Πληθωρισμός. Νέα έξαρση πιέσεων (φ.40, σελ.095)
- Σε συνεχή αύξηση η ανεργία (φ.40, σελ.096)
- Επενδύσεις στο νέο περιβάλλον του ευρώ και των χαμηλών επιτοκίων (φ.43, σελ.084)
- Στην πορεία της ευρωζώνης (φ.43, σελ.086)

▪ Οικονομική Βιομηχανική Επιθεώρηση

Άλλες Πηγές

Πληροφορίες χρησιμοποιήθηκαν από τους κάτωθι οργανισμούς και από διάφορα τεύχη τους (μηνιαία, τριμηνιαία, εξαμηνιαία, ετήσια) κυρίως των τριών τελευταίων ετών.

- Βιομηχανικό Επιμελητήριο
- Διαβαλκανικό και Παρευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο (ΔΙ.Π.Ε.Κ. Α.Ε.).
- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας (Ε.Σ.Υ.Ε)
- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας
- Εμπορικό Επιμελητήριο Βορείου Ελλάδας
- Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια διαφόρων άλλων χωρών (Αλβανίας, Ρουμανίας, Κίνας κ.ά.)
- Εργατική Εστία
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδας
- Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδας
- Κεντρικές Τράπεζες διαφόρων άλλων χωρών (Ρωσίας, Βουλγαρίας κ.ά.)
- Σύνδεσμος Εξαγωγών Ελλάδας
- Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργεία Οικονομικών διαφόρων άλλων χωρών
- κ.ά.

Internet

- www.in.gr
- www.google.com
- www.robby.gr
- κ.ά.